



รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของ
โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

บำเพ็ญ หนุกกลับ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

ชื่อผู้วิจัย บำเพ็ญ หนูกลับ

ปีที่ทำวิจัย 2565

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 2) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ใน 4 ด้าน คือ ความรู้ตามหลักสูตร ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และความรอบรู้ด้านสุขภาพ และ 3) ประเมินความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบ กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินรูปแบบ ได้แก่ บุคคลที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา จำนวน 7 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 3 คน และตัวแทน ผู้ทรงคุณวุฒิใน กตปณ. 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คู่มือประกอบการใช้รูปแบบ และแบบประเมินรูปแบบ สำหรับการวิจัยระยะที่ 2 เป็นการประเมินผลการใช้รูปแบบ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 188 คน และนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 27,342 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลผลการประเมินความรู้ตามหลักสูตร แบบวัดทักษะชีวิต แบบวัดทักษะอาชีพ แบบวัดความรู้ด้านสุขภาพ และแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อรูปแบบ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 เรียกว่า รูปแบบ PIRMA โมเดล ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินงาน

ตามรูปแบบ บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในการใช้รูปแบบ และแนวปฏิบัติในการประเมินผู้เรียน ซึ่งขั้นตอนการดำเนินงาน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (P : Plan) ขั้นตอนที่ 2 ชี้นำรูปแบบไปใช้ (I : Implementation) ขั้นตอนที่ 3 การสะท้อนผล (R: Reflection) ขั้นตอนที่ 4 การกำกับติดตาม (M: Monitoring) และขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล (A: Assessment) โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล มีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง อยู่ในระดับมาก

2. ผลการประเมินการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

2.1 ผลการประเมินความรู้ตามหลักสูตรของนักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพ และภาษาต่างประเทศ พบว่า มีจำนวนนักเรียนที่ได้ผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปร้อยละ 64.76 และจำนวนนักเรียนที่มีผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 50 ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.2 ผลการประเมินทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า มีจำนวนนักเรียนที่มีทักษะชีวิตอยู่ในระดับมากขึ้นไปร้อยละ 82.57 และจำนวนนักเรียนที่มีทักษะชีวิตอยู่ในระดับมากขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 70 ทุกระดับชั้น

2.3 ผลการประเมินทักษะอาชีพของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า มีจำนวนนักเรียนที่มีทักษะอาชีพอยู่ในระดับมากขึ้นไปร้อยละ 86.03 และจำนวนนักเรียนที่มีทักษะอาชีพอยู่ในระดับมากขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 80 ทุกระดับชั้น

2.4 ผลการประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า มีจำนวนนักเรียนที่มีความรอบรู้ด้านสุขภาพอยู่ในระดับมากขึ้นไปร้อยละ 88.07 และจำนวนนักเรียนที่มีความรอบรู้ด้านสุขภาพอยู่ในระดับมากขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 80 ทุกระดับชั้น

2.5 ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ว่าเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.49$, S.D.=0.47)

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนให้แนวคิด ข้อเสนอแนะที่เป็น ประโยชน์ต่องานวิจัยฉบับนี้เป็นอย่างมาก ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จนทำให้งานวิจัย ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย

คุณค่าและคุณประโยชน์ทั้งหลายอันเกิดจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่บิดา มารดา บุคคลในครอบครัว บุคคลดังกล่าวข้างต้นและบุคคลอื่นที่ไม่สามารถเอ่ยนามได้ทั้งหมดที่มีส่วนร่วมในการ ส่งเสริมและช่วยเหลือสนับสนุนให้ผู้วิจัยทำวิจัยฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงด้วยความเรียบร้อย

บำเพ็ญ หนูกลับ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
บัญชีตาราง	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
การจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019.....	7
แนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสาน.....	16
แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	21
แนวคิดเกี่ยวกับทักษะชีวิต.....	25
แนวคิดเกี่ยวกับทักษะอาชีพ.....	33
แนวคิดเกี่ยวกับความรอบรู้ด้านสุขภาพ.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
ระยะที่ 1	43
วัตถุประสงค์.....	43
กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ.....	43
วิธีดำเนินการ.....	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ)	
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล	48
ระยะที่ 2	48
วัตถุประสงค์.....	48
กลุ่มเป้าหมาย.....	48
วิธีดำเนินการ.....	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50
แบบแผนการวิจัย.....	55
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
การวิเคราะห์ข้อมูล	55
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019.....	59
ตอนที่ 2 ผลประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019.....	63
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	79
สรุปผลการวิจัย.....	79
อภิปรายผลการวิจัย.....	81
ข้อเสนอแนะ	85

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	86
ภาคผนวก.....	92
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ.....	93
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	95
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	122

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดลของผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน.....	61
2 รูปแบบการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล.....	64
3 ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	65
4 ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	66
5 ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	67
6 ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	68
7 ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	69
8 ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษา ปีที่ 3.....	70
9 ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	71
10 ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	72
11 สรุปผลการเรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	73

บัญชีตาราง (ต่อ)

หน้า

ตาราง

12 ผลการประเมินทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3	74
13 ผลการประเมินทักษะอาชีพของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3	75
14 ผลการประเมินความรู้ด้านสุขภาพของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	76
15 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล	77

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาในปลายปี 2562 จากเมืองหวู่ฮั่นจนถึงปัจจุบัน (11 กันยายน 2564) ได้มีการแพร่ระบาดไปทั่วโลก ซึ่งต่อมา WHO ได้ประกาศตั้งชื่ออย่างเป็นทางการสำหรับเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ว่า COVID-19 ซึ่งย่อมาจาก “Coronavirus Disease 2019” หรือโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาที่เริ่มต้นในปี 2019 และต่อมาวันที่ 11 มีนาคม 2563 องค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้การระบาดนี้เป็นโรคระบาดทั่วไป ปัจจุบัน (11 กันยายน 2564) มีผู้ติดเชื้อยืนยันแล้วทั่วโลก จำนวนทั้งสิ้น 224,614,354 คน เสียชีวิตจากโรคระบาดแล้ว จำนวน 4,629,925 คน ขณะที่ผู้หายป่วยแล้ว จำนวน 201,152,574 คน สำหรับประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศแรกที่มีการพบผู้ติดเชื้อ COVID-19 นอกประเทศจีน พบผู้ติดเชื้อรายแรกเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2563 และปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนผู้ติดเชื้อที่ยืนยันแล้ว จำนวน 1,368,144 คน จำนวนผู้เสียชีวิต 14,079 คน และผู้ป่วยที่มีการรักษา และหายแล้ว จำนวน 1,216,112 คน (วิกิพีเดีย, 2564)

สำหรับการแพร่เชื้อของไวรัสชนิดนี้มีการแพร่เชื้อระหว่างคนในลักษณะเดียวกับไข้หวัดใหญ่ โดยผ่านการติดเชื้อจากละอองเสมหะจากการไอ สำหรับการสัมผัสผู้ติดเชื้อผู้สัมผัสจะมีอาการแสดงโดยทั่วไป 5 วัน อย่างไรก็ตาม อาจจะมีระยะการฟักตัวก่อนแสดงอาการได้ถึง 14 วัน ลักษณะอาการของผู้ติดเชื้อโดยทั่วไปที่พบบ่อย ได้แก่ มีไข้ ไอแห้ง ๆ ไม่มีเรี่ยวแรง ไอแบบมีเสมหะ อยู่ระหว่างร้อยละ 38 - 88 และการหายใจลำบาก เจ็บคอ ปวดกล้ามเนื้อ ปวดหัว และหนาวสั่น อยู่ระหว่างร้อยละ 11-18 การรักษามุ่งเป้าไปที่การจัดการกับอาการและการรักษาแบบประคับประคอง และสำหรับมาตรการป้องกันคือ การล้างมือ การอยู่ห่างจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะกับบุคคลที่ป่วย สำหรับบุคคลที่ต้องสงสัยว่าอาจมีการติดเชื้อต้องกักตัวห่างจากบุคคลอื่น ๆ เป็นเวลา 14 วัน สำหรับค่าระดับการติดเชื้อพื้นฐาน ระหว่างมนุษย์สู่มนุษย์ของไวรัสอยู่ที่ประมาณ 2.13 ถึง 4.82 ซึ่งคล้ายกับไวรัสโคโรนาสายพันธุ์กลุ่มอาการทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS-CoV) สำหรับการเสียชีวิตจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนาจะมีระยะตั้งแต่การพัฒนาการของโรคจนถึงแก่ชีวิต จะอยู่ระหว่าง 6-41 วัน ซึ่งบุคคลที่เสียชีวิตส่วนใหญ่เป็นผู้สูงวัยที่มีอายุมากกว่า 60 ปี และนอกจากนั้นยังมีปัญหาทางด้านสุขภาพ เช่น เบาหวาน และโรคหัวใจหลอดเลือด (Pornphol & Chittayasothorn, 2020)

การแพร่ระบาดของ COVID-19 ได้ส่งผลกระทบต่อการศึกษาทุกระดับทั่วโลก ทำให้สถานศึกษาเกือบทุกแห่งทั่วโลกต้องปิดการเรียนการสอน ข้อมูลของ UNESCO (World Economic Forum, 2020) พบว่า มีจำนวนนักเรียน 1.38 พันล้านคน ได้รับผลกระทบจากการปิดสถานศึกษา ซึ่งเป็นผลกระทบต่อเรื่องอย่างกว้างขวาง และเกิดการปรับเปลี่ยนระบบการจัดการศึกษาที่เด่นชัดที่สุด คือ การเรียน

การสอนที่ต้องดำเนินงานต่อ มิให้หยุดชะงัก เพราะจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของนักเรียน นั่นก็คือคุณภาพของประชากรในอนาคต จึงมีการปรับการเรียนสอนในหลายรูปแบบ เกิดนวัตกรรมทางความคิด มีรูปแบบใหม่ทางการเรียนการสอน จากนักเรียนไม่สามารถมาโรงเรียนได้ แต่สามารถเรียนได้ แนวคิดทางการเรียนการสอนทางไกลโดยใช้สื่อออนไลน์ จึงระดมเข้ามาช่วยแก้ปัญหาทางการเรียนการสอน การทำงานก็เช่นเดียวกัน ทั้งครูและพนักงานก็ทำงานที่บ้าน ช่วงระบอบหนัก แต่ไม่สามารถดำเนินงานได้สมบูรณ์ เพราะทางโรงเรียนและนักเรียนบางส่วนไม่สามารถหาเครื่องมือทางการเรียนได้ครบ เช่น สมาร์ทโฟนที่มีคุณภาพดี ผู้ปกครองก็เดือดร้อนเพราะระบบเศรษฐกิจ หยุดชะงัก คนตกงานจำนวนมาก ซึ่งถือว่ารุนแรง อาจจะรุนแรงกว่าเกิดสงครามโลก เพราะมีคนเสียชีวิตจำนวนมาก และติดเชื้อระบาดกระจายเป็นทวีคูณ ผลกระทบต่อทางการศึกษาครั้งนี้ มีผลโดยตรงต่อนักศึกษาซึ่งจะเป็นกำลังของชาติในอนาคต และส่งผลกระทบในระยะยาว ทำให้เกิดระบบการจัดการศึกษาในรูปแบบใหม่ สถาบันการศึกษา ทุกระดับต้องปรับตัวในสถานการณ์ปัจจุบัน และต้องเตรียมเพื่ออนาคต (เทียน ทองแก้ว, 2563 :1)

วิกฤติ COVID-19 ทำให้การศึกษาได้รับผลกระทบในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน วิกฤติ COVID-19 ได้เป็นโอกาสให้สร้างแนวคิดใหม่ทางการเรียนรู้ หรือการเรียนการสอนด้วยวิธีการใหม่ นวัตกรรมใหม่ เช่น ทำงานที่บ้าน เรียนที่บ้าน ในช่วงระบอบหนัก ทุกคนอยู่บ้าน ทำงานที่บ้าน พอสถานการณ์คลี่คลายลง ก็มีการเรียนสลับกัน ทั้งที่โรงเรียนและบ้าน พบว่า นวัตกรรมทางการเรียนที่เหมาะสมที่สุดในช่วงระบอบ คือ การเรียนแบบผสมผสาน (Schwenger, 2018) เป็นวิธีสอนในระบบผสมผสานในหลายลักษณะตามแนวคิดและประสบการณ์ของผู้สอนและความสามารถของผู้เรียน เช่น การใช้ระบบการสอนออนไลน์ผสมผสานกับสาระการเรียนรู้ในลักษณะอื่น ๆ เช่น ผสมผสานกับวิธีการของ Web-Based Technology ผสมผสานกับวิธีการสอนหลาย ๆ วิธี ผสมผสานกับเทคโนโลยีทางการสอนกับการสอนในชั้นเรียนปกติ และการใช้เทคโนโลยีทางการสอนกับการปฏิบัติงานจริง ซึ่งนิยมใช้กันมาก แต่ก็มีผลกระทบในลักษณะเป็นข้อสังเกตว่า การสอนในระบบออนไลน์อย่างเดียวได้ผลน้อย เพราะนักเรียนอาจไม่สนใจ หรือไม่มีความรับผิดชอบ การสอนแบบนี้ต้องใช้ระบบตัวต่อตัวมาช่วยเสริมการเรียนรู้ด้วย (เทียน ทองแก้ว, 2563 :3)

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีความรุนแรงและขยายตัวในวงกว้างอย่างรวดเร็วมากกว่าที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีแนวโน้มที่จะเกิดการระบาดในโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นพื้นที่ควบคุมสูงสุดหรือพื้นที่สีแดงเข้ม ทำให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ต้องเลื่อนการเปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ออกไปอย่างไม่มีกำหนด และเพื่อไม่ให้เกิดการเลื่อนวันเปิดภาคเรียนกระทบต่อโอกาสในการเรียนรู้และสิทธิของนักเรียน โรงเรียนต้องทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่เด็กนักเรียน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย และเพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนในสังกัดมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช

เขต 2 จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนในสังกัด เพื่อให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ใน 4 ด้าน คือ ความรู้ตามหลักสูตร ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และความรอบรู้ด้านสุขภาพ

3. เพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

1. ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 188 คน

2. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 27,342 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความรู้ตามหลักสูตร ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ ความรอบรู้ด้านสุขภาพ และความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อรูปแบบ

ขอบเขตด้านระยะเวลา

พฤศจิกายน 2564 - กันยายน 2565

นียมศัพท์

1. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หมายถึง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยใช้ PIRMA โมเดล ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (P : Plan) เป็นขั้นตอนวางแผนการเตรียมการก่อนดำเนินการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 4Ms ดังนี้

1.1. Man -การวิเคราะห์และการวางแผนจัดเตรียมคน

1.2. Material -การวางแผนจัดเตรียมทรัพยากร และวัสดุอุปกรณ์ที่สนับสนุนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.3. Money –การวางแผนเตรียมงบประมาณเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน

1.4. Management –การวางแผนการบริหารจัดการการเรียนการสอนตามสภาพความพร้อมของนักเรียนและบริบทของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 2 ชี้นำรูปแบบไปใช้ (I : Implementation) เป็นการนำรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 3 การสะท้อนผล (R: Reflection) เป็นการสะท้อนผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการ PLC ระหว่าง ครู นักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อให้ทราบปัญหา อุปสรรคและแนวทางการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 4 การกำกับติดตาม (M: Monitoring) เป็นการนิเทศกำกับติดตามการจัดการเรียนการสอน โดยใช้การนิเทศแบบ E-Supervision

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล (A: Assessment) เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูผู้สอนและผู้ปกครอง ทั้งการประเมินระหว่างเรียนและประเมินผลหลังการจัดการเรียนการสอน ซึ่งทำการประเมินใน 4 ด้าน คือ ความรู้ตามหลักสูตร ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และความรู้ด้านสุขภาพ

2. การเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) หมายถึง การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ผสมผสานรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ 2 รูปแบบขึ้นไป โดยให้สถานศึกษาใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ On Hand เป็นหลัก และผสมผสานกับรูปแบบ On Air, Online หรือ On Demand ตามสภาพความพร้อมของนักเรียนและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ดังนี้

รูปแบบที่ 1 เรียนที่บ้านด้วยเอกสาร (On Hand) ผสมผสานกับ เรียนผ่านมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์ (On Air)

รูปแบบที่ 2 เรียนที่บ้านด้วยเอกสาร (On Hand) ผสมผสานกับ เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต (Online)

รูปแบบที่ 3 เรียนที่บ้านด้วยเอกสาร (On Hand) ผสมผสานกับ เรียนผ่านแอปพลิเคชันต่างๆ (On-Demand)

รูปแบบที่ 4 เรียนที่บ้านด้วยเอกสาร (On Hand) ผสมผสานกับ เรียนผ่านมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์ (On Air) และ เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต (Online)

รูปแบบที่ 5 เรียนที่บ้านด้วยเอกสาร (On Hand) ผสมผสานกับ เรียนผ่านมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์ (On Air) และ กับ เรียนผ่านแอปพลิเคชันต่างๆ (On-Demand)

รูปแบบที่ 6 เรียนที่บ้านด้วยเอกสาร (On Hand) ผสมผสานกับ เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต (Online) และเรียนผ่านแอปพลิเคชันต่างๆ (On-Demand)

รูปแบบที่ 7 เรียนที่บ้านด้วยเอกสาร (On Hand) ผสมผสานกับ เรียนผ่านมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์ (On Air) เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต (Online) และ เรียนผ่านแอปพลิเคชันต่างๆ (On-Demand)

3. การสานพลัง หมายถึง การร่วมมือรวมพลังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้แก่ พลังเขตพื้นที่การศึกษา พลังศูนย์เครือข่ายการศึกษา พลังสถานศึกษา และพลังผู้ประกอบการ ในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

4. ความรู้ตามหลักสูตร หมายถึง ผลการเรียนรู้ของนักเรียนในการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ศิลปะ ภาษาอังกฤษ สุขศึกษาและพลศึกษา ภาษาต่างประเทศ

5. ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของนักเรียนที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบันในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ

องค์ประกอบที่ 1 การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง การรู้ความถนัดความสามารถ รู้จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล รู้จักตนเอง ยอมรับ เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมายในชีวิต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

องค์ประกอบที่ 2 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การแยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหาและสถานการณ์รอบตัว วิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อมูลที่ถูกต้อง รับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือกและตัดสินใจในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์

องค์ประกอบที่ 3 การจัดการกับอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของบุคคล รู้สาเหตุของความเครียด รู้วิธีการควบคุมอารมณ์และความเครียด รู้วิธีผ่อนคลาย หลีกเลียง และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ไปในทางที่ดี

องค์ประกอบที่ 4 การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง การเข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่น ใช้ภาษาพูดและภาษากายเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง รับรู้ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่น วางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ใช้การสื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพที่ดี สร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

6. ทักษะอาชีพ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการเรียนรู้ และการฝึกทักษะอาชีพ เพื่อสร้างความเชี่ยวชาญให้เกิดกับตัวนักเรียนเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

7. ความรอบรู้ด้านสุขภาพ หมายถึง ความรู้และความสามารถของนักเรียนในการเข้าถึง เข้าใจ ประเมินและการประยุกต์ใช้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อการตัดสินใจในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันโรค การรักษาโรคและการดูแลสุขภาพในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

8. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หมายถึง ความรู้ที่นักเรียนคิดของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สอดคล้องกับบริบท
2. สถานศึกษานำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยใช้ PIRMA โมเดลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 คณะผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
2. แนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสาน
3. แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม
4. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะชีวิต
5. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะอาชีพ
6. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ด้านสุขภาพ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

แนวทางการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2564) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทุกภาคส่วน ต้องมีการวางแผนเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคดังกล่าว ที่จะส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการเรียนการสอนและสุขภาพของนักเรียน ครูและบุคลากรในโรงเรียน แต่เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ในครั้งนี้มีความรุนแรงและขยายตัวในวงกว้างอย่างรวดเร็วมากกว่าที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีแนวโน้มที่จะเกิดการระบาดในโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศให้โรงเรียนในสังกัดและในกำกับเลื่อนการเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ออกไป พร้อมทั้งได้กำหนดแนวทางการดำเนินงาน เพื่อไม่ให้เกิดการเลื่อนวันเปิดภาคเรียนกระทบต่อโอกาสในการเรียนรู้และสิทธิของนักเรียน โดยให้ผู้บริหาร ผู้บริหารโรงเรียนศึกษานิเทศก์ ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียนและผู้ปกครองเตรียมความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ การจัดการเรียนการสอน และภารกิจอื่น ๆ เพื่อรองรับการเปิดภาคเรียน ต้องสื่อสาร และทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน ซึ่งอาจใช้รูปแบบการเรียนการสอนทางไกล หรือรูปแบบอื่น ๆ ได้ตามความเหมาะสม สำหรับการวางแผนการดำเนินการจัดการเรียนการสอนในช่วงเวลาดังกล่าวนี้ ต้องเป็นการหารือ วางแผนและประสานงานร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องเป็นการสร้างทางเลือกในการเรียนรู้ให้นักเรียน ได้เลือกรูปแบบการเรียนรู้ได้ตาม ความสมัครใจ โดยพิจารณาจากความพร้อมของนักเรียน ผู้ปกครองและครอบครัว รวมทั้งอุปกรณ์ที่จำเป็นใน การเข้าถึงการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ของนักเรียนเป็นสำคัญ แต่ไม่ว่าจะเลือกจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ ใดก็ตาม ทุกโรงเรียนต้องตระหนักเรื่องความปลอดภัยด้านสุขภาพของนักเรียน ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้ พิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามระดับของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ของพื้นที่ตั้งโรงเรียน โดยโรงเรียนใดในพื้นที่ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ควบคุมสูงสุด หรือพื้นที่สีแดงและพื้นที่ควบคุมหรือ พื้นที่สีส้ม ประสงค์จะดำเนินการเปิดภาคเรียนที่ 1/2564 ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2564 เป็นต้นไป ให้โรงเรียน แห่งนั้น ดำเนินการประเมินความพร้อมตามระบบ Thai Stop COVID Plus ของกระทรวงสาธารณสุข โดยต้อง ผ่านข้อกำหนดทั้ง 44 ข้อ และต้องเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด เพื่ออนุญาตให้ โรงเรียนหรือสถานศึกษาแห่งนั้นสามารถจัดการเรียนการสอนได้ โดยต้องปฏิบัติตามมาตรการที่ศูนย์บริหาร สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) กำหนดอย่างเคร่งครัด และต้องเป็นไปตาม เงื่อนไขการจัดการเรียนการสอนแบบปกติที่โรงเรียนที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด โดยให้โรงเรียนหารือและวางแผนร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อเลือกรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมที่สุด ตามบริบทของโรงเรียนนั้น ๆ

นอกจากนี้ เอมอัชมา วัฒนบุรานนท์ (ออนไลน์, 2564) ได้กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาในโรงเรียน ภายใต้อันตรายของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญ เนื่องจากการ จัดการเรียนรู้สุขศึกษาในโรงเรียน เป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และ สามารถ ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งมีความฉลาดรู้ทางสุขภาพ ตลอดจนสามารถส่งต่อข้อมูลไปยังครอบครัวและ ชุมชนของตนเอง เพื่อลดโอกาสของการแพร่ระบาดของโรค ควรมุ่งเน้นให้นักเรียนมีระบบความคิด การเตือน ตนเอง และการมีคุณธรรม เพื่อสามารถปรับตัวและพร้อมรับมือกับสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น ผ่านรูปแบบการ จัดการเรียนรู้ในห้องเรียนในภาวะปกติ การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานในกรณีที่มีการแพร่ระบาดอยู่ในวง จำกัด และการจัดการเรียนรู้ที่บ้านในกรณีที่มีการแพร่ระบาดขยายวงกว้างหรือรุนแรง

ความหมายรูปแบบการจัดการเรียนการสอน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2564) ได้ให้คำนิยามของรูปแบบ การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ไว้ดังนี้

รูปแบบที่ 1 On - site : การจัดการเรียนการสอนแบบปกติที่โรงเรียน

หมายถึง การจัดการเรียนการสอนแบบปกติที่โรงเรียน โดยโรงเรียนต้องปฏิบัติตามมาตรการที่ศูนย์ บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) หรือที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด อย่างเคร่งครัด และมีเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

- 1) นักเรียนที่ไม่มีอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนทางไกล หรือมีอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอน ทางไกลไม่เพียงพอ เช่น ครอบครัวมีบุตรหลาน 2 คน แต่มีโทรทัศน์ 1 เครื่อง เป็นต้น
- 2) นักเรียนที่ไม่มีผู้ปกครองดูแลในขณะที่เรียนทางไกลอยู่ที่บ้าน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของ นักเรียน

- 3) นักเรียนที่ไม่มีอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนทางไกล ตามข้อ 1) และไม่มีผู้ปกครองดูแล ตามข้อ 2)
- 4) โรงเรียนอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
- 5) โรงเรียนขนาดเล็ก หรือโรงเรียนขนาดกลาง ที่สามารถจัดการเรียนการสอนตามมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ที่ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) หรือกระทรวงสาธารณสุข หรือศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จังหวัด กำหนดอย่างเคร่งครัด

ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนแบบ On – site นั้น สามารถดำเนินการ ดังนี้

แบบที่ 1 มาโรงเรียนทุกระดับชั้น หมายถึง โรงเรียนขนาดเล็ก หรือโรงเรียนขนาดกลางที่สามารถให้นักเรียนมาเรียนที่โรงเรียนได้ตามปกติ ตามเงื่อนไขข้อ 5) และรวมถึงโรงเรียนขนาดอื่นที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

แบบที่ 2 แบ่ง 1 กลุ่ม มาเข้ากับบ่าย หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ทั้งรูปแบบ On – site และในรูปแบบการเรียนการสอนทางไกล (Distance Learning) อื่นๆ โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ในระดับชั้นเรียน หรือรายห้องเรียนตามดุลยพินิจของโรงเรียนแต่ต้องเป็นไปตามมาตรการที่กำหนด โดยสลับเวลามาเรียนในรอบเช้าและรอบบ่าย เช่น ถ้ามีนักเรียนต่อห้อง จำนวน 30 คน ให้มาเรียนในรอบเช้า 15 คน รอบบ่าย 15 คน สำหรับนักเรียนที่รอบเช้าเรียนหรือหลังจากเข้าเรียนในชั้นเรียนแล้ว โรงเรียนอาจจัดการเรียนการสอนทางไกลเสริมในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งตามความเหมาะสม

แบบที่ 3 แบ่ง 2 กลุ่ม สลับวันมาเรียน วันเว้นวัน หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ทั้งรูปแบบ On - site และในรูปแบบการเรียนการสอนทางไกล (Distance Learning) อื่นๆ โดยแบ่งนักเรียนในแต่ละห้องเรียน ออกเป็น 2 กลุ่ม สลับเวลามาเรียน วันเว้นวัน แล้วให้มาเรียนทุกชั้นเรียนสลับกันไป หรือแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มตามช่วงชั้น แล้วให้มาเรียนสลับกันไป เช่น ชั้นอนุบาล - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มาเรียนวันจันทร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 มาเรียนวันอังคาร เป็นต้น สำหรับนักเรียนที่อยู่ที่บ้าน ให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนทางไกลเสริมในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งตามความเหมาะสม

แบบที่ 4 แบ่ง 3 กลุ่ม สลับวันมาเรียน 1 วัน เว้น 2 วัน หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ทั้งรูปแบบ On - site และในรูปแบบการเรียนการสอนทางไกล (Distance Learning) อื่น ๆ โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม สลับเวลามาเรียน วันเว้น 2 วัน แล้วให้มาเรียนทุกชั้นเรียนสลับกันไป หรือแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มตามช่วงชั้น แล้วให้มาเรียนสลับกันไป เช่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 2 มาเรียนวันจันทร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 - 4 มาเรียนวันอังคาร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 - 6 มาเรียนวันพุธ เป็นต้น สำหรับนักเรียนที่อยู่ที่บ้าน ให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนทางไกลเสริมในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งตามความเหมาะสม

แบบที่ 5 รูปแบบอื่น หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ทั้งรูปแบบ On - site และในรูปแบบการเรียนการสอนทางไกล (Distance Learning) อื่น ๆ โดยนอกเหนือจากที่กล่าวมาทั้ง 4 รูปแบบ โดยทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียนและครูเป็นสำคัญ ในแต่ละรอบ

หรือแต่ละวัน นักเรียนที่มาเรียนต้องมีจำนวนที่นั่งในห้องเรียนแต่ละห้องจะต้องเป็นไปตามมาตรการที่กำหนด
ในกรณีนักเรียนบางห้อง เมื่อแบ่งกลุ่มแล้วมีจำนวนนักเรียนเกินมาตรการที่กำหนด ให้เลือกห้องเรียนที่มีขนาดใหญ่ขึ้น เช่น ห้องประชุม ห้องอเนกประสงค์ ได้ตามความเหมาะสม เป็นต้น

รูปแบบที่ 2 On - air : การจัดการเรียนการสอนผ่านระบบโทรทัศน์

หมายถึง การจัดการเรียนการสอนผ่านระบบโทรทัศน์ ใช้สัญญาณดาวเทียม KU-Band (จานทีป) ระบบเคเบิลทีวี (Cable TV) ระบบ Application TV และระบบ IPTV ซึ่งเป็นช่องทางในการเผยแพร่การเรียนรู้ DLTV ของมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในระดับอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รูปแบบที่ 3 On - demand : การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

หมายถึง การจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่สามารถเรียนรู้ผ่านเว็บไซต์ DLTV (www.dltv.ac.th), Youtube (DLTV 1 Channel - DLTV 12 Channels, Application DLTV, DLIT (www.dlit.ac.th), ดิวพีรี.com, Application DLIT, OBEC Content Center บนเว็บไซต์ / Smart Phone / Tablet หรือระบบที่โรงเรียนจัดขึ้น

รูปแบบที่ 4 Online : การจัดการเรียนการสอนแบบถ่ายทอดสด

หมายถึง การจัดการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในลักษณะการสื่อสารสองทาง ซึ่งเป็นจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบถ่ายทอดสด (LIVE) ระหว่างครูและนักเรียน ทั้งนี้ นักเรียนจะต้องมีความพร้อมด้านอุปกรณ์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น Google Meet, Microsoft Teams, Zoom Meeting, AcuLearn, WebEx, Braincloud, VRoom, Line, Facebook เป็นต้น

รูปแบบที่ 5 On - hand : การจัดการเรียนการสอนด้วยการนำส่งเอกสารที่บ้าน

หมายถึง การจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่ไม่มีความพร้อมด้านอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนทางไกลในรูปแบบอื่น โดยการนำหนังสือเรียน แบบฝึกหัด ใบงาน และสื่อการเรียนรู้อื่น ๆ ไปให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่บ้าน ภายใต้ความดูแลช่วยเหลือของผู้ปกครองในขณะที่เรียนรู้

บทบาทและภารกิจของครูในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2564) ได้กล่าวถึงบทบาทและภารกิจของครูในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. รูปแบบ On - site : การจัดการเรียนการสอนแบบปกติที่โรงเรียน (มาตรการ ศบค.)

1.1 โรงเรียนต้องมีการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศบค.จังหวัด หน่วยงานสาธารณสุข หน่วยงานฝ่ายปกครอง หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องภายในพื้นที่ และนำมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดฯ โดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนทางดังกล่าว

1.2 โรงเรียนต้องมีการจัดเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น หน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า แอลกอฮอล์เจลและน้ำยาทำความสะอาด เป็นต้น ไว้อย่างเพียงพอในกรณีที่ผู้ปกครองไม่สามารถจัดหาให้กับนักเรียนได้

1.3 จัดทำมาตรการเพื่อเฝ้าระวังและป้องกันในกรณีการเดินทางไปโรงเรียนโดยพาหนะโดยสารประจำทาง เช่น เดินทางด้วยรถไฟ รถยนต์ รถโดยสารประจำทาง หรือ ทางเรือ โรงเรียนจะต้องมีการกำหนดมาตรการร่วมกับผู้ให้บริการโดยสารอย่างครอบคลุมและชัดเจน

1.4 ครูให้คำแนะนำ กำกับติดตามขณะที่นักเรียนมาโรงเรียนให้ถือปฏิบัติตามมาตรการที่ ศบค. กำหนด (Social Distancing)

1.5 ครูร่วมกับผู้ปกครองในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน มีการกำหนดเครื่องมือการวัด และประเมินผลที่สร้างขึ้นตามบริบทของนักเรียนเป็นรายบุคคล

1.6 ครูและผู้ปกครองร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาการเรียนรู้สำหรับนักเรียน

2. รูปแบบ On - air : การจัดการเรียนการสอนผ่านระบบโทรทัศน์

2.1 ครูให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดสถานที่ในการเรียนรู้ที่บ้านให้มีความเหมาะสมในการเรียนรู้ เช่น จัดสถานที่ให้มีแสงสว่างที่เพียงพอ ไม่มากไปและไม่น้อยไป ไม่มีเสียงดังรบกวนและดูแลให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดตลอดการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา เป็นต้น

2.2 ผู้ปกครองต้องเตรียมระบบอินเทอร์เน็ตจัดอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้เช่น โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน เป็นต้น ให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ เป็นต้น

2.3 ครูให้คำแนะนำนักเรียนและผู้ปกครองขณะเรียน On - air ผ่านระบบโทรทัศน์ เช่น Ku-Band เคเบิลทีวี ระบบ Application TV ระบบ IPTV และ Youtube เป็นต้น โดยต้องมีการประสานงานแจ้งตารางเวลาเรียนตามรายวิชาที่มีการออกอากาศให้ผู้ปกครองทราบ

2.4 ครูร่วมกับผู้ปกครองในการกำกับ ดูแลนักเรียนให้สามารถเรียนรู้ผ่านระบบโทรทัศน์ได้ตามตารางเรียนที่กำหนด

2.5 ครูและผู้ปกครองร่วมกันจัดตารางและนัดหมายวันและเวลาในการ รับ - ส่งใบงาน แฟ้มงาน ของนักเรียน หรือสามารถส่งทางระบบออนไลน์ และช่องทางอื่น ๆ ที่ได้นัดหมาย พร้อมทั้งสื่อสารกับผู้ปกครอง เพื่อรายงานผลการเรียนของนักเรียนแต่ละรายวิชา ตามช่องทางต่าง ๆ

2.6 ครูร่วมกับผู้ปกครองในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน มีการกำหนดเครื่องมือการวัด และประเมินผลที่สร้างขึ้นตามบริบทของนักเรียนเป็นรายบุคคล

2.7 ครูและผู้ปกครองร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาการเรียนรู้สำหรับนักเรียน

3. รูปแบบ On - demand : การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

3.1 ครูให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดสถานที่ในการเรียนรู้ที่บ้านให้มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น จัดสถานที่ให้มีแสงสว่างที่เพียงพอ ไม่มากไปและไม่น้อยไป ไม่มีเสียงดังรบกวนและดูแลให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดตลอดการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา

3.2 ผู้ปกครองต้องเตรียมระบบอินเทอร์เน็ตและจัดอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ เช่น โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน เป็นต้น ให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้

3.3 ครูให้คำแนะนำนักเรียนและผู้ปกครองขณะในการเรียนแบบ On - demand ผ่านระบบโทรทัศน์ เช่น Ku-Band เคเบิลทีวี ระบบ Application TV ระบบ IPTV และ Youtube เป็นต้น หรือให้คำแนะนำในการรับชมย้อนหลัง โดยมีการประสานงานแจ้งตารางเวลาเรียนตามรายวิชาที่มีการออกอากาศให้ผู้ปกครองทราบ

- 3.4 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น การเรียนรู้ผ่านเว็บไซต์ DLTV, Youtube, Application, OBEC Content Center uu Smart Phone / Tablet เป็นต้น
- 3.5 ครูประสานกับผู้ปกครองในการให้คำปรึกษา ชี้แนะในการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
- 3.6 ครูประสานกับผู้ปกครองให้ช่วยกำกับติดตามในการทำเอกสาร และส่งแฟ้มงานนักเรียนตามที่ครูกำหนด
- 3.7 ครูประสานกับผู้ปกครองในการแจ้งผลการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นระยะ
- 3.8 ครูร่วมกับผู้ปกครองในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน มีการกำหนดเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่สร้างขึ้นตามบริบทของนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 3.9 ครูและผู้ปกครองร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
4. รูปแบบ Online : การจัดการเรียนการสอนแบบถ่ายทอดสด (LIVE)
- 4.1 ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในลักษณะการสื่อสารสองทางเป็นกิจกรรมการเรียนรู้แบบถ่ายทอดสด (LIVE) ระหว่างครูและนักเรียน (นักเรียนจะต้องมีความพร้อมด้านอุปกรณ์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น Google Meet, Microsoft Teams, Zoom Meeting, AcuLearn, WebEx, Braincloud, VRoom, Line, Facebook เป็นต้น หรือช่องทางอื่น ๆ ตามการนัดหมาย
- 4.2 ครูตรวจสอบการเข้าเรียนของนักเรียนตามรูปแบบการกำหนดเวลาเรียนของโรงเรียนในช่วงก่อนเริ่มจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ช่องทางการสื่อสารตามการนัดหมาย
- 4.3 ครูติดตามให้นักเรียนเข้าเรียนผ่านช่องทางการสื่อสารตามการนัดหมาย
- 4.4 ครูติดตามการรับ-ส่งแฟ้มงานนักเรียนทางระบบออนไลน์ และช่องทางการสื่อสารตามการนัดหมาย
- 4.5 ครูวางแผนร่วมกับผู้ปกครองในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน มีการกำหนดเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่สร้างขึ้นตามบริบทของนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 4.6 ครูและผู้ปกครองร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
5. รูปแบบ On - hand : การจัดการเรียนการสอนด้วยการนำส่งเอกสารที่บ้าน
- 5.1 ครูดำเนินการรับ-ส่งแฟ้มงานนักเรียน และสื่อสารกับนักเรียนและผู้ปกครองโดยกำหนดวันเวลา และสถานที่อย่างชัดเจน ในกรณีที่ไม่สามารถ รับ - ส่งแฟ้มงานนักเรียนได้ ตามนัดหมาย อาจใช้ระบบขนส่งทางไปรษณีย์ หรือระบบขนส่งของเอกชน ในการอำนวยความสะดวก
- 5.2 ครูประสานกับผู้ปกครองในการให้คำปรึกษา การจัดทำเอกสาร ใบงาน การติดตามแฟ้มงานที่ครูจัดส่งให้แก่ นักเรียน
- 5.3 ครูประสานกับผู้ปกครองคอยกำกับ ติดตามการส่งแฟ้มงานของนักเรียนให้ตรงตามกำหนดนัดหมาย
- 5.4 ครูร่วมกับผู้ปกครองในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน มีการกำหนดเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่สร้างขึ้นตามบริบทของนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 5.5 ครูและผู้ปกครองร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

แนวทางการออกแบบการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

จากนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มีมติให้เลื่อนเปิดเทอมเนื่องด้วยสถานการณ์ ของการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ที่อาจส่งผลกระทบต่อนักเรียน ผู้ปกครอง รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ โดยกำหนดการจัดการเรียนการสอนเป็น 5 รูปแบบ คือ Online On-Air On-Demand On-Hand On-Site เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของนักเรียน โดย On site ต้องผ่านการประเมินความพร้อมของระบบ Thai Stop COVID Plus (TSC+) และได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด และเพื่อให้การดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและเป็นแนวทางเดียวกันในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 (Covid - 19) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีหนังสือชักชวนความเข้าใจที่เกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าวถึงทุกเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มีนโยบายสำคัญให้เป็นแนวปฏิบัติดังนี้

นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวถึง แนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกลและเตรียมพร้อมสำหรับการเปิดภาคเรียน โดยได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทางไกล แบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การเตรียมความพร้อม

ในการเตรียมความพร้อมระยะที่ 1 นั้นเริ่มตั้งแต่วันที่ 7 เมษายน – 17 พฤษภาคม 2563 ดำเนินการสำรวจความพร้อมในด้านอุปกรณ์การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และระบบการบริหารจัดการ การเรียนการสอน ดำเนินการขออนุมัติใช้ช่องรายการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลจาก กสทช. เพื่อจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พร้อมขออนุมัติเผยแพร่การเรียนการสอนจากห้องเรียนต้นทาง ในระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจากสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมฯ ดำเนินการจัดทำสื่อวีดิทัศน์การสอนโดยครูต้นแบบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และรวบรวมสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ในโปรแกรมสำหรับให้บริการเผยแพร่เนื้อหาอิเล็กทรอนิกส์ หรือ OBEC Content Center ชุดโปรแกรมและแพลตฟอร์มการเรียนรู้ครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น Tutor ติวฟรี.com, e-Book เป็นต้น รวมถึงการเตรียมโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบเครือข่าย เพื่อรองรับการให้บริการแพลตฟอร์มการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงกับระบบ Digital e-Learning ของกระทรวงศึกษาธิการ

ระยะที่ 2 การทดลองจัดการเรียนการสอนทางไกล

ในการเตรียมความพร้อมระยะที่ 2 เริ่มตั้งแต่วันที่ 18 พฤษภาคม – 30 มิถุนายน 2563 ดำเนินการทดลองจัดการเรียนการสอนทางไกลในระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นผ่านช่องรายการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล โดยการเผยแพร่สัญญาณจากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ (DLTV) ระดับปฐมวัยเน้นกิจกรรมเตรียมความพร้อมเด็ก ระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เน้นเนื้อหา

ตาม 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จัดการเรียนการสอน ผ่านช่องรายการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลและระบบออนไลน์โดยครูต้นแบบ ด้วยเครื่องมือการเรียนรู้ ตามความเหมาะสมและบริบทของสถานศึกษา รวมทั้งเปิดศูนย์รับฟังความคิดเห็นการเรียนการสอนทางไกลจากผู้ปกครอง ประชาชน และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงและพัฒนา และประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ แนะนำช่องทางการเรียนทางไกลให้กับผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง

ระยะที่ 3 การจัดการเรียนการสอน

ในการเตรียมความพร้อมระยะที่ 3 เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2563 – 30 เมษายน 2564 มีการวางแผนไว้ เพื่อรองรับทั้งสถานการณ์ ดังนี้ สถานการณ์ที่ 1 กรณีที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ไม่คลี่คลาย ดำเนินการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นด้วยระบบทางไกล ผ่าน DLTV และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้วยวิถีทัศน์การสอนโดยครูต้นแบบ และระบบออนไลน์ด้วย เครื่องมือการเรียนรู้ตามความเหมาะสมและบริบทของสถานศึกษา สถานการณ์ที่ 2 กรณีที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) คลี่คลาย ดำเนินการจัดการเรียนการสอนปกติในโรงเรียน โดยให้เว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) และมีแผนเตรียมการเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินต่างๆ โดยจะต้องได้รับการอนุมัติจาก คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน

ระยะที่ 4 การทดสอบและการศึกษาต่อ

ในการเตรียมความพร้อมระยะที่ 4 เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน – 15 พฤษภาคม 2564 ดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบและคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ ได้แก่ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เกี่ยวกับระบบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (TCAS, GAT, PAT) และสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการทดสอบ ONET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รวมทั้งเตรียมความพร้อมสำหรับครูของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพัฒนาครูบุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนทางไกล โดยจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกลสำหรับครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้ความรู้ในการใช้เครื่องมือเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านช่องทาง DLTV และ OBEC Channel มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอนทางไกลด้วย

แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ระลอกใหม่ ปีการศึกษา 2563

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำแนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สำหรับครูและผู้ปกครอง จำนวน 1 ฉบับ ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด่วนที่สุด ที่ ศธ.04005/ว11 ลงวันที่ 5 มกราคม พ.ศ.2564 โดยปรับปรุงจากแนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สำหรับครูและผู้ปกครอง เผยแพร่ ณ วันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ.2563 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) โดยมีรายละเอียด ดังนี้



ภาพที่ 13 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการจัดการศึกษาจำแนกออกเป็น 5 รูปแบบ ดังนี้
On – Air, Online, On – Demand, On - Hand และ On – Site โดย

4.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ควบคุมสูงสุดตามที่ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ณ ปัจจุบัน ดำเนินการดังต่อไปนี้

4.1.1 ดำเนินการจัดการเรียนการสอนทางไกลตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัย – มัธยมศึกษาปีที่ 3 กำหนดจัดการเรียนรู้ได้ 4 รูปแบบได้แก่ On – Air, Online, On – Demand On – Hand

4.1.1.1 การเรียนการสอนผ่านทีวี (On – Air)

- 1) ระบบดาวเทียม KU-Band (จานทิบ) ช่อง 186 – 200
- 2) ระบบเคเบิลทีวี (Cable TV)
- 3) ระบบ IPTV

4.1.1.2 การเรียนการสอนผ่านอินเทอร์เน็ต (Online)

- 1) เรียนผ่านระบบ Video Conference
- 2) เรียนผ่านระบบอินเทอร์เน็ตของโรงเรียน
- 3) เรียนผ่านระบบอื่นตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือระบบของโรงเรียนได้

จัดเตรียมให้

4.1.1.3 การเรียนการสอนผ่าน Application (On–Demand)

- 1) เว็บไซต์ DLTV (www.dltv.ac.th)
- 2) Youtube (DLTV Channel 1 – DLTV Channel 15)
- 3) Application DLTV บน Smart Phone /Tablet

4.1.1.4 การเรียนการสอนแบบ On - Hand สำหรับนักเรียนที่ไม่มีความพร้อมด้านอุปกรณ์ การรับชม โดยการนำหนังสือ แบบฝึกหัด ใบงาน ไปเรียนรู้ที่บ้านภายใต้ความช่วยเหลือของผู้ปกครอง

4.1.2 ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 ผ่านทางระบบ Video Conference หรือระบบบริหารจัดการเรียนการสอน (LMS) ของโรงเรียน หรือระบบที่สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาได้เตรียมไว้

4.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีพื้นที่อยู่นอกเหนือจากพื้นที่ควบคุมสูงสุดตามที่ศูนย์บริหาร สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) (ศบค.) ให้ดำเนินการจัดการเรียน การสอนตามปกติ (On - Site) โดยยึดคำสั่งจากศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จังหวัด (ศบค.จังหวัด) โดยมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการ ควบคุม กำกับ ติดตาม และให้ความสะดวกแก่สถานศึกษา

การดำเนินการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานการณ์โควิด -19 ระลอกใหม่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับเสียงสะท้อนความกังวลของผู้ปกครองเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอนผ่านออนไลน์ หรือรูปแบบอื่นๆ ที่ไม่สามารถเรียนปกติในชั้นเรียนได้ เก่งว่านักเรียน จะเรียนได้ไม่เต็มที่ อาจส่งผลถึงการสอบในระดับต่างๆ ดังนั้น เพื่อเป็นการสื่อสารสร้างความเข้าใจให้ผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงขอชักชวนความเข้าใจ แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโค โรนา 2019 (COVID-19) ระลอกใหม่ ปีการศึกษา 2563 ดังนี้

1. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระดับชั้นเรียนและระดับสถานศึกษาเป็นอำนาจหน้าที่ของ สถานศึกษาในการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน และตัดสินผลการเรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนด
2. การตัดสินผลการเรียนรายวิชา ให้นำคะแนนระหว่างเรียนรวมกับคะแนนปลายปี/ปลายภาค ตาม สัดส่วนที่สถานศึกษากำหนด

แนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning)

การจัดการศึกษาในปัจจุบันได้มีการนำรูปแบบและเทคนิควิธีการสอนเพื่อให้สนองต่อการพัฒนา ทักษะคุณมนุษย์และการแข่งขันของประเทศทั้งด้านความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี การปรับตัวต่อการ กระจายความรู้ การเชื่อมโยงความรู้ด้านต่างๆ ที่เชื่อมถึงกันทั่วโลก การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มาใช้ในการจัดการศึกษานั้นสามารถทำได้หลายรูปแบบ ตั้งแต่การนำคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นอุปกรณ์ในการสอน การนำบริการต่างๆ ในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะ เวิลด์ไวด์เว็บมาพัฒนาเป็นสื่อการสอนในทุกๆ ระดับ การศึกษา และการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลางใน การติดต่อระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ผู้เรียนสามารถเรียนได้โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลาและสถานที่ (anytime anywhere) เป็นการสร้างโอกาสและความเสมอภาคในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยน เรียนรู้และส่งข่าวสารถึงกันได้อย่างรวดเร็วก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ในการเรียนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

รูปแบบการสอนแบบใหม่อีกรูปแบบหนึ่งภายใต้กระแสแห่งพัฒนาการด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เป็นรูปแบบของการบูรณาการปรับใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์กับการเรียนการสอนแบบปกติ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ก้าวไกล เกิดทั้งประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพทางการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น ซึ่งรูปแบบดังกล่าวนี้เรียกว่า “การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning)” เป็นนวัตกรรมการศึกษาที่ผสมผสานโมดูล (Module) การเรียนการสอนหลายรูปแบบเข้าด้วยกัน เป็นลักษณะของการผสมผสานการเรียนทางไกล (Distance Learning) ผ่านระบบเครือข่าย Online ร่วมกับการเรียนแบบเผชิญหน้า (Face to Face) ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากกว่าการนั่งฟังการบรรยายในชั้นเรียนปกติ ทั้งนี้จะให้ความสำคัญกับการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมและถูกต้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพการเรียนการสอน

ความหมายของการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning)

การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สมาคมสโตน (Allen & Seaman, 2005) ให้คำจำกัดความของการเรียนแบบผสมผสานว่ามีสัดส่วนของเนื้อหาที่นำเสนอออนไลน์ระหว่างร้อยละ 30 ต่อร้อยละ 79 คำอธิบายของการเรียนแบบผสมผสาน คือ การเรียนที่ผสมการเรียนออนไลน์และการเรียนในชั้นเรียน โดยที่เนื้อหาส่วนใหญ่ส่งผ่านระบบออนไลน์ ใช้การอภิปรายออนไลน์และมีการพบปะกันในชั้นเรียนบ้าง และมีส่วนที่น่าสนใจว่าการอภิปรายออนไลน์ถือเป็นการส่งผ่านเนื้อหาออนไลน์ เช่นกัน สำหรับการเรียนในรูปแบบอื่นๆ อย่างเช่น การเรียนแบบปกติจะไม่มีส่งผ่านเนื้อหาออนไลน์ การเรียนแบบใช้เว็บช่วยสอนจะมีการส่งผ่านเนื้อหาออนไลน์ร้อยละ 1 – 29 และการเรียนออนไลน์มีการส่งผ่านเนื้อหาร้อยละ 80 – 100

Charles R. Graham (Graham, 2012) มหาวิทยาลัย Brigham Young University ประเทศสหรัฐอเมริกาให้ความหมายว่า เป็นระบบการเรียนการสอนที่ผสมผสานระหว่างการเรียนแบบเผชิญหน้ากับการสอนผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

Michael B. Horn and Heather Staker (Horn & Staker, 2011) แห่ง Innosight Institute ได้นิยามเกี่ยวกับการเรียนแบบผสมผสานของผู้เรียนในระดับ K-12 หมายถึง การเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับมวลประสบการณ์ทางการเรียนรู้อย่างเป็นอิสระผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์โดยนักเรียนสามารถควบคุมตัวแปรทางการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งในด้านเวลา สถานที่ แนวทางการเรียนรู้และอัตราการเรียนรู้ของตนเอง

Radames Bernath (Bernath, 2012) สรุปว่า การเรียนแบบผสมผสานหรือ Blended Learning หมายถึง โปรแกรมทางการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการผสมผสานระหว่างการเรียนรู้จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือ E-learning กับการสอนในชั้นเรียน

เว็บวิกิพีเดีย (Wikipedia, 2007) ให้ความหมายของการเรียนแบบผสมผสานว่า เป็นการรวมการเรียนรู้อาจารย์หลายรูปแบบ การเรียนแบบผสมผสานจะสมบูรณ์ได้ด้วยการใช้การผสมผสานระหว่างทรัพยากรการเรียนรู้ที่เป็นสื่อเสมือนจริง และทรัพยากรทางกายภาพ เช่น การรวมเอาสื่อที่ต้องใช้เทคโนโลยีกับการเรียนในห้องเรียนเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

จากนิยามข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบผสมผสาน หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ ที่ผสมผสานรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ผสมผสานกับการเรียนรู้นอกห้องเรียนที่ผู้เรียนผู้สอนไม่เผชิญหน้ากัน หรือการใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่หลากหลาย กระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมเกิดขึ้นจากยุทธวิธี การเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบ เป้าหมายอยู่ที่การให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้เป็นสำคัญ การสอนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบผสมผสานนั้น ผู้สอน สามารถใช้วิธีการสอน สองวิธีหรือมากกว่า ในการเรียนการสอน

การเรียนแบบผสมผสาน สามารถนำมาสรุปได้เป็น 3 มิติ ตาม Graham, Allen and Ure (2003) กล่าวไว้คือ การผสมผสานการสอนผ่านสื่อการสอน การผสมผสานวิธีการเรียนการสอน และการผสมผสานระหว่างการสอนแบบเผชิญหน้ากับการสอนออนไลน์

ลักษณะของการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Types and Models)

Blended Learning เป็นการบูรณาการ online learning และ face-to-face meetings เข้าด้วยกัน ข้อสมมติของชุมชนการเรียนรู้ในลักษณะนี้ คือ

- 1) ผู้เรียนจะมีปฏิสัมพันธ์ และร่วมมือกันที่ลึกซึ้งขึ้น
- 2) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่มที่มีการจัดวางการทำงานกลุ่มเป็นอย่างดี ด้วยการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วย ก่อน และ/หรือหลังจากมี face-to-face learning แล้ว ก็ได้ซึ่งอาจจะรวมถึง pre-event activities เพื่อ warm-up ก่อนมีการประชุมเป้าหมายก็เพื่อการสร้างมนุษยสัมพันธ์ในระหว่างผู้เรียน สร้างความรู้สึกการเป็นทีมร่วมกันซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพ และความรวดเร็วในการทำงานกลุ่ม อาจมีการปฐมนิเทศ แนะนำ ชี้แจง ก่อนเรียนทาง Web conferences, online discussions, และ conference ซึ่งจะทำให้มีการเปิดใจกว้าง ที่จะเรียนรู้ร่วมกันแลกเปลี่ยนการเรียนรู้กัน ถ้าหากสุดท้ายผู้เรียนจะต้องมาพบกันในชั้นเรียนแบบเดิมหรือในอีกกรณีตัวอย่างหนึ่ง คือการให้มี Follow-up learning community หลังจาก มี face-to-face eventแล้ว ชุมชนการเรียนรู้ในลักษณะนี้ อาจด้วยการให้ผู้เรียนทำ group projects, discussing research findings, และ mentoring peers เป็นต้น หรือลักษณะ end-to-end communities ที่รวมทั้ง pre-event และ follow-up learning activities ด้วย ผู้เรียนบางคนอาจชอบ end-to-end community มากกว่า เพราะ face-to-face meeting แบบปกติ มักเป็นเรื่องปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม ที่จะมาร่วมมือกันทำงาน ตัวอย่างเช่น ครูอาจใช้ ice-breaker community สำหรับ prework และแนะนำ เรื่องต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน ใช้ face-to-face experiential workshop ในการให้ความชัดเจนเรื่องจุดประสงค์การเรียนของแต่ละคน และใช้ follow-up community ในการ coaching และ mentoring เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้

การเรียนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ตามมโนทัศน์ (Concepts) ที่กำหนดนั้นจะเป็นลักษณะของการผสมผสานการเรียนรู้ใน 4 ลักษณะดังต่อไปนี้ (Oliver and Trigwell ,2005)

1. การผสมผสานเทคโนโลยีการเรียนการสอนจากการเรียนผ่านเว็บ (Web-Based Instruction) ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2. การผสมผสานในรูปแบบหรือวิธีการที่เน้นเชิงวิชาการในการสร้างผลผลิตทางการเรียนรู้ให้สูงขึ้นโดยปราศจากเทคโนโลยีเพื่อการสอนอื่นๆ เข้ามาช่วย

3. การผสมผสานรูปแบบวิธีการทางเทคโนโลยีทางการสอนผ่านหลักสูตรเฉพาะและ / หรือการฝึกอบรม

จากรูปแบบของการเรียนแบบผสมผสานข้างต้น เห็นได้ว่าการนำเอากระบวนการเรียนแบบผสมผสานมาใช้ในการเรียนการสอนนั้น ประเด็นสำคัญคงต้องคำนึงถึงความพร้อมและความเป็นไปได้หลายประการที่จะเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาปรับใช้การเรียนรู้ในลักษณะนี้ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ บริบทและความพร้อมทุกด้านเพื่อเกิดผลและประสิทธิภาพสูงสุดของการประยุกต์ใช้

องค์ประกอบของการเรียนแบบผสมผสาน (5 Keys Ingredients)

ภายใต้สถานการณ์ของการเรียนแบบผสมผสานนั้น จะประกอบไปด้วยสิ่งบ่งชี้สำคัญ 5 ประการต่อไปที่บ่งบอกถึงสภาพการณ์ของการเรียนแบบ Blended Learning ได้แก่ (Carman , 2005)

1. เหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นปัจจุบัน (Live Events) เป็นลักษณะของการเรียนรู้ที่เรียกว่า “การเรียนแบบประสานเวลา (Synchronous)” จากเหตุการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนในระยะเวลาเดียวกัน เช่นเหตุการณ์ในการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่เรียกว่า “ห้องเรียนเสมือน (Virtual Classroom)” เป็นต้น

2. การเรียนเนื้อหาแบบออนไลน์ (Online Content) เป็นลักษณะการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามสภาพความพร้อมหรืออัตราการเรียนรู้ของแต่ละคน (Self-paced Learning) รูปแบบการเรียนเช่นการเรียนแบบสื่อปฏิสัมพันธ์ (Interactive) การเรียนจากการสืบค้น (Internet-Based) หรือการฝึกอบรมจากสื่อ CD-ROM เป็นต้น

3. การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ (Collaboration) เป็นสภาพการณ์ทางการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถสื่อสารข้อมูลร่วมกันกับผู้อื่นจากระบบสื่อออนไลน์ เช่น e-Mail ,Chat , Blogs เป็นต้น

4. การวัดและประเมินผล (Assessment) การเรียนลักษณะดังกล่าวต้องมีการประเมินผล ความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกระยะนับตั้งแต่การประเมินผลก่อนเรียน (Pre-assessment) การประเมินผลระหว่างเรียน (self-paced evaluation) และการประเมินผลหลังเรียน (Post-assessment) เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาการเรียนรู้ให้ดีขึ้นต่อไป

5. วัสดุประกอบการอ้างอิง (Reference Materials) การเรียนหรือการสร้างงานในการเรียนรู้แบบผสมผสานนั้นต้องมีการเรียนรู้และสร้างประสบการณ์จากการศึกษาค้นคว้า และอ้างอิงจากหลากหลายแหล่งข้อมูลเพื่อเพิ่มคุณภาพทางการเรียนให้สูงขึ้น ลักษณะดังกล่าวนี้อาจเป็นลักษณะของการสืบค้นข้อมูลในระบบ Search Engine จาก PDA , PDF Downloads เหล่านี้เป็นต้น

การออกแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Blended Learning

ในการออกแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานให้ประสบผลสำเร็จในการจัดการเรียนรู้นั้น นักออกแบบการเรียนการสอน (instructional designer) ต้องคำนึงถึงจุดประสงค์ของการเรียนที่กำหนดไว้ ระยะเวลาในการเรียน รวมถึงความแตกต่างของรูปแบบการเรียนรู้ และรูปแบบการคิดของผู้เรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน การออกแบบบทเรียน และการประเมินผลการเรียน จากจุดเด่นของการเรียนการสอนแบบผสมผสานที่ทำให้ความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และเพื่อนผู้เรียนคนอื่นๆ ทำให้ผู้เรียนและผู้สอนใกล้ชิดกันมากขึ้นทำให้ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ระหว่างกันได้โดยสะดวก สามารถเข้าใจเพื่อนร่วมชั้นเรียนและเคารพเพื่อนร่วมชั้นเรียนมากขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น นอกจากนี้ผู้เรียนยังได้รับผลป้อนกลับจากการเรียนได้โดยทันที ซึ่งเป็นการส่งเสริมพัฒนาการในการเรียนของผู้เรียนแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพที่ผู้เรียนแต่ละคนมี มีผู้เสนอ แนวทางในการออกแบบบทเรียนบนเว็บแบบผสมผสาน ดังนี้ The Training Place เสนอแนวทางในการ พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนบนเว็บแบบผสมผสาน โดยพัฒนาจากรูปแบบการออกแบบระบบการ เรียนการสอน ADDIE ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์และการวางแผน (Analysis and Planning) ประกอบด้วย

- 1.1. การวิเคราะห์ผู้เรียน การปฏิบัติการ องค์กรรูปแบบการเรียน และความต้องการของระบบ เพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร
- 1.2. วิเคราะห์ทรัพยากรที่สนับสนุนต่อการจัดกิจกรรมการเรียน
- 1.3. วิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน การวางแผน การนำไปใช้ การทดสอบ และการประเมินผล
- 1.4. การวิเคราะห์แผนงาน กระบวนการทำงานการนำไปใช้ในภาพรวม เพื่อนำไปสู่การสร้างวงจรในการพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบกระบวนการทำงานที่วางไว้
- 1.5. การวิเคราะห์ความต้องการขององค์กร

ขั้นที่ 2 การออกแบบ (Design Solutions) ประกอบด้วย

- 2.1 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ (objectives)
- 2.2 การออกแบบให้ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน (personalization)
- 2.3 การออกแบบประเภทของการเรียนรู้ (taxonomy)
- 2.4 การออกแบบบริบทที่เกี่ยวข้อง (local context) ได้แก่ บ้าน การทำงาน (on-the-job) การฝึกปฏิบัติ (practicum) ห้องเรียน / ห้องปฏิบัติการ แ ละการเรียนรู้ร่วม กัน (collaboration)
- 2.5 การออกแบบผู้เรียน (Audience) ได้แก่ การเรียนด้วยตนเอง (self-directed) การเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (peer-to-peer) การเรียนแบบผู้ฝึกสอนและผู้เรียน (trainer-learner) และการเรียนแบบผู้ให้คำปรึกษากับผู้เรียน (mentor-learner)

ขั้นที่ 3 การพัฒนา (Development) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้

- 3.1 องค์ประกอบแบบไม่ผสมผสานเวลา (asynchronous) ได้แก่ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

กระดานข้อความ เวทีเสวนาและการสนทนาแบบปฏิสัมพันธ์ เครื่องมือที่ใช้องค์ความรู้เป็นฐาน ระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ (EPSS) ระบบบริหารจัดการเนื้อหาเรียนรู้ ระบบบริหารจัดการเรียนรู้ เครื่องมือนิพนธ์เว็บ บราวเซอร์ ระบบติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน บทความ เว็บฝึกอบรม การติดตามงานที่มอบหมาย การทดสอบ การทดสอบก่อนเรียนการสำรวจ การชี้แนะแบบมีส่วนร่วม เครื่องมืออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และการประชุมที่มีการบันทึกเสียงและฟังซ้ำได้

3.2 องค์ประกอบแบบผสมเวลา (synchronous) ได้แก่ การประชุมผ่านเสียง การประชุมผ่านวิดีโอ การประชุมผ่านดาวเทียม ห้องปฏิบัติการแบบออนไลน์ ห้องเรียนเสมือน การประชุมผ่านระบบออนไลน์ และการอภิปรายออนไลน์

3.3 องค์ประกอบแบบเผชิญหน้า (Face-to-Face) ได้แก่ ห้องเรียนแบบดั้งเดิม ห้องปฏิบัติการ การเผชิญหน้าการประชุม การเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มหาวิทยาลัย ที่ปรึกษา กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ทีมสนับสนุน และการแนะนำในการเรียน

ขั้นที่ 4 การนำไปใช้ (Implementation) ในการนำระบบการเรียนการสอนบนเว็บแบบผสมผสานไปใช้ ต้องกำหนดประเด็นแนวทางการนำไปใช้ การวางแผนการนำไปใช้ การวางแผนการใช้เทคโนโลยี และการวางแผนในประเด็นอื่นๆ ที่อาจเกี่ยวข้องให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำระบบการเรียนการสอนบนเว็บแบบผสมผสานไปใช้ ได้แก่ ผู้เรียน เพื่อนร่วมเรียน ผู้สอน และสถาบันการศึกษา เกิดการยอมรับและมีความเข้าใจที่ถูกต้อง เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบนเว็บแบบผสมผสานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 5 การประเมินผล (Evaluation) การวัดและการประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนการสอนบนเว็บแบบผสมผสาน ทำโดยการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (achieve objectives) ของผู้เรียนโดยเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน รวมถึงการประเมินงบประมาณค่าใช้จ่ายในการพัฒนาระบบการเรียนการสอน

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) หมายถึง การบริหารโดยให้บุคคลในองค์กรหรือบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการ การตัดสินใจใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความเชี่ยวชาญ ในการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการบริหารงานมีความสำคัญของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงานที่มุ่งหวัง และกระบวนการการตัดสินใจสามารถรองรับพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรได้กว้างขวางและเกิดการยอมรับได้เป็นหลักการของ การบริหารงานที่ผลต่อการดำเนินการเชิงวิเคราะห์ ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจได้ ลดช่องว่างของระบบการ สื่อสารในองค์กรและขจัดปัญหาความขัดแย้ง (นันทกิตติ แก้วกล้า, 2553: 16)

การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมคิดตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมทำงาน จึงก่อให้เกิดความรู้สึกผูกพัน ผูกมัดและตกลงใจ ร่วมกันในการบริหารโรงเรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วม จึงทำให้เกิดประโยชน์ได้แก่ (ประสาน พรหมณา, 2552 : 64)

1. การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดระดมความคิดทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลาย ซึ่งดีกว่า การคิดและตัดสินใจเพียงบุคคลคนเดียว
2. การมีส่วนร่วมในการบริหารเป็นการลดการต่อต้านและก่อให้เกิดการยอมรับมากขึ้น
3. การมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดี สามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงาน ร่วมกันเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
4. การมีส่วนร่วมทำให้เกิดการตัดสินใจมีคุณภาพและทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน มากขึ้นด้วย

การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลผู้บริหารใช้การจูงใจให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานหรือบุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ เพื่อการพัฒนา งานที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพสูงสุด3 ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการ ปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำร่วมตัดสินใจตลอดจน การประเมินผลให้ทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน อันจะนำไปสู่เป้าหมายขององค์กร

การที่บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติขององค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดเป้าหมาย ดำเนินงาน การประเมินผล และการแบ่งปันผลประโยชน์ เพื่อเป็นการสร้างความมุ่งมั่นผูกพันระหว่าง บุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องในการบรรลุเป้าหมายขององค์กร การร่วมรับผิดชอบและร่วมมือในการพัฒนาองค์กร การที่ปฏิบัติด้วยความเต็มใจ โดยมีกลยุทธ์ในการทำงานด้วยการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน การให้ความสำคัญกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง การทำงานเป็นทีม การสนับสนุนปัจจัย การติดต่อ สื่อสารรวมทั้งการให้ขวัญและกำลังใจ5 การที่บุคคลผู้บริหารเปิดโอกาสให้สมาชิกในองค์กรได้เข้ามา เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานด้วยความสมัครใจด้วยความเป็นมิตร หรือด้วยมีเป้าหมายและผลประโยชน์ ร่วมกันทั้งบุคคล ผู้บริหาร และสมาชิกหรือกลุ่มสมาชิกที่จะปฏิบัติงานร่วมกันคิด ตัดสินใจสร้างสรรค์งาน โดยมีการประสานงานจากบุคคล ผู้บริหารทุกเรื่องไม่ใช่การชี้้นำให้ปฏิบัติตามหรือประสานงานร่วมกัน เฉพาะบางงาน แต่เป็นการร่วมกันอย่างอิสระในความคิดในการตัดสินใจ ในการปฏิบัติงาน ในผลประโยชน์ ตามเป้าหมายที่วางไว้และร่วมเผชิญต่อผลการประเมินงานจนเกิดการยอมรับ

การแบบมีส่วนร่วม เป็นการจูงใจให้บุคคลผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบและร่วมมือในการพัฒนาองค์กรที่ปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ งานขององค์กรควรประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 ประการ (จันทรานี สงวนนาม,2551:166) คือ

1. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นสมาชิกขององค์กรย่อมมีความผูกพันกับองค์กร ที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่ และความปรารถนาที่จะมีส่วนร่วมในการบริหารขององค์กร แม้เพียงได้รับฟัง ความคิดเห็นก็ทำให้มีความรู้สึกว่ามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรแล้ว
2. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย เป็นการกระตุ้นให้ให้สมาชิกแสดง ความคิดเห็นและช่วยให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิก ทำให้สมาชิกทั้งองค์กร มีเป้าหมายเดียวกันพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะมีทั้งการยอมรับ การสนับสนุนจะมีผล ต่อการปฏิบัติอย่างเต็มที่

3. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ การที่บุคคลได้แสดงความคิดเห็น และยอมรับในเป้าหมายเดียวกันจะช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ ต่อการปฏิบัติงานขององค์กรการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การให้บุคคลผู้ร่วมงาน หรือบุคคลผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาเข้ามา มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายในกระบวนการตัดสินใจอันเป็นการให้ความสำคัญต่อบุคคล และการ สนองตอบความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่ต้องการให้ความสำคัญต่อบุคคลและเป็นการ สนองตอบ ความต้องการขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ต้องการได้มีส่วนร่วม

สรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลผู้บริหารในองค์กรเปิดโอกาสให้สมาชิก เข้ามามีส่วนร่วมได้แสดงความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อันเป็นการสร้าง แรงจูงใจความรับผิดชอบในหน้าที่ของสมาชิกที่ได้ร่วมคิดร่วมตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ ร่วมวางแผนโครงการ ร่วมดำเนินการ ร่วมติดตามประเมินผลองค์กรภายใต้พื้นฐานของความเป็น ประชาธิปไตยที่จะเป็นที่ยอมรับ ลดความขัดแย้งภายในองค์กร และสร้างผลประโยชน์ร่วมกันให้บรรลุ เป้าหมายสูงสุดของ องค์กร

ลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วมเน้นความสำคัญที่บุคลากรและกลุ่มงานให้มีส่วนเกี่ยวข้อง ใน การบริหารที่มีประสิทธิภาพในบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตย บุคคลผู้บริหารนิยมมอบหมาย และกระจาย อำนาจของตนสู่บุคคลผู้ปฏิบัติด้วยความเต็มใจ จึงเป็นการช่วยลดภาระหน้าที่ของบุคคล ผู้บริหารลง และ สามารถใช้เวลาในเรื่องสำคัญอื่นๆ ได้มากขึ้น ขณะเดียวกันก็ช่วยให้งานในระดับล่าง มีความหมายและท้าทาย มากขึ้น

เนื่องจากบุคคลระดับปฏิบัติสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ลักษณะของการบริหารแบบมี ส่วนร่วมนั้น เกิดจากบุคคลผู้นำแบบประชาธิปไตยที่บริหารงานด้วยโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการมี ส่วนร่วมเปิดโอกาส ให้บุคคลมีส่วนร่วมไม่ว่าจะให้ความร่วมมือในการตัดสินใจหรือ มีส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะ ในการปฏิบัติงานในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือทุกขั้นตอนในกระบวนการ บริหาร อันได้แก่ การวางแผน การ สั่งการ และการควบคุม ย่อมสร้างความภาคภูมิใจในความมีส่วนร่วม แก่บุคคล จะนำมาซึ่งความผูกพันและ ความยินยอมรับผลการปฏิบัติงานอันเกิดจากการมีส่วนร่วมนั้นๆ โดยปราศจากข้อโต้แย้งซึ่งนักวิชาการ นิภา อินทวงค์ (2548 : 12) ได้เสนอแนะในการแบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่ม ตัดสินใจ และ ปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (Implementation) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ด้านทรัพยากร การ บริหาร และประสานความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits)
4. การมีส่วนร่วมในการประเมิน (Evaluation)¹⁰

ระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ใช้อยู่ในปัจจุบันและเป็นยอมรับว่าได้ผลในเชิงปฏิบัติมาก อุทัย บุญ ประเสริฐ (2547 : 15) แบ่งออกเป็น 4 ระบบ คือ

1. การปรึกษาหารือ (Consulting Management) เป็นการบริหารแบบเปิดโอกาสให้บุคคล ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในรูปแบบคณะกรรมการ (Committee) เช่น คณะกรรมการเฉพาะกิจ หรือคณะกรรมการที่เรียกชื่ออย่างอื่น รูปแบบอย่างนี้เป็นกรกระจายอำนาจการบริหารและการตัดสินใจให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงาน มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินการด้วย ระบบการปรึกษาหารือนี้เหมาะสมสำหรับใช้กับบุคคลผู้บริหาร ระดับต้นขึ้นไป โดยการมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้า คณะทำงาน ประธานโครงการ ประธานคณะ กรรมการหรือกรรมการ เป็นต้น

2. กลุ่มคุณภาพ (QC Circles) เป็นการบริหารแบบเปิดโอกาสให้บุคคลผู้บริหารได้มีส่วนร่วม ในการปฏิบัติงานแบบของกลุ่มบุคคล 3 – 10 คน ที่อยู่ในหน่วยงานเดียวกัน รูปแบบกลุ่มคุณภาพนี้ เหมาะสมสำหรับใช้ กับบุคคลผู้ปฏิบัติงาน หรือระดับหัวหน้างาน เพราะเป็นการฝึกฝนและเปิดโอกาสให้บุคคล ผู้ปฏิบัติงานได้มี โอกาสทำงานร่วมกัน เพื่อค้นหาสาเหตุของปัญหาตลอดจนแนวทางแก้ปัญหา ด้วยตนเอง ซึ่งมีกระบวนการ ในการบริหารกลุ่มสร้างคุณภาพ 4 ขั้นตอน คือ P (Plan) การวางแผน, D (DO) การปฏิบัติ, C (Check) การ ตรวจสอบ, และ A (Act) การปรับปรุงแก้ไข หรือ P D C A นั่นเอง

อย่างไรก็ตาม ระบบกลุ่มคุณภาพจะให้ได้ผลดีก็ต่อเมื่อมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับเทคนิค QC และ การใช้ กระบวนการกลุ่มให้แก่ผู้เกี่ยวข้องและที่สำคัญ คือ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคคล ผู้ร่วมงานต้องอยู่ ในเกณฑ์สูงจึงจะสามารถนำระบบกลุ่มคุณภาพนี้มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. ระบบข้อเสนอแนะ (Suggestion System) เป็นรูปแบบหนึ่งของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ที่ได้ผล มากในทางปฏิบัติ โดยมีลักษณะแตกต่างจากข้อเสนอแนะที่มักพบเห็นทั่วๆ ไปที่มีลักษณะเป็นกลุ่มหรือผู้รับฟัง ความคิดเห็นเท่านั้นกล่าวคือ รูปแบบนี้จะมีแบบฟอร์มข้อเสนอแนะให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานหรือ ผู้เกี่ยวข้องกรอก ตามแบบที่กำหนด เช่น ปัญหาที่พบคืออะไร สาเหตุของปัญหามาจากอะไร วิธีการ แก้ปัญหามีอะไรบ้าง และ ผลที่คาดหวังจะได้รับนี้เป็นอย่างไร สำหรับแบบฟอร์มที่กำหนดนี้อาจแตกต่าง กันไปตามความต้องการของแต่ละ หน่วยงาน แต่มีหลักการปฏิบัติเดียวกันคือ จะมีคณะกรรมการพิจารณา ข้อเสนอแนะมีหน้าที่ในการประเมิน ข้อเสนอแนะจากแบบฟอร์มต่างๆ นั้นว่าเป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพียงใด ความเป็นไปได้ทางปฏิบัติมาก น้อยแค่ไหนและสมควรดำเนินการตามข้อเสนอแนะหรือไม่ แจ้งนำเสนอบุคคลผู้มีอำนาจพิจารณาดำเนินการ ต่อไป

4. ระบบส่งเสริมให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของของกิจการ รูปแบบนี้พบมาก ในการบริหารกิจการของบริษัทหน่วยงานเอกชน หรือรัฐวิสาหกิจโดยการส่งเสริมให้บุคคลผู้ปฏิบัติงาน ทุกระดับมีส่วนร่วม การเป็นเจ้าของกิจการด้วยการลงทุนซื้อหุ้นของบริษัท หรือบริษัทอาจจ่ายเป็นส่วนหนึ่ง เป็นทุนเรือนหุ้นใน แต่ละปีจะช่วยให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจการเองและมีความรู้สึก ผูกพันในการปฏิบัติงาน เพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน ดังนั้น ในรูปแบบนี้บุคคลผู้บริหารอาจนำมาประยุกต์ โดยการสร้างบรรยากาศให้เกิด ความรู้สึกการเป็นเจ้าของหน่วยงาน เพื่อให้บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย พึงพอใจที่จะมีส่วนร่วมให้มากที่สุด อีกประการหนึ่ง

อุทัย บุญประเสริฐ (2547) ยังได้เสนอกระบวนการเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการมี ส่วนร่วมในแบบจริงจัง (High – involvement) ว่าเป็นการบริหารให้สมาชิกทุกคนในองค์กร มีส่วนร่วมในการ

กำหนดภารกิจในการปฏิบัติงานในการแก้ปัญหาและการสร้างความสำเร็จให้แก่องค์กร ซึ่งต้องอาศัยการกระจายอำนาจ (Decentralization) สู่ระดับกลางขององค์กรอย่างทั่วถึงในสิ่งที่ต่อไปนี้

1. สารสนเทศ (Information) ได้แก่ ข้อมูลข่าวสารที่ทำให้พนักงานมีส่วนร่วม และมีอำนาจ ในการตัดสินใจ ได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม กลยุทธ์ ระบบงาน ระดับและชนิดของผลงาน ที่ต้องการ
2. ความรู้และทักษะ (Knowledge and Skills) ได้แก่ ความรู้และทักษะในการบริหารและการปฏิบัติงานที่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการก่อให้เกิดประสิทธิผลของงานและความสำเร็จขององค์กร
3. อำนาจ (Power) ได้แก่ อำนาจบังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในกระบวนการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์การปฏิบัติงานและการประเมินผล
4. รางวัล (Rewards) ได้แก่ สิ่งที่ทำให้งานเกิดแรงจูงใจที่จะมีส่วนร่วมทำให้องค์กรประสบความสำเร็จลักษณะและรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นลักษณะการมีส่วนร่วมที่บุคคลผู้บริหารเปิดโอกาส ให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่วนร่วมในการปฏิบัติ ส่วนร่วมในการผลประโยชน์ และส่วนร่วมการประเมินผล โดยรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมควรเป็นการมีส่วนร่วมแบบกลุ่มงาน หรือในรูปคณะกรรมการ เพื่อให้การปฏิบัติงานแผนงาน โครงการได้รับการสนับสนุนอย่างรอบคอบ เหมาะสม จนเป็นที่ยอมรับและเห็นชอบจากทุกฝ่าย ลักษณะของการมีส่วนร่วมนั้น พิจารณาได้หลายมุมมอง แต่ลักษณะโดยรวมของการมีส่วนร่วม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ การจัดองค์กร การปฏิบัติ การบริหาร การสื่อสาร และการ ประเมินผล ซึ่งอาจจะเป็นการมีส่วนร่วมโดยตรงหรือการมีส่วนร่วมทางอ้อมทั้งในระดับของการมีส่วนร่วม เพียงบางส่วนหรือมีส่วนร่วมทั้งหมด

สรุปได้ว่า ลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการบริหารแบบประชาธิปไตยที่บุคคลผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร โดยรูปแบบการบริหาร ในปัจจุบัน ได้แก่ การปรึกษาหารือ กลุ่มคุณภาพ ระบบข้อเสนอแนะ และระบบส่งเสริมให้บุคคลผู้ปฏิบัติงาน มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการ ซึ่งเป็นลักษณะเน้นการกระจายอำนาจให้สมาชิกทุกคนในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการกำหนดภารกิจในการปฏิบัติงานเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา ซึ่งจะต้องมีข้อมูลสารสนเทศ ที่สนับสนุนในการตัดสินใจ มีความรู้ความเข้าใจ และมีการให้รางวัลเพื่อสร้างแรงจูงใจเป็นการให้ความสำคัญกับสมาชิกในการได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติการ ร่วมในผลประโยชน์ และร่วมในการ ประเมินผลแก้ปัญหาาร่วมกัน เพื่อสร้างความสำเร็จให้แก่องค์กร

แนวคิดเกี่ยวกับทักษะชีวิต

สภาพสังคมในทศวรรษใหม่ เป็นยุคของความเร็วและความล้ำสมัยของเทคโนโลยี การสื่อสาร ความหลากหลายทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม การหล่อหลอมรวมความคิดและความเชื่อของกลุ่มคน ที่บุคคลในสังคมจะต้องตั้งรับการมีวิถีชีวิตยุคใหม่อย่างมีวิจรรย์ญาณ ซึ่งจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างมากรุ่นนี้เอง ได้ส่งผลกระทบต่อเด็กวัยเรียน ทั้งการดำเนินชีวิตท่ามกลางกระแสเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง และความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการศึกษาต่อของบุตรหลาน ตลอดจนการเผชิญสิ่งยั่วยุหรือตัวแบบที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ รอบตัว ก่อให้เกิดปัญหาเด็กและเยาวชนอย่างมาก ทั้งปัญหาด้านการปรับตัว ปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ ปัญหา

สุขภาพ ปัญหาความรุนแรง ปัญหาเด็กติดเกม ปัญหายาเสพติด ปัญหาทางเพศ ฯลฯ โดยเฉพาะในเด็กและเยาวชนที่มีทักษะชีวิตต่ำ ขาดภูมิคุ้มกันทางสังคมที่ดี เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานไปแล้ว อาจเป็นคนที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีปัญหาทางอารมณ์ จิตใจ และมีความขัดแย้งในชีวิตได้ง่าย ครุจึงต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกัน ให้รอดพ้นจากการครอบงำความคิดของสื่อเทคโนโลยี และตั้งรับต่อการก้าวรุกรุกทางสังคมอย่างรู้เท่าทัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554 :1)

ความหมายของทักษะชีวิต

เป็นความสามารถของบุคคลที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต

องค์ประกอบของทักษะชีวิต

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554:1-9) ได้กำหนดองค์ประกอบทักษะชีวิตที่สำคัญที่จะสร้างและพัฒนาเป็นภูมิคุ้มกันชีวิตให้กับเด็กและเยาวชนในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับอนาคตไว้ 4 องค์ประกอบ พร้อมทั้งพฤติกรรมที่คาดหวังและตัวชี้วัดทักษะชีวิตในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้.

องค์ประกอบทักษะชีวิต พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง และตัวชี้วัด

ระดับประถมศึกษา

องค์ประกอบที่ 1 การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง การรู้ความถนัด ความสามารถ รู้จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล รู้จักตนเอง ยอมรับ เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเอง และผู้อื่น มีเป้าหมายในชีวิต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
1. รู้ความชอบ ความถนัด และความสามารถของตนเอง	1.1 บอกสิ่งที่ตนเองชื่นชอบและภาคภูมิใจ 1.2 แสดงความสามารถของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้
2. ค้นพบจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง	2.1 บอกจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง 2.2 เลือกทำกิจกรรมตามความสนใจของตนเองร่วมกับผู้อื่นได้
3. ยอมรับความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น	ยอมรับในความแตกต่างทางกาย ทางความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น
4. มองตนเองและผู้อื่นในแง่บวก	แสดงความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น
5. เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น	5.1 ใช้สิทธิของตนเองในโอกาสต่าง ๆ 5.2 ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น
6. รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	6.1 ชื่นชมในความสำเร็จของตนเองและผู้อื่น 6.2 แสดงความรู้สึกรักตนเองและผู้อื่น 6.3 ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อครอบครัวและสังคม

7. มีความภาคภูมิใจในตนเอง และผู้อื่น	7.1 แสดงออกในสิ่งที่ตนเองภาคภูมิใจอย่างเหมาะสม 7.2 บอก/บรรยาย/เล่าความดีหรือความภาคภูมิใจของเพื่อนให้ผู้อื่นรับรู้
8. มีความเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น	8.1 กล้าแสดงออกทางความคิด ความรู้สึกและการกระทำของตนเองด้วยความมั่นใจ 8.2 ยอมรับในความคิด ความรู้สึกและการกระทำที่ดีของผู้อื่น

องค์ประกอบที่ 2 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การแยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์รอบตัว วิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อมูลที่ถูกต้อง รับผิดชอบต่อปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือกและตัดสินใจในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
1. รู้จักสังเกต ตั้งคำถาม และแสวงหาคำตอบ	1.1 ตั้งคำถามที่นำไปสู่คำตอบที่เป็นแนวทางในการแก้ไข ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ 1.2 มีทักษะในการสังเกต และมีแนวทางหาคำตอบ
2. วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล ข่าวสารได้สมเหตุสมผล	วิเคราะห์จำแนกแยกแยะข้อมูลข่าวสารและสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวด้วยเหตุผลที่เชื่อถือได้
3. ประเมินสถานการณ์และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	คาดคะเนความเสี่ยงจากสถานการณ์ที่เผชิญในชีวิตประจำวันอย่างมีเหตุผล
4. มีจินตนาการและมีความสามารถในการคิดเชื่อมโยง	สร้างผลงานและแสดงผลงานที่เกิดจากการคิดเชื่อมโยงและจินตนาการ
5. รู้จักวิพากษ์วิจารณ์บนพื้นฐานของข้อมูล สารสนเทศที่ถูกต้อง	วิพากษ์วิจารณ์ตามหลักการเหตุผลและใช้ข้อมูล สารสนเทศที่ถูกต้องสนับสนุน
6. รู้จักวิธีการและขั้นตอนการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาคือถูกต้อง	วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา เลือกแก้ไขปัญหาคือหลากหลายวิธี และตัดสินใจเลือกแก้ปัญหาคือด้วยวิธีการที่ถูกต้อง เหมาะสมและสร้างสรรค์

องค์ประกอบที่ 3 การจัดการกับอารมณ์และความเครียด

การจัดการกับอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของบุคคล รู้สาเหตุของความเครียด รู้วิธีการควบคุมอารมณ์และความเครียด รู้วิธีผ่อนคลายหลีกเลี่ยง และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ไปในทางที่ดี

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
1. รู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง	1.1 จำแนกอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ 1.2 แสดงอารมณ์ ความรู้สึกของตนเองได้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ
2. ควบคุมอารมณ์ของตนเองได้	ควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกของตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ได้
3. จัดการกับอารมณ์ตนเองได้อย่างเหมาะสม	จัดการกับอารมณ์ตนเองที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันที่อาจก่อให้เกิดปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสมและสร้างสรรค์
4. มีวิธีผ่อนคลายอารมณ์และความเครียดให้กับตนเอง	ผ่อนคลายอารมณ์และความเครียดด้วยวิธีการที่เหมาะสมและสร้างสรรค์
5. สร้างแรงจูงใจให้ตนเอง	กำหนดแนวทางหรือวิธีการสร้างกำลังใจให้กับตนเอง
6. ยุดีข้อขัดแย้งในกลุ่มเพื่อนด้วยสันติวิธี	เสนอทางออกของข้อขัดแย้งในกลุ่มเพื่อนด้วยเหตุผลและข้อเท็จจริงที่ถูกต้องและใช้วิธีเชิงบวก
7. รู้จักสร้างความสุขให้กับตนเอง	7.1 วิเคราะห์และเลือกวิธีการ/กิจกรรม ที่ทำให้ตนเองมีความสุขได้อย่างเหมาะสม 7.2 มีอารมณ์ขัน

องค์ประกอบที่ 4 การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง การเข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่นใช้ภาษาพูดและภาษากายเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง รับรู้ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่น วางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ใช้การสื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพที่ดี สร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
1. เป็นผู้ฟังที่ดี	1.1 ฟังผู้อื่นอย่างตั้งใจและรับรู้ถึงความรู้สึกและความต้องการของผู้พูด 1.2 รักษาความลับของเพื่อน
2. ใช้ภาษาและกิริยาที่เหมาะสมใน	ใช้ภาษาพูด ภาษากาย ที่ทำให้ผู้อื่นผ่อนคลาย สบายใจ ไม่ก่อให้เกิด

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
การสื่อสาร	เกิดความขัดแย้งหรือความรุนแรงได้
3. รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา	แสดงออกหรือสะท้อนความรู้สึกหรือการกระทำของตนเอง ที่แสดงว่าเข้าใจและใส่ใจผู้อื่น
4. รู้จักแสดงความคิด ความรู้สึก ความชื่นชม และการกระทำ ที่ ดึงดูดให้ผู้อื่นรับรู้	4.1 ชื่นชมความสำเร็จ ความสามารถ และการกระทำที่ดีของเพื่อน ด้วยคำพูด ภาษากาย หรือสัญลักษณ์ได้ 4.2 กล้ายืนยันความคิด ความรู้สึก และเหตุผลที่ดีให้ผู้อื่นรับรู้ได้
5. รู้จักปฏิเสธ ต่อรอง และร้องขอ ความช่วยเหลือในสถานการณ์เสี่ยง	5.1 หลีกเสี่ยงสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อความปลอดภัยของตนเอง 5.2 ปฏิเสธในสิ่งที่ควรปฏิเสธได้โดยไม่เสียสัมพันธภาพ หรือเสีย น้ำใจ 5.3 ขอความช่วยเหลือเมื่ออยู่ในภาวะวิกฤตได้
6. ให้ความร่วมมือและทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์	6.1 ทำงานร่วมกับผู้อื่นบนพื้นฐานความเป็นประชาธิปไตย 6.2 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ราบรื่นและมีความสำเร็จหรือมีผลงาน จากการสร้างสรรค์ร่วมกัน
7. ปฏิบัติตามกฎหมาย กติกา และ ระเบียบของสังคม	ปฏิบัติตามกฎ ข้อตกลงของกลุ่ม/ชั้นเรียน/สังคม

ระดับมัธยมศึกษา

องค์ประกอบที่ 1 การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง การรู้ความถนัดความสามารถ รู้จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล รู้จักตนเอง ยอมรับ เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเอง และผู้อื่น มีเป้าหมายชีวิต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
1. รู้จักความถนัด ความสามารถและ บุคลิกภาพของ ตนเอง	1.1 วิเคราะห์ความถนัด ความสามารถ ของตนเองได้ 1.2 วิเคราะห์ลักษณะส่วนตน อุปนิสัย และค่านิยม ของตนเองได้
2. รู้จักจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง	2.1 วิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของตนเองได้ 2.2 กำหนดเป้าหมายในชีวิตของตนเองได้อย่าง เหมาะสม
3. ยอมรับความแตกต่างระหว่างตนเองและ ผู้อื่น	ยอมรับในความแตกต่างทางความคิด ความรู้สึก และ พฤติกรรมของตนเองและผู้อื่นได้อย่างมีเหตุผล
4. มองตนเองและผู้อื่นในแง่บวก	สะท้อนมุมมองที่ดีของตนเองและผู้อื่นได้

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
5. รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	5.1 แสดงความรู้สึกรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นได้ 5.2 นำเสนอคุณลักษณะที่ดีมีคุณค่าของตนเองและผู้อื่นได้
6. มีความภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น	6.1 แสดงความรู้สึกภาคภูมิใจในความสามารถ ความดีของตนเองและผู้อื่น 6.2 แสดงความสามารถและความดีงามที่ตนเองภาคภูมิใจให้ผู้อื่นรับรู้ได้
7. มีความเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น	7.1 กล้าแสดงออกทางความคิด ความรู้สึกและการกระทำของตนเองด้วยความมั่นใจ 7.2 ยอมรับในความคิด ความรู้สึกและการกระทำที่ดีของผู้อื่น
8. เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น	8.1 เคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่นตามวิถีประชาธิปไตย 8.2 ปฏิบัติตามสิทธิของตนเอง
9. มีทักษะในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางสู่ความสำเร็จ	9.1 กำหนดทิศทางและวางแผนการดำเนินชีวิตไปสู่เป้าหมายหรือความสำเร็จที่ตนเองคาดหวังได้ 9.2 ปฏิบัติตามแผนการดำเนินชีวิตที่กำหนดไว้และปรับปรุงให้มีโอกาสประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้

องค์ประกอบที่ 2 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การแยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหาและสถานการณ์รอบตัว วิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อมูลที่ต้อง รับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือกและตัดสินใจในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
1. เลือกรับข้อมูลข่าวสารอย่างไตร่ตรองและรู้เท่าทันสังคมที่เปลี่ยนแปลง	วิเคราะห์ประโยชน์และคุณค่าของข้อมูลข่าวสาร เลือกใช้ข้อมูล ข่าวสารเพื่อสร้างภูมิความรู้และการตัดสินใจเมื่อเผชิญ สถานการณ์รอบตัว

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
2. ตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เผชิญอย่างมีเหตุผลและรอบคอบ	2.1 ประเมินสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เผชิญด้วยข้อมูลและเหตุผลที่ถูกต้อง 2.2 ตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เผชิญด้วยทางเลือกที่เหมาะสมและไม่เกิดผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น
3. แก้ปัญหาในสถานการณ์วิกฤตได้อย่างเป็นระบบ	3.1 แก้ปัญหาเมื่อเผชิญสถานการณ์วิกฤตอย่างไตร่ตรองตามขั้นตอนหลักการแก้ปัญหา 3.2 วิเคราะห์ผลกระทบและหาทางป้องกันหรือแก้ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ 3.3 วางตัวและกำหนดท่าทีที่เหมาะสมกับสถานการณ์
4. มีจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	สร้างสรรค์ผลงานและแสดงพฤติกรรมได้เป็นที่ยอมรับ
5. มองโลกในแง่ดี	5.1 บอกสิ่งที่มองเห็นหรือมุมมองด้านดีในบรรยากาศหรือสภาพเหตุการณ์ที่เป็นปัญหาได้ 5.1 มีความยืดหยุ่นทางความคิด
6. มีทักษะในการแสวงหาข้อมูลและใช้ข้อมูลให้เป็นประโยชน์	แสวงหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่มีประสิทธิภาพและใช้ประโยชน์กับตนเองและผู้อื่น
7. ประเมินและสร้างข้อสรุปทบทวนชีวิตของตนเอง	ประเมินและสรุปผลการกระทำ การตัดสินใจและการแก้ปัญหาในสถานการณ์คับขันจากประสบการณ์ที่ดีของตนเองและผู้อื่น เป็นบทเรียนชีวิตของตนเอง

องค์ประกอบที่ 3 การจัดการกับอารมณ์และความเครียด

การจัดการกับอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของบุคคล รู้สาเหตุของความเครียด รู้วิธีการควบคุมอารมณ์และความเครียด รู้วิธีผ่อนคลาย หลีกเลี้ยง และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ไปในทางที่ดี

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
1. ประเมินและรู้เท่าทันสภาวะอารมณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง	1.1 สำรวจและประเมินอารมณ์ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตนเองได้ 1.2 เลือกวิธีการจัดการหรือควบคุมอารมณ์ของตนเองได้เหมาะสม
2. จัดการความขัดแย้งต่าง ๆ ได้ด้วยวิธีที่เหมาะสม	2.1 เลือกวิธีการจัดการความขัดแย้งต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม 2.2 ยุติความรุนแรงในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยสันติวิธี
3. คลายเครียดด้วยวิธีการที่	มีวิธีการคลายความเครียดที่ไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อตนเองและ

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
สร้างสรรค์	ผู้อื่น
4. รู้จักสร้างความสุขให้กับตนเองและผู้อื่น	4.1 มีวิธีการสร้างความสุขให้กับตนเองและผู้อื่นได้เหมาะสมกับเหตุการณ์ 4.2 ปรับความคิด ความรู้สึก อารมณ์ ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจก่อให้เกิดความไม่พอใจหรือความเครียด ได้ด้วยวิธีการที่ถูกต้องและสร้างสรรค์

องค์ประกอบที่ 4 การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง การเข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่น ใช้ภาษาพูดและภาษากายเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง รับรู้ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่น วางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ใช้การสื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพที่ดี สร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
1. รู้จักปฏิเสธเพื่อนในสถานการณ์เสี่ยงและรู้จักเตือนเพื่อนให้หลีกเลี่ยงความเสี่ยง หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ถูกต้อง	1.1 ปฏิเสธเพื่อนในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามขั้นตอนการปฏิเสธ 1.2 เตือนเพื่อนหรือผู้ใกล้ชิดที่มีพฤติกรรมเสี่ยงในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามขั้นตอนทักษะการเตือน
2. กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์	กล้าแสดงความคิดเห็นประกอบเหตุผลด้วยวิธีการสื่อสารที่ดี
3. ทำงานร่วมกับผู้อื่นตามวิถีประชาธิปไตย	ทำงานร่วมกับผู้อื่นบนพื้นฐานของความเป็นประชาธิปไตยได้อย่างราบรื่น
4. มีจิตอาสาช่วยเหลือผู้อื่น	อาสาช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน
5. สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นด้วยการสื่อสารเชิงบวก	มีวิธีการสื่อสารกับผู้อื่นทั้งด้านภาษาพูด ภาษากาย ด้วยความสุภาพและเป็นมิตร
6. เคารพกฎกติกาของสังคม	ปฏิบัติตามกติกาของสังคมอย่างเต็มใจทุกสถานการณ์
7. ให้คำปรึกษาแก่ผู้อื่นได้	ให้คำปรึกษาแนะนำที่ถูกต้องแก่ผู้อื่น และผู้อื่นสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองได้

แนวคิดเกี่ยวกับทักษะอาชีพ

การสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพเป็นการเปิดและสร้างโอกาสให้นักเรียนได้สัมผัสและทดลองทำงานที่ตนเองสนใจ เพื่อประกอบการตัดสินใจในการเลือกเส้นทางการศึกษาต่อและการมีงานทำ รวมทั้ง เป็นการสร้างโลกทัศน์ทางปัญญาสร้างมุมมองที่ส่งเสริมให้บุคคลมีความรู้ความสามารถในการประกอบกิจการงานต่าง ๆ ได้ประสบความสำเร็จอย่างมีคุณภาพ โดยเฉพาะการดำเนินการด้านอาชีพที่ต้องอาศัยประสบการณ์ที่หลากหลาย เพื่อให้บุคคลประกอบอาชีพเลี้ยงตนให้ประสบความสำเร็จ ดังนั้น การสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนในยุคปัจจุบันที่ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมส่งผลต่อ วิถีชีวิตและโลกของงานอาชีพ โดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 3 ซึ่งเป็นรอยต่อสำคัญของการตัดสินใจที่เชื่อมต่อกับอาชีพในอนาคต

ความหมาย

การสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพ (WORK Experience) หมายถึง กระบวนการดำเนินการให้นักเรียนได้สำรวจ รู้จัก และค้นพบตนเองและอาชีพเข้าสู่โลกของการทำงานตามสภาพจริงในสถานประกอบการ/แหล่งเรียนรู้ เพื่อเรียนรู้โลกของอาชีพสร้างเสริมประสบการณ์ และพัฒนาคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน

แนวทางการสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพ

การสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพสามารถดำเนินการได้ 2 ลักษณะ คือ

1. **การสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพในชั้นเรียน** หมายถึง การจัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้สำรวจและรู้จักตนเองเกี่ยวกับอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจ รวมทั้ง บุคลิกภาพโดยการเสริมทักษะอาชีพผ่านหลักสูตรสถานศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย การใช้กระบวนการและกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน เช่น แบบวัดความสนใจในอาชีพ แบบวัดบุคลิกภาพ และแบบวัดความถนัด เป็นต้น

2. **การสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพนอกชั้นเรียน** หมายถึง สนับสนุนและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สัมผัสโลกของการทำงานตามสภาพจริงจากครอบครัว/สถานประกอบการ/แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการสำรวจโลกของอาชีพ เสริมสร้างทักษะพื้นฐานอาชีพ และพัฒนาคุณลักษณะการทำงาน เช่น การสัมผัสงาน การเยี่ยมชมสถานประกอบการ เรียนรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้าน การฝึกงาน เป็นต้น

พัฒนาการทางอาชีพตามช่วงวัย	ระดับชั้น	(ตัวอย่าง) การสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพ
เรียนเล่นเป็นอาชีพ	ป.1 อาชีพที่ฉันทัด ป.2 อาชีพที่ฉันทัก ป.3 อาชีพที่ฉันทัก	1. ช่วยพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ทำงานในบ้าน 2. ช่วยเหลือกิจการของครอบครัว 3. กิจกรรมในโรงเรียน เช่น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมแนะแนว ชมรมชุมนุม กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ สู่อาชีพ ฯลฯ
จัดกลุ่มอาชีพ และฝึกตามความสนใจ	ป.4 อาชีพที่ฉันทักพบ ป.5 อาชีพที่ฉันทักทำ ป.6 อาชีพที่ฉันทัก	1. ฝึกอาชีพในครอบครัว 2. รายวิชาเพิ่มเติม shopping Course 3. ฐานการเรียนรู้อาชีพ
รู้ สนใจ ถนัด ชัด เรื่องอาชีพ	ม.1 อาชีพที่ฉันทักในโรงเรียน ม.2 และ ม.3 อาชีพที่ฉันทัก ประสบการณ์ ในสถานประกอบการ/แหล่งเรียนรู้/ผู้รู้ อาชีพ ที่ฉันทักชำนาญ	1. รายวิชาเพิ่มเติม Block Course และ shopping Course 2. ศึกษา ฝึกประสบการณ์อาชีพในแหล่งเรียนรู้/สถานประกอบการ 3. ฝึกอาชีพในชุมชน หน่วยงานในท้องถิ่นใกล้บ้าน 4. ฝึกการเป็นผู้ประกอบการ

กรอบแนวคิดในการเสริมทักษะอาชีพ

การเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน มุ่งเน้นการให้องค์ความรู้ การฝึกทักษะ เพื่อสร้างความเชี่ยวชาญและสมรรถนะที่เกิดกับตัวนักเรียนเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โดยผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะเฉพาะด้าน และทักษะจำเป็นสำหรับอาชีพเข้าด้วยกัน เพื่อความสำเร็จของนักเรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ทั้งด้านการทำงานและการดำเนินชีวิต ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561: 9-10)

กรอบแนวคิด	เป้าหมายการจัดกิจกรรม	แนวทางการจัดกิจกรรม
1.สำรวจและวิเคราะห์งานอาชีพที่นักเรียนสนใจ	นักเรียนสำรวจ วิเคราะห์โลก ของอาชีพ และค้นพบ ความสนใจ ความถนัดและเลือกเส้นทางอาชีพของตนเอง	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนได้สำรวจงานอาชีพที่นักเรียนสนใจ - ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนร่วมกัน วิเคราะห์ เปรียบเทียบความสอดคล้องกับ ตลาดงาน ชุมชน และท้องถิ่น - นักเรียนใช้เครื่องมือประเมิน บุคลิกภาพ ความสนใจ และความถนัด ของนักเรียนที่สอดคล้องกับอาชีพ <p>ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รวบรวมเครื่องมือ แบบวัดแววต่างๆ ไว้ในเว็บไซต์</p> <p>www.obeccareer.com</p>
2.ประสานความร่วมมือจาก ผู้ที่เกี่ยวข้องในการร่วมกำหนด ความรู้ ทักษะอาชีพ และคุณลักษณะที่จำเป็น	สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องกำหนดความรู้ทักษะอาชีพ คุณลักษณะและขอบข่ายอาชีพ ทักษะการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ โดยจัดทำรูปแบบการเรียนรู้ บูรณาการเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตามความถนัดและความสนใจ	<ul style="list-style-type: none"> - สถานศึกษาประสานและร่วมมือกับผู้ปกครอง สถานประกอบการ/ แหล่งเรียนรู้ สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา ในการจัดการเรียนการสอนเสริมทักษะ และการสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพ ระยะเวลารวมทั้งการจัดเสริมทักษะอาชีพ การใช้สื่อ คุรุภัณฑ์ อุปกรณ์ และสถานที่ฝึกประสบการณ์

กรอบแนวคิด	เป้าหมายการจัดกิจกรรม	แนวทางการจัดกิจกรรม
3.นำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษา	สถานศึกษากำหนดหลักสูตรสถานศึกษาในการเสริมทักษะ และสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพ ในรูปแบบต่าง ๆ อาทิเช่น รายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รวมถึงการปลูกฝังลักษณะนิสัยในการทำงานให้นักเรียนพัฒนาไปสู่การประกอบอาชีพ	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ประชุม วิเคราะห์ จัดทำแผนกลยุทธ์ และหลักสูตรสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะอาชีพพร้อมกัน - สถานศึกษาจัดทำแผนการจัดเสริมทักษะอาชีพ กำหนดเนื้อหาสาระภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ การฝึกทักษะ การสร้างคุณลักษณะที่จำเป็น สอดคล้องกับอาชีพ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษา - นักเรียนได้ค้นหา ความถนัด ความต้องการ ค้นพบตัวตน วางแผนเส้นทางการศึกษาต่อและการมีงานทำ - ครูนำแผนการจัดเสริมทักษะอาชีพลงสู่ปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน
4.กำหนดแนวทางการวัดและประเมินผล	มีการวัดและประเมินผลการเสริมทักษะ และสร้างเสริมประสบการณ์ให้กับนักเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - สถานศึกษา และผู้ประกอบการ มีการร่วมกันกำหนดแนวทางการวัด และประเมินผลในการสร้างเสริม ประสบการณ์อาชีพของนักเรียน - สถานศึกษาจัดทำแนวทาง/เครื่องมือวัดผลด้านความรู้ ทักษะอาชีพ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามสภาพจริง - ผู้บริหารสถานศึกษาทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง นักเรียน และผู้เกี่ยวข้อง ในการวัดและประเมินผล รวมทั้งรับรองการเรียนอาชีพ

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ด้านสุขภาพ

ความหมายความรู้ด้านสุขภาพ

Nutbeam (2008) ได้กำหนดนิยามความรู้ด้านสุขภาพว่า หมายถึง ทักษะทางปัญญา และทักษะทางสังคม ที่ชี้้นำก่อให้เกิดแรงจูงใจและความสามารถของแต่ละบุคคลให้เข้าถึงเข้าใจและใช้ข้อมูลข่าวสารในวิถีทางเพื่อการส่งเสริมและคงรักษาสุขภาพที่ดีของตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการให้นิยามนี้สอดคล้องกับการนิยามความรู้ด้านสุขภาพของ

WHO (1998) ที่ได้กำหนดนิยามความรู้ด้านสุขภาพว่า หมายถึง กระบวนการทางปัญญา (cognitive skill) และทักษะทางสังคม (social skill) ที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจและความสามารถของปัจเจกบุคคลที่จะเข้าถึง เข้าใจและใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อส่งเสริมและดำรงรักษาสุขภาพที่ดี

คณะกรรมการด้านความรู้ด้านสุขภาพเพื่อกิจการทางวิทยาศาสตร์ของสมาคมการแพทย์แห่งชาติสหรัฐอเมริกา (American Medical Association, 1999) ให้ความหมายความรู้ด้านสุขภาพว่า หมายถึง กลุ่มทักษะที่รวมถึงความสามารถ (ability) พื้นฐานในการอ่านข้อความและการคำนวณตัวเลข เพื่อการปฏิบัติตนในการดูแลรักษาสุขภาพ

Ratzan and Parker (2000) ให้ความหมายความรู้ด้านสุขภาพว่า หมายถึง ระดับความสามารถ (ability) ของแต่ละบุคคลที่จะเข้าถึง มีวิธีการ และทำความเข้าใจในข้อมูลพื้นฐานทางสุขภาพและบริการที่จำเป็นเพื่อการตัดสินใจทางสุขภาพที่เหมาะสมของตนเอง

Sorensen (2013) ให้ความหมายความรู้ด้านสุขภาพว่า หมายถึง เป็นการรู้หนังสือ (literacy) ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ที่จำเป็น แรงจูงใจ และสมรรถนะ (competences) ในการเข้าถึง เข้าใจ ประเมินและการประยุกต์ใช้ข้อมูลข่าวสารทางสุขภาพเพื่อการตัดสินใจในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพ การป้องกันโรคและการส่งเสริมสุขภาพเพื่อการคงอยู่ในการดูแลสุขภาพตนเองและคุณภาพชีวิตที่ดีตลอด

กระทรวงสาธารณสุข (2560) ให้ความหมายความรู้ด้านสุขภาพว่า หมายถึง ความรอบรู้และความสามารถด้านสุขภาพของบุคคลในการที่จะกลั่นกรอง ประเมินและตัดสินใจ ที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเลือกใช้บริการและผลิตภัณฑ์สุขภาพได้อย่างเหมาะสม กระทรวงสาธารณสุข (อ้างถึงใน อังคินันท์ อินทรกำแหง, 2560 :15)

จากนิยามความรู้ด้านสุขภาพ จะเห็นได้ว่าความรู้ด้านสุขภาพ สามารถแบ่ง ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ทักษะทางปัญญา และทักษะทางสังคม โดยมีรายละเอียดของทักษะ (skills) และความสามารถ (ability) ทางด้านสุขภาพของบุคคล ประกอบด้วยความสามารถในการเข้าถึงและเข้าใจข้อมูลด้านสุขภาพ ประเมินตัดสินใจในการนำข้อมูลด้านสุขภาพไปใช้ดูแลสุขภาพตนเองให้มีสุขภาพดีอยู่เสมอ ทั้งนี้ความรู้ด้านสุขภาพสามารถแบ่งออกเป็นหลายประเภท เช่น Nutbeam (2000) เสนอว่าความรู้ด้านสุขภาพสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) ความรอบรู้ขั้นพื้นฐาน (basic/functional literacy) คือ ทักษะพื้นฐาน (basic skills) ด้านการอ่านและเขียนที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ความรอบรู้ขั้นปฏิสัมพันธ์ (communicative/interactive literacy) คือ ทักษะทางปัญญาและความรอบรู้ขั้นที่

สูงขึ้น รวมถึงทักษะทางสังคม ที่พบในชีวิตประจำวันได้แก่ การรับและแปลความหมายข้อมูลที่ได้จากการสื่อสาร และการประยุกต์ใช้ข้อมูลใหม่ๆ ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง 3) ความรอบรู้ขั้นวิจารณ์ญาณ (critical literacy) คือทักษะทางปัญญาที่สูงขึ้น รวมถึงทักษะทางสังคม ที่สามารถวิเคราะห์ข้อมูล และใช้ข้อมูลในการควบคุมเหตุการณ์และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตได้มากขึ้น ส่วน Manganello (2008) ทำการศึกษาความรอบรู้ด้านสุขภาพในกลุ่มวัยรุ่น โดยพัฒนาแนวคิดของ Nutbeam (2000) จากเดิม 3 ประเภท เพิ่มเป็น 4 ประเภท ซึ่ง Manganello มองว่าในปัจจุบันวัยรุ่นมีการใช้สื่อเทคโนโลยีมาก จึงได้เสนอประเภทความรอบรู้ด้านสุขภาพ เพิ่มอีก 1 ประเภทคือ ระดับรู้เท่าทันสื่อ (media literacy) เป็นความสามารถในการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลจากสื่อสารมวลชน

องค์ประกอบความรอบรู้ด้านสุขภาพ (dimensions of health literacy)

กองสุศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข และ Intrakamhang & Kwanchuen (อ้างถึงใน อังคินันท์ อินทรกำแหง, 2560 :16-19) ได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบการวัดความรอบรู้ด้านสุขภาพและสร้างเครื่องมือประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพของ คนไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป และสรุปการกำหนดองค์ประกอบความรอบรู้ด้านสุขภาพของนักวิชาการไว้ดังนี้

Kickbusch (2001) เสนอว่าความรอบรู้ด้านสุขภาพแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเข้าถึงข้อมูลและความรู้ด้านสุขภาพ 2) ความสามารถในการใช้ภาษาในการกรอกแบบแสดงความยินยอมด้วยความสมัครใจ 3) ทักษะการเจรจาต่อรองเพื่อจะได้มีทางเลือกในการรักษาที่ห่างไกลจากความเสี่ยง

Lee, Arozullah and Cho (2004) เสนอว่าความรอบรู้ด้านสุขภาพแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรู้เรื่องโรคและการดูแลตนเอง 2) พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ 3) การดูแลป้องกันและการตรวจสุขภาพ และ 4) การปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์

Zarcadoolas Pleasant and Greer (2005) เสนอว่าความรอบรู้ด้านสุขภาพแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรู้พื้นฐาน 2) ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ 3) การอ่านออกเขียนได้ของประชาชน และ 4) ความรู้ทางวัฒนธรรม

Rootman and Ronson (2005); Rootman (2009) เสนอว่าความรอบรู้ด้านสุขภาพแบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การรู้หนังสือทั่วไป (general literacy) เช่น สมรรถนะ ในการอ่าน คำนวณ การพูด การฟัง การทำความเข้าใจ การต่อรอง การวิพากษ์ และการตัดสินใจ 2) การรู้หนังสือด้านอื่นๆ เช่น วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม คอมพิวเตอร์ และสื่อต่างๆ เป็นต้น

Nutbeam (2008) ได้พัฒนาแนวคิด “conceptual model of health literacy as a risk”. โดยเสนอว่าความรอบรู้ด้านสุขภาพประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเข้าถึงข้อมูล (access) 2) ความรู้ความเข้าใจ (cognitive) 3) ทักษะการสื่อสาร (communication skill) 4) การจัดการตนเอง (self management) 5) การรู้เท่าทันสื่อ (media literacy) และ 6) ทักษะการตัดสินใจ (decision skill) แนวคิดนี้พัฒนามาจากสองประเด็นที่ต่างกันในการดูแลรักษาทางคลินิก (clinical care) และการพัฒนาสุขภาพของประชาชน (public health) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึง “ความเสี่ยงต่อการเกิดโรค” ในกรณีบุคคลมี

ความรอบรู้ด้านสุขภาพต่ำ จะส่งผลต่อการปฏิบัติตัวและการจัดการทางสุขภาพ โดยแนวความคิดนี้มีรากฐานมาจากการวิจัยการรู้หนังสือ (literacy) ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่และการส่งเสริมสุขภาพ จะให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะและศักยภาพที่ส่งผลให้บุคคลมี การควบคุมสุขภาพ และปรับเปลี่ยนปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนมีสุขภาพดีขึ้น

Chin et al. (2011) ได้พัฒนาแนวคิด Process-Knowledge Model of health literacy ซึ่งเสนอว่าความรอบรู้ด้านสุขภาพแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) กระบวนการพัฒนาศักยภาพ (processing capacity) คือปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถ เช่น ความจำ 2) ความรู้ทั่วไป (general knowledge) คือความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ และ 3) ความรู้เฉพาะเรื่อง (specific health knowledge)

Edward, Wood, Davies and Edward (2012) ได้พัฒนาแนวคิด The health literacy pathway model แบ่งความรอบรู้ด้านสุขภาพออกเป็น 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรู้ทางสุขภาพ (Health knowledge) 2) การสืบหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างกระตือรือร้น (active information seeking and use) 3) การสื่อสารกับผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพอย่างกระตือรือร้น (actively communicating with health professionals) 4) ทักษะการจัดการตนเอง (self-management skills) 5) การแสวงหาและการเจรจาต่อรองทางเลือกในการรักษา (seeking and negotiating treatment options) 6) การตัดสินใจ (decision making) และ 7) ผลลัพธ์ของความรอบรู้ด้านสุขภาพ (health literacy outcome)

Sorensen (2013) เสนอกรอบการนำความรอบรู้ด้านสุขภาพไปใช้กับขอบเขตงานด้านสาธารณสุขด้านการดูแลสุขภาพ การป้องกันโรค และการส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งเป็นตาราง เมทริกซ์ที่ใช้ในการสร้างข้อความของแบบวัดความรอบรู้ด้านสุขภาพยุโรป The European Health Literacy (HLS-EU) มีรายละเอียดดังนี้

ขอบเขตงานสุขภาพ	การเข้าถึงข้อมูลสุขภาพ	การเข้าใจในข้อมูลสุขภาพ	การประเมินข้อมูลสุขภาพ	การนำข้อมูลไปใช้เพื่อดูแลสุขภาพ
การดูแลสุขภาพ (Health care)	ความสามารถเข้าถึงข้อมูลและบริการทางการแพทย์ สถานการณ์การเจ็บป่วย	ความสามารถทำความเข้าใจข้อมูลทางการแพทย์และเข้าใจความหมายที่ถูกต้อง	ความสามารถในการตีความและประเมินข้อมูลทางการแพทย์	ความสามารถในการตัดสินใจเลือกเชื่อและใช้บริการบนสถานการณ์การเจ็บป่วยและดูแลสุขภาพ

ขอบเขตงาน สุขภาพ	การเข้าถึงข้อมูล สุขภาพ	การเข้าใจใน ข้อมูลสุขภาพ	การประเมิน ข้อมูลสุขภาพ	การนำข้อมูลไปใช้เพื่อ ดูแลสุขภาพ
การป้องกันโรค (Disease prevention)	ความสามารถ เข้าถึงข้อมูลปัจจัย เสี่ยงต่อสุขภาพ	ความสามารถทำ ความเข้าใจข้อมูล ความเสี่ยงต่อ สุขภาพและเข้าใจ ความหมายถูกต้อง	ความสามารถ ในการตีความ และประเมิน ข้อมูลปัจจัย เสี่ยงต่อสุขภาพ	ความสามารถในการ ตัดสินใจเลือกเชื่อหรือ กระทำการดูแลสุขภาพ บนฐานข้อมูลปัจจัย เสี่ยงต่อสุขภาพ
การส่งเสริม สุขภาพ (Health promotion)	ความสามารถใน การเพิ่มความรู้ที่ ทันสมัยด้าน สภาพแวดล้อม ทางกายภาพและ ทางสังคมที่เป็น ตัวกำหนดปัญหา สุขภาพประชาชน	ความสามารถทำ ความเข้าใจข้อมูล ด้านสภาพ แวดล้อมทาง กายภาพและทาง สังคมที่กำหนด ปัญหาสุขภาพ และเข้าใจ ความหมายที่ ถูกต้อง	ความสามารถ ในการตีความ และประเมิน ปัจจัยด้าน สภาพแวดล้อม ทางกายภาพและ ทางสังคมที่เป็น ตัวกำหนด ปัญหาสุขภาพ	ความสามารถในการ ตัดสินใจบนฐานข้อมูล การวิเคราะห์ปัจจัย ด้านสภาพแวดล้อม ทางกายภาพและทาง สังคมที่เป็นตัวกำหนด ปัญหา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฐกร สงคราม (2555: 7-11) ได้วิจัยเรื่อง ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตร์ เกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานมีความพึงพอใจต่อเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.64)

เอกชัย เนาวนิช และปณิตา วรรณพิรุณ (2555 : 121-134) ได้วิจัยพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยใช้กระบวนการเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้ผ่านเอ็มเลิร์นนิ่ง เพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงตรรกะ สำหรับนักศึกษาปริญญาบัณฑิต มีขั้นตอนการศึกษามี 3 ขั้น คือ 1) การเตรียมการก่อนการเรียนการสอน 2) การจัดกระบวนการเรียนการสอน 3) การประเมินผลการเรียนการสอน ผลการประเมินรูปแบบการเรียนการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นในภาพรวมมีความเหมาะสมระดับมาก

กุลธวัช สมารักษ์ (2556: 113-115) ได้วิจัยพัฒนารูปแบบการเรียนแบบผสมผสานผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์โดยใช้กรณีศึกษาด้วยวิดีโอแฮร์ริง เพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผลจากการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมี 4 องค์ประกอบ คือ หลักการรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ กระบวนการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผล 2) นักศึกษาที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนแบบผสมผสานที่พัฒนาขึ้น มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักศึกษาที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนแบบผสมผสานที่พัฒนาขึ้น มีคะแนนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศรัณยา อินทรภิมย์ (2556: บทคัดย่อ) ได้วิจัยศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานระหว่างห้องเรียนปกติและบนเครือข่ายสังคมโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT “เรื่อง ระบบการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศ” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีคะแนนการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนเรียนที่เรียนด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบผสมผสานที่พัฒนาขึ้นมีความพึงพอใจระดับมาก 3) ผลการประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่ในเกณฑ์ดี

กชนันท์ โนนรินทร์ (2557: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการเรียนแบบผสมผสานที่ส่งเสริมทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนประถมศึกษาประกอบด้วย 4 องค์ประกอบได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลรูปแบบ โดยกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการเตรียมการปฐมนิเทศ และขั้นการเรียนการสอนและการพัฒนาทักษะชีวิต ซึ่งประกอบด้วย 1.ขั้นเชื่อมโยงประสบการณ์ 2. ขั้นเรียนรู้ 3. ขั้นสรุป 4. ขั้นนำไปใช้ 5. ขั้นวัดและประเมินผล 2) นักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการเรียนแบบผสมผสานที่ส่งเสริมทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนประถมศึกษา มีคะแนนทักษะชีวิตหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คนทำการประเมินรูปแบบการเรียนแบบผสมผสานที่ส่งเสริมทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนประถมศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ดรุณณา นาชัยฤทธิ (2557: 250-251) ได้วิจัยพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นพบว่า นักศึกษามีความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความสามารถในการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมอยู่ในระดับมาก และความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กรณีศึกษาอยู่ในระดับมาก

สาวตรี เถาว์โท (2558: บทคัดย่อ) ได้วิจัยพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) เนื้อหา 4) กระบวนการจัดการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ การเรียนการสอนแบบเผชิญหน้าและการเรียนการสอนแบบออนไลน์ผ่านระบบเครือข่าย และ 5) การวัดและประเมินผล ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสาน พบว่า

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่าร้อยละ 75
- 2) การรู้สารสนเทศของนักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสูงกว่าร้อยละ 75
- 3) การรู้สารสนเทศของนักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- 4) ความพึงพอใจของนักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมาก

นิติธาร ชูทรัพย์ (2559: 147-152) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาคอมพิวเตอร์สารสนเทศขั้นพื้นฐาน โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมี 8 องค์ประกอบ คือ ชื่อรูปแบบ ที่มาและความสำคัญของรูปแบบ แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล 2) กระบวนการเรียนการสอนมี 2 รูปแบบ ได้แก่ การเรียนการสอนแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียนปกติ (Face to Face Learning) และ 2) การเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online Learning) ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) นักศึกษาทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการรู้สารสนเทศหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) นักศึกษากลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการรู้สารสนเทศหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้เรียนรู้แบบผสมผสานมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีความสามารถตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยอยู่ในระดับมากขึ้นไป และมีความพึงพอใจต่อการเรียนแบบผสมผสานอยู่ในระดับมากขึ้นไป ผู้วิจัยจึงนำรูปแบบการเรียนรู้อผสมผสานใช้ในการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 และเพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 เพื่อให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ที่มีความเหมาะสมแก่การนำไปใช้ใน ช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (R & D) ประกอบด้วย 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ระยะที่ 2 การประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จากการนำรูปแบบที่สร้างขึ้นไปใช้

รายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัยในแต่ละระยะมีดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินรูปแบบ ได้แก่ บุคคลที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา จำนวน 7 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 3 คน และตัวแทนผู้ทรงคุณวุฒิใน กตปณ. 2 คน

วิธีดำเนินการ

ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

2. ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยการทำวิจัยเชิงนโยบาย เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอเชิงนโยบายด้านการจัดการเรียนรู้ มี 3 ประเด็นคือ

1) พัฒนาระบบการนิเทศก์โฉมใหม่แบบ E-Supervisor โดยใช้โปรแกรมที่ทันสมัยและสร้างคลังความรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และเวทีการเรียนรู้ให้แก่ครูผู้สอน

2) พัฒนาคูณภาพการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานทั้ง 5 รูปแบบอย่างเหมาะสมในสถานการณ์ฉุกเฉินโดยการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อสร้างความรับผิดชอบร่วมกันในการจัดการศึกษา

3) ปฏิรูปการบริหารจัดการเรียนรู้ยุค New Normal โดยการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยจัดทำโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อการศึกษาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่เพื่อจัดทำศูนย์รวมบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์สนับสนุนการจัดการเรียนรู้แก่ครูผู้สอนให้มีคุณภาพภายใต้การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. นำผลที่ได้จากการวิจัยเชิงนโยบายด้านการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 ประเด็นมาสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และแนวคิดการมีส่วนร่วม

4. ประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยประยุกต์ใช้มาตรฐานการประเมินที่คณะกรรมการร่วมในการกำหนดมาตรฐานการประเมินทางการศึกษา (The Joint Committee on Standards for Educational Evaluation) เป็นผู้พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน (Stufflebeam.2000: 447- 448) ดังนี้

1) มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility standards) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้แน่ใจว่าการประเมินนั้นจะให้สารสนเทศที่จำเป็นตรงกับวัตถุประสงค์ของผู้ใช้

2) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility standards) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้แน่ใจว่าการประเมินนั้นจะสอดคล้องความเป็นจริง สามารถปฏิบัติได้จริง มีความละเอียดรอบคอบ และมีความประหยัด

3) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety standards) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้แน่ใจว่า การประเมินนั้นจะดำเนินการถูกต้องตามหลักกฎหมาย ตามหลักจริยธรรม และคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการประเมิน

4) มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy standards) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้แน่ใจว่า การประเมินนั้นจะต้องมีความเปิดเผย และมีการใช้เทคนิควิธีการที่ให้สารสนเทศเพียงพอเกี่ยวกับคุณลักษณะที่กำหนด ความคุ้มค่าหรือคุณค่าของโครงการที่ถูกประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. คู่มือประกอบการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

2. แบบประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 เป็นเครื่องมือสำหรับการประเมินรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่มีความเป็นประโยชน์/ ความเป็นไปได้/ ความเหมาะสม/ ความถูกต้องมากที่สุด จนถึงมีความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ ความเหมาะสม/ ความถูกต้องน้อยที่สุด มีข้อคำถามรวม 15 ข้อ และมีข้อคำถามปลายเปิด 1 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. คู่มือประกอบการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 มีรายละเอียด ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และแนวคิดการมีส่วนร่วม

2) ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยการทำวิจัยเชิงนโยบาย เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอเชิงนโยบายด้านการจัดการเรียนรู้ มี 3 ประเด็นคือ

2.1 พัฒนาระบบการนิเทศก์โฉมใหม่แบบ E-Supervisor โดยใช้โปรแกรมที่ทันสมัยและสร้างคลังความรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และเวทีการเรียนรู้ให้แก่ครูผู้สอน

2.2 พัฒนาคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานทั้ง 5 รูปแบบอย่างเหมาะสมในสถานการณ์ฉุกเฉินโดยการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อสร้างความรับผิดชอบร่วมกันในการจัดการศึกษา

2.3 ปฏิรูปการบริหารจัดการเรียนรู้ยุค New Normal โดยการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยจัดหาโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อการศึกษาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่เพื่อจัดทำศูนย์รวมบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์สนับสนุนการจัดการเรียนรู้แก่ครูผู้สอนให้มีคุณภาพภายใต้การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3) นำผลที่ได้จากการวิจัยเชิงนโยบายด้านการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 ประเด็นมาสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยใช้ PIRMA โมเดล ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (P : Plan) เป็นขั้นตอนวางแผนการเตรียมการก่อนดำเนินการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 4Ms ดังนี้

1.1. Man -การวิเคราะห์และการวางแผนจัดเตรียมคน

1.2. Material -การวางแผนจัดเตรียมทรัพยากร และวัสดุอุปกรณ์ที่สนับสนุนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.3. Money –การวางแผนเตรียมงบประมาณเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน

1.4. Management –การวางแผนการบริหารจัดการการเรียนการสอนตามสภาพความพร้อมของนักเรียนและบริบทของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 2 ขึ้นนำรูปแบบไปใช้ (I : Implementation) เป็นการนำรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 3 การสะท้อนผล (R: Reflection) เป็นการสะท้อนผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการ PLC ระหว่าง ครู นักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อให้ทราบปัญหา อุปสรรคและแนวทางการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 4 การกำกับติดตาม (M: Monitoring) เป็นการนิเทศกำกับติดตามการจัดการเรียนการสอน โดยใช้การนิเทศแบบ E-Supervision

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล (A: Assessment) เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูผู้สอนและผู้ปกครอง ทั้งการประเมินระหว่างเรียนและประเมินผลหลังการจัดการเรียนการสอน ซึ่งทำการประเมินใน 4 ด้าน คือ ความรู้ตามหลักสูตร ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และความรู้ด้านสุขภาพ

4) จัดทำคู่มือประกอบการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับที่มาและความสำคัญของรูปแบบ วัตถุประสงค์ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ขั้นตอนการดำเนินงานตามรูปแบบ บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในการใช้รูปแบบ แนวปฏิบัติในการประเมิน ผู้เรียน และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

5) นำคู่มือประกอบการใช้รูปแบบ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษา จำนวน 5 คน ประเมินรูปแบบ โดย ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 มีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด

6) จัดทำคู่มือประกอบการใช้รูปแบบฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ต่อไป

2. แบบประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1) กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบประเมิน

2) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน การจัดการเรียนการสอน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และแนวคิดการมีส่วนร่วม

3) เขียนข้อคำถามของแบบประเมินให้สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัด

4) นำแบบประเมินไปตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นด้านความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ 2 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงและความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบ ประเมินว่าครบถ้วนหรือไม่ สำนวนข้อความและภาษามีความเหมาะสมหรือไม่

5) นำข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็น (Index of Item - Objective Congruence: IOC) โดยได้คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ไว้ โดยพบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.6-1.0 จากนั้นได้ทำการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้แบบประเมินมีความสมบูรณ์และนำไปใช้ประเมินต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และแนวคิดการมีส่วนร่วม มาสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 พร้อมทั้งจัดทำคู่มือประกอบการใช้รูปแบบ

2. ให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษา จำนวน 7 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 3 คน และตัวแทนผู้ทรงคุณวุฒิใน กตปน. 2 คน ทำการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตาราง และความเรียง

ระยะที่ 2 ประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 2

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 2

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

1. ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 188 คน
2. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 27,342 คน

วิธีดำเนินการ

ขั้นที่ 1 ประชุมชี้แจงการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล กับผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 188 โรงเรียน ด้วยระบบออนไลน์

ขั้นที่ 2 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล กับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 188 โรงเรียน

ขั้นที่ 3 ศึกษาวิเคราะห์ประจำศูนย์เครือข่ายมีนเทศกำกับติดตามการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล

ขั้นที่ 4 ทำการประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ดังนี้

2.1 ด้านความรู้ตามหลักสูตร ให้ครูผู้สอนทำการประเมินผู้เรียนใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่ครูผู้สอนสร้างขึ้นเอง

2.2 ด้านทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และความรอบรู้ด้านสุขภาพ ประเมินโดยใช้แบบวัดที่สร้างและพัฒนาโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 2

2.3 ด้านความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ประเมินโดยการสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบ

ขั้นที่ 5 เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และสรุปผลการใช้รูปแบบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1) แบบบันทึกข้อมูลผลการประเมินความรู้ตามหลักสูตร มีลักษณะเป็นตารางบันทึกข้อมูลผลการเรียนของนักเรียนรายชั้น ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2) แบบวัดทักษะชีวิต จำนวน 3 ฉบับ

3) แบบวัดทักษะอาชีพ จำนวน 3 ฉบับ

4) แบบวัดความรู้ด้านสุขภาพ จำนวน 3 ฉบับ

แบบวัดทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และความรู้ด้านสุขภาพ มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

เครื่องมือ	จำนวนข้อ	ลักษณะเครื่องมือ
แบบวัดทักษะชีวิต		เป็นแบบวัดระดับพฤติกรรมหรือระดับการปฏิบัติให้นักเรียนประเมินตนเอง โดยใช้มาตราประมาณค่า 5 ระดับ
ฉบับที่ 1 แบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้น ป.1-3	20	
ฉบับที่ 2 แบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้น ป.4-6	20	
ฉบับที่ 3 แบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้น ม.1-3	20	
แบบวัดทักษะอาชีพ		
ฉบับที่ 1 แบบวัดทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนระดับชั้น ป.1-3	20	
ฉบับที่ 2 แบบวัดทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนระดับชั้น ป.4-6	20	
ฉบับที่ 3 แบบวัดทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนระดับชั้น ม.1-3	20	
แบบวัดความรู้ด้านสุขภาพ		
ฉบับที่ 1 แบบวัดความรู้ด้านสุขภาพสำหรับนักเรียนระดับชั้น ป.1-3	20	
ฉบับที่ 2 แบบวัดความรู้ด้านสุขภาพสำหรับนักเรียนระดับชั้น ป.4-6	20	
ฉบับที่ 3 แบบวัดความรู้ด้านสุขภาพสำหรับนักเรียนระดับชั้น ม.1-3	20	

5) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบเติมคำตอบ จำนวน 5 ข้อ เพื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิการศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อรูปแบบ มีลักษณะเป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด จนถึงมีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด มีข้อคำถามรวม 13 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด 1 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. แบบบันทึกข้อมูลผลการประเมินความรู้ตามหลักสูตร มีรายละเอียดดังนี้

1) กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบบันทึกข้อมูล

2) กำหนดสิ่งที่ประเมิน ให้ครอบคลุมผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาอังกฤษ การงานอาชีพ ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นตารางบันทึกข้อมูลผลการเรียนของนักเรียนรายชั้น

3) นำแบบบันทึกข้อมูลไปตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นด้านความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงและความสอดคล้องของแบบบันทึกข้อมูลว่าครบถ้วนหรือไม่

4) ปรับปรุงแก้ไขแบบบันทึกข้อมูล ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และจัดพิมพ์แบบบันทึกข้อมูลฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงต่อไป

2. แบบวัดทักษะชีวิต มีรายละเอียด ดังนี้

1) กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบประเมิน

2) การศึกษาและวิเคราะห์จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และแนวคิดการมีส่วนร่วม

3) กำหนดสิ่งที่ประเมินเพื่อสร้างแบบวัดทักษะชีวิต จำนวน 3 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบวัดทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนระดับชั้น ป.1-3

ฉบับที่ 2 แบบวัดทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนระดับชั้น ป.4-6

ฉบับที่ 3 แบบวัดทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนระดับชั้น ม.1-3

แบบวัดที่สร้างขึ้นประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น องค์ประกอบที่ 2 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ องค์ประกอบที่ 3 การจัดการกับอารมณ์และความเครียด องค์ประกอบที่ 4 การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ซึ่งลักษณะของแบบวัดเป็นแบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง มีทักษะชีวิตอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีทักษะชีวิตอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีทักษะชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีทักษะชีวิตอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีทักษะชีวิตอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4) นำแบบวัดไปตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นด้านความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงและความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นของแบบประเมินว่าครบถ้วนหรือไม่ สำนวนข้อความและภาษามีความเหมาะสมหรือไม่

5) ปรับปรุงแก้ไขแบบวัด ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับรายละเอียดของคำถามให้มีความชัดเจน และสามารถสื่อความได้ง่าย แล้วนำแบบวัดไปทดลองใช้กับนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 นักเรียนระดับชั้น ป.1-3 จำนวน 124 คน ทดลองใช้แบบวัดทักษะชีวิต ฉบับที่ 1

กลุ่มที่ 2 นักเรียนระดับชั้น ป.4-6 จำนวน 149 คน ทดลองใช้แบบวัดทักษะชีวิต ฉบับที่ 2

กลุ่มที่ 3 นักเรียนระดับชั้น ม.1-3 จำนวน 152 คน ทดลองใช้แบบวัดทักษะชีวิต ฉบับที่ 3

นำผลที่ได้จากการทดลองใช้มาวิเคราะห์หาค่าคุณภาพของเครื่องมือ โดยการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (r) ด้วยวิธีสหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน โดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และทำการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's alpha coefficient) ผลปรากฏว่า แบบวัดมีค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

ฉบับที่ 1 ค่าอำนาจจำแนก 0.39 - 0.72 และค่าความเชื่อมั่น 0.92

ฉบับที่ 2 ค่าอำนาจจำแนก 0.44 - 0.70 และค่าความเชื่อมั่น 0.93

ฉบับที่ 3 ค่าอำนาจจำแนก 0.44 - 0.78 และค่าความเชื่อมั่น 0.95

6) จัดพิมพ์แบบวัดฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงต่อไป

3. แบบวัดทักษะอาชีพ มีรายละเอียด ดังนี้

1) กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบวัด

2) การศึกษาและวิเคราะห์จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และแนวคิดการมีส่วนร่วม

3) กำหนดสิ่งที่จะประเมิน เพื่อสร้างแบบวัดทักษะอาชีพ จำนวน 3 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบวัดทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนระดับชั้น ป.1-3

ฉบับที่ 2 แบบวัดทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนระดับชั้น ป.4-6

ฉบับที่ 3 แบบวัดทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนระดับชั้น ม.1-3

แบบวัดที่สร้างขึ้นครอบคลุมทักษะอาชีพตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งลักษณะของแบบวัดเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง มีทักษะอาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีทักษะอาชีพ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีทักษะอาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีทักษะอาชีพ อยู่ในระดับน้อย
- 2 หมายถึง มีทักษะอาชีพ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4) นำแบบวัดไปตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นด้านความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงและความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นของแบบประเมินว่าครบถ้วนหรือไม่ สำนวนข้อความและภาษามีความเหมาะสมหรือไม่

5) ปรับปรุงแก้ไขแบบวัด ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับรายละเอียดของคำถามให้มีความชัดเจน และสามารถสื่อความได้ง่าย แล้วนำแบบวัดไปทดลองใช้กับนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 3 กลุ่ม คือ

- กลุ่มที่ 1 นักเรียนระดับชั้น ป.1-3 จำนวน 137 คน ทดลองใช้แบบวัดทักษะอาชีพ ฉบับที่ 1
- กลุ่มที่ 2 นักเรียนระดับชั้น ป.4-6 จำนวน 127 คน ทดลองใช้แบบวัดทักษะอาชีพ ฉบับที่ 2
- กลุ่มที่ 3 นักเรียนระดับชั้น ม.1-3 จำนวน 90 คน ทดลองใช้แบบวัดทักษะอาชีพ ฉบับที่ 3

นำผลที่ได้จากการทดลองใช้มาวิเคราะห์หาค่าคุณภาพของเครื่องมือ โดยการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (r) ด้วยวิธีสหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน โดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และทำการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's alpha coefficient) ผลปรากฏว่า แบบวัดมีค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

- ฉบับที่ 1 ค่าอำนาจจำแนก 0.30 - 0.75 และค่าความเชื่อมั่น 0.926
- ฉบับที่ 2 ค่าอำนาจจำแนก 0.41 - 0.74 และค่าความเชื่อมั่น 0.934
- ฉบับที่ 3 ค่าอำนาจจำแนก 0.30 - 0.71 และค่าความเชื่อมั่น 0.927

6). จัดพิมพ์แบบวัดฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงต่อไป

4. แบบวัดความรู้ด้านสุขภาพ มีรายละเอียด ดังนี้

1) กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบประเมิน

2) การศึกษาและวิเคราะห์จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และแนวคิดการมีส่วนร่วม

3) กำหนดสิ่งที่จะประเมิน เพื่อสร้างแบบวัดความรู้ด้านสุขภาพ จำนวน 3 ฉบับ คือ

- ฉบับที่ 1 แบบวัดความรู้ด้านสุขภาพ สำหรับนักเรียนระดับชั้น ป.1-3

ฉบับที่ 2 แบบวัดความรู้ด้านสุขภาพ สำหรับนักเรียนระดับชั้น ป.4-6

ฉบับที่ 3 แบบวัดความรู้ด้านสุขภาพ สำหรับนักเรียนระดับชั้น ม.1-3

แบบวัดที่สร้างขึ้นครอบคลุมความรู้ด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ใน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ การป้องกันโรค และดูแลการรักษาโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งลักษณะของแบบวัดเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ อยู่ในระดับน้อย

3 หมายถึง มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4) นำแบบวัดไปตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นด้านความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงและความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นของแบบประเมินว่าครบถ้วนหรือไม่ สำนวนข้อความและภาษามีความเหมาะสมหรือไม่

5) ปรับปรุงแก้ไขแบบวัด ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับรายละเอียดของคำถามให้มีความชัดเจน และสามารถสื่อความได้ง่าย แล้วนำแบบวัดไปทดลองใช้กับนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 นักเรียนระดับชั้น ป.1-3 จำนวน 101 คน ทดลองใช้แบบวัดความรู้ด้านสุขภาพ

ฉบับที่ 1

กลุ่มที่ 2 นักเรียนระดับชั้น ป.4-6 จำนวน 125 คน ทดลองใช้แบบวัดความรู้ด้านสุขภาพ

ฉบับที่ 2

กลุ่มที่ 3 นักเรียนระดับชั้น ม.1-3 จำนวน 137 คน ทดลองใช้แบบวัดความรู้ด้านสุขภาพ

ฉบับที่ 3

นำผลที่ได้จากการทดลองใช้มาวิเคราะห์หาค่าคุณภาพของเครื่องมือ โดยการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (r) ด้วยวิธีสหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน โดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และทำการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's alpha coefficient) ผลปรากฏว่า แบบวัดมีค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

ฉบับที่ 1 ค่าอำนาจจำแนก 0.53 - 0.78 และค่าความเชื่อมั่น 0.96

ฉบับที่ 2 ค่าอำนาจจำแนก 0.41 - 0.82 และค่าความเชื่อมั่น 0.96

ฉบับที่ 3 ค่าอำนาจจำแนก 0.25 - 0.71 และค่าความเชื่อมั่น 0.93

6) จัดพิมพ์แบบวัดฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงต่อไป

5. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 มีรายละเอียดดังนี้

1) กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถาม

2) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน การจัดการเรียนการสอน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และแนวคิดการมีส่วนร่วม

3) เขียนข้อคำถามของแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

4) นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นด้านความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงและความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นของแบบสอบถามว่าครบถ้วนหรือไม่ สำนวนข้อความและภาษามีความเหมาะสมหรือไม่

5) นำข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็น (Index of Item - Objective Congruence: IOC) โดยได้คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ไว้ โดยพบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.8-1.0

6) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับรายละเอียดของคำถาม ให้มีความชัดเจน และสามารถสื่อความได้ง่าย แล้วนำแบบวัดไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

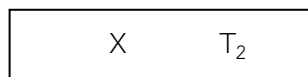
6.1 วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (r) โดยใช้วิธีสหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน โดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไปปรากฏว่าข้อคำถามผ่านเกณฑ์ทุกข้อโดย มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.23 – 0.90

6.2 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's alpha coefficient) ผลปรากฏว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95

6. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงต่อไป

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว มีการวัดผลหลังทำการทดลอง (One-group posttest design) (ชูศรี วงศ์รัตน์ และองอาจ นัยวัฒน์, 2551: 42) ดังนี้



เมื่อ	X	หมายถึง การจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล
	T ₂	หมายถึง ความรู้ตามหลักสูตร ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ ความรอบรู้ด้านสุขภาพ และความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อรูปแบบภาพประกอบ 4 แบบแผนการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำบันทึกข้อความเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เรื่องการพัฒนาแบบแผนการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
2. ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียนเกี่ยวกับการใช้นำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
3. นำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ที่สร้างขึ้นไปใช้กับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 188 โรงเรียน
4. นิเทศ กำกับติดตามการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล
5. หลังการจัดการเรียนการสอนทำการประเมินนักเรียน 4 ด้าน คือ ความรู้ตามหลักสูตร ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และความรอบรู้ด้านสุขภาพ
6. ประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตาราง และความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 ค่าความตรงด้านเนื้อหา (Item Objective Congruence Index) ของแบบประเมินรูปแบบ แบบวัดทักษะชีวิต แบบวัดทักษะอาชีพ แบบวัดความรู้ด้านสุขภาพ และแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบ (อนุกวี คุณแก้ว, 2560)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัด และแบบสอบถามรายข้อ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) โดยใช้สูตร (อนุกวี คุณแก้ว, 2560)

$$r = \frac{n \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[n \sum X^2 - (\sum X)^2][n \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	n	แทน	จำนวนคู่
	X	แทน	ค่าของตัวแปรชุดที่ 1
	Y	แทน	ค่าของตัวแปรชุดที่ 2

1.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด และแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha-coefficient) ตามวิธีการของครอนบาช (Cronbach, 1990)

$$\alpha_k = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_1^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ	α_k	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	k	แทน	จำนวนข้อทั้งหมดในแบบสอบถาม
	$\sum S_1^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของแบบสอบถาม

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าร้อยละ(%) ใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}} \times 100$$

2.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ใช้สูตร (อนวัติ คุณแก้ว, 2560)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ตัวกลางเลขคณิตหรือค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของข้อมูล
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2544)

$$S.D = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 และเพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ผู้วิจัย ได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

1.1 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล

1.2 ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล

ตอนที่ 2 ผลประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

2.1 ข้อมูลการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

2.2 ผลการประเมินความรู้ตามหลักสูตร

2.3 ผลการประเมินทักษะชีวิต

2.4 ผลการประเมินทักษะอาชีพ

2.5 ผลการประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพ

2.6 ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการแปลผล ดังนี้

n หมายถึง จำนวนตัวอย่าง

\bar{X} หมายถึง ค่าเฉลี่ย

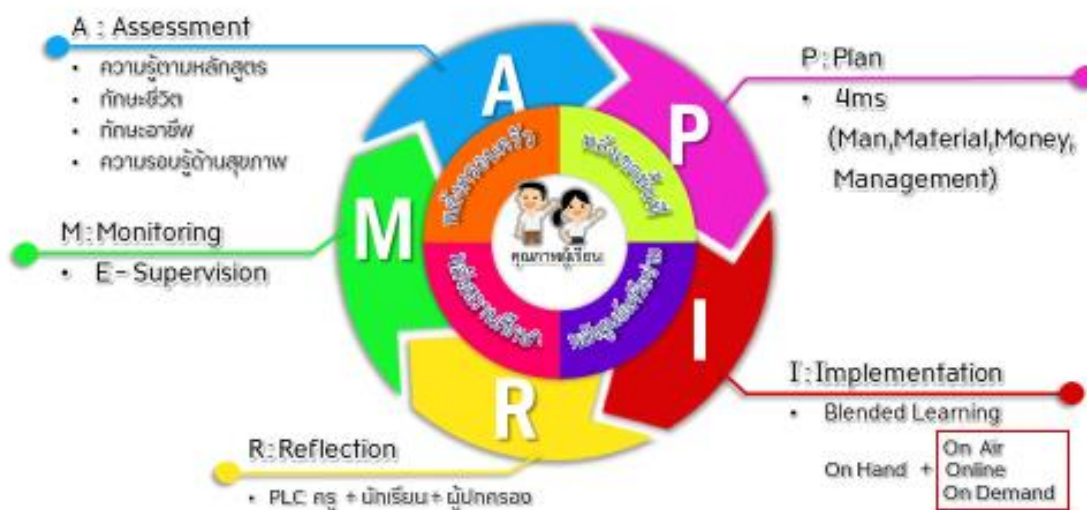
S.D. หมายถึง ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

1.1 ผลการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล

ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และแนวคิดการมีส่วนร่วม มาสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๒ เพื่อให้โรงเรียนในสังกัดใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้แนวคิดการสานพลัง ได้แก่ พลังของเขตพื้นที่การศึกษา พลังของศูนย์เครือข่ายการศึกษา พลังของสถานศึกษา และพลังของครอบครัว ในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) ดังนี้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยใช้ PIRMA โมเดล



ขั้นตอนการดำเนินงานตามรูปแบบ

ขั้นตอนการดำเนินงานตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 มีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (P : Plan) เป็นขั้นตอนวางแผนการเตรียมการก่อนดำเนินการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 4Ms ดังนี้

1.1. Man -การวิเคราะห์และการวางแผนจัดเตรียมคน

1.1.1 สสำรวจและวิเคราะห์ความพร้อมของนักเรียน เป็นการสำรวจและวิเคราะห์ความพร้อมของนักเรียนรายบุคคลว่านักเรียนแต่ละคนพร้อมที่จะเรียนรู้ในรูปแบบใด โดยพิจารณาจากความพร้อมของนักเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือสื่อสาร หรือสัญญาณการติดต่อสื่อสาร

1.1.2 วิเคราะห์ความพร้อมของครูผู้สอน เป็นการเตรียมความพร้อมของครูผู้สอน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน การผลิตและการใช้สื่อการสอนแบบออนไลน์ แอปพลิเคชันเพื่อการเรียนการสอน แอปพลิเคชันเพื่อใช้ในการวัดและประเมินผล เป็นต้น

1.2. Material -การวางแผนจัดเตรียมทรัพยากร และวัสดุอุปกรณ์ที่สนับสนุนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.3. Money -การวางแผนเตรียมงบประมาณเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning)

1.4. Management –การวางแผนการบริหารจัดการการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ตามสภาพความพร้อมของนักเรียนและบริบทของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 2 ชื่อนำรูปแบบไปใช้ (I : Implementation) เป็นการนำรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยให้สถานศึกษาใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ On Hand เป็นหลัก และผสมผสานกับรูปแบบ On Air, Online หรือ On Demand ตามสภาพความพร้อมของนักเรียนและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ดังนี้

รูปแบบที่ 1 On Hand ผสมผสานกับ On Air

รูปแบบที่ 2 On Hand ผสมผสานกับ Online

รูปแบบที่ 3 On Hand ผสมผสานกับ On Demand

รูปแบบที่ 4 On Hand ผสมผสานกับ On Air และ Online

รูปแบบที่ 5 On Hand ผสมผสานกับ On Air และ On Demand

รูปแบบที่ 6 On Hand ผสมผสานกับ Online และ On Demand

รูปแบบที่ 7 On Hand ผสมผสานกับ On Air, Online และ On Demand

ขั้นตอนที่ 3 การสะท้อนผล (R: Reflection) เป็นการสะท้อนผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการ PLC ระหว่าง ครู นักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อให้ทราบปัญหา อุปสรรคและแนวทางการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 4 การกำกับติดตาม (M: Monitoring) เป็นการนิเทศกำกับติดตามการจัดการเรียนการสอน โดยใช้การนิเทศแบบ E-Supervision ดังนี้

4.1 การนิเทศกำกับติดตาม โดยผู้บริหารโรงเรียน ใช้กระบวนการของการนิเทศภายในโรงเรียน เช่น การนิเทศผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ

4.2 การนิเทศกำกับติดตาม โดยศึกษานิเทศก์ประจำศูนย์เครือข่ายการศึกษาด้วยการนิเทศทางไกลหรือการนิเทศด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Supervision) การนิเทศผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล (A: Assessment) เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูผู้สอนและผู้ปกครอง ทั้งการประเมินระหว่างเรียนและประเมินผลหลังการจัดการเรียนการสอน ซึ่งทำการประเมินใน 4 ด้าน คือ

5.1 ความรู้ตามหลักสูตร

5.2 ทักษะชีวิต

5.3 ทักษะอาชีพ

5.4 ความรอบรู้ด้านสุขภาพ

1.2 ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล

ผู้วิจัยนำรูปแบบที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ทำการประเมินรูปแบบใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) ความเป็นไปได้ (Feasibility) ความเหมาะสม (Propriety) และความถูกต้อง (Accuracy) ปรากฏผลดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดลของผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านความเป็นประโยชน์	4.53	0.45	มากที่สุด
1. รูปแบบที่สร้างขึ้นมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	4.60	0.55	มากที่สุด
2. โรงเรียนสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้	4.80	0.45	มากที่สุด

ตาราง 1 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
3. ช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ตาม หลักสูตร ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และความรอบรู้ด้านสุขภาพ	4.20	0.84	มาก
ด้านความเป็นไปได้	4.50	0.35	มากที่สุด
4. รูปแบบที่สร้างขึ้นสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติได้จริง	4.60	0.55	มากที่สุด
5. รูปแบบที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในช่วง สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	4.40	0.55	มาก
ด้านความเหมาะสม	4.36	0.27	มาก
6. โครงสร้างของรูปแบบ ประกอบด้วย ที่มาและความสำคัญของ รูปแบบ วัตถุประสงค์ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วง สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ขั้นตอนการดำเนินงานตามรูปแบบ บทบาทของผู้มีส่วนร่วมใน การใช้รูปแบบ แนวปฏิบัติในการประเมินผู้เรียน และเครื่องมือที่ ใช้ในการประเมิน มีความเหมาะสม	4.20	0.45	มากที่สุด
7. ขั้นตอนการดำเนินงานตามรูปแบบ มีความเหมาะสม	4.40	0.55	มาก
8. บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในการใช้รูปแบบ มีความเหมาะสม	4.60	0.55	มาก
9. แนวปฏิบัติในการประเมินผู้เรียน มีความเหมาะสม	4.40	0.55	มาก
10. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน มีความเหมาะสม	4.20	0.45	มาก
ด้านความถูกต้อง	4.40	0.42	มาก
11. คู่มือการใช้รูปแบบมีความชัดเจนและครอบคลุม	4.60	0.55	มากที่สุด
12. มีการอธิบายขั้นตอนการดำเนินงานตามรูปแบบอย่างชัดเจน	4.40	0.55	มาก
13. มีการอธิบายบทบาทของผู้มีส่วนร่วมในการใช้รูปแบบอย่าง ชัดเจน	4.40	0.55	มาก
14. มีการอธิบายแนวปฏิบัติในการประเมินผู้เรียนอย่างชัดเจน	4.20	0.84	มาก
15. เครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในแบบมีความชัดเจนและครอบคลุม	4.40	0.55	มาก
ภาพรวม	4.45	0.24	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ในภาพรวม รูปแบบการจัดการเรียนการสอน ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล มีความเป็น ประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง อยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.45, S.D.= 0.24) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.53, S.D.= 0.45)

รองลงมาเป็นด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X}=4.50$, S.D.= 0.35) ด้านความถูกต้อง ($\bar{X}=4.40$, S.D.= 0.42) และด้านความเหมาะสม ($\bar{X}=4.36$, S.D.= 0.27) ตามลำดับ โดยเรียงลำดับคะแนนการประเมินจากสูงสุดไปหาต่ำสุด พบว่า

ด้านความเป็นประโยชน์ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า โรงเรียนสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ ($\bar{X}=4.80$, S.D.=0.45) รูปแบบที่สร้างขึ้นมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.55) และช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ตามหลักสูตร ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และความรอบรู้ด้านสุขภาพ ($\bar{X}=4.20$, S.D.= 0.84) ตามลำดับ

ด้านความเป็นไปได้ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า รูปแบบที่สร้างขึ้นสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติได้จริง ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.55) รูปแบบที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.55) ตามลำดับ

ด้านความเหมาะสม ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในการใช้รูปแบบ มีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.55) แนวปฏิบัติในการประเมินผู้เรียน มีความเหมาะสม และขั้นตอนการดำเนินงานตามรูปแบบ มีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.55) ตามลำดับ

ด้านความถูกต้อง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า คู่มือการใช้รูปแบบมีความชัดเจนและครอบคลุม ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.55) มีการอธิบายขั้นตอนการดำเนินงานตามรูปแบบอย่างชัดเจน มีการอธิบายบทบาทของผู้มีส่วนร่วมในการใช้รูปแบบอย่างชัดเจน และเครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ในแบบมีความชัดเจนและครอบคลุม ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.55) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

2.1 ข้อมูลการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

จากการนำรูปแบบการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ให้สถานศึกษาใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) โดยใช้ On Hand เป็นหลัก และผสมผสานกับรูปแบบ On Air, Online หรือ On Demand ตามสภาพความพร้อมของนักเรียนและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ดังนี้

รูปแบบที่ 1 On Hand ผสมผสานกับ On Air

รูปแบบที่ 2 On Hand ผสมผสานกับ Online

รูปแบบที่ 3 On Hand ผสมผสานกับ On Demand

รูปแบบที่ 4 On Hand ผสมผสานกับ On Air และ Online

รูปแบบที่ 5 On Hand ผสมผสานกับ On Air และ On Demand

รูปแบบที่ 6 On Hand ผสมผสานกับ Online และ On Demand

รูปแบบที่ 7 On Hand ผสมผสานกับ On Air, Online และ On Demand

ปรากฏผลดังตาราง 2

ตาราง 2 รูปแบบการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

โดยใช้ PIRMA โมเดลของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

ระดับชั้น	จำนวน รร. (โรงเรียน)	รูปแบบที่ 1		รูปแบบที่ 2		รูปแบบที่ 3		รูปแบบที่ 4		รูปแบบที่ 5		รูปแบบที่ 6		รูปแบบที่ 7	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษาปีที่ 1	186	10	5.38	53	28.49	17	9.14	0	0.00	3	1.61	91	48.92	12	6.45
ประถมศึกษาปีที่ 2	185	7	3.78	55	29.73	17	9.19	1	0.54	3	1.62	87	47.03	15	8.11
ประถมศึกษาปีที่ 3	185	6	3.24	56	30.27	13	7.03	0	0.00	3	1.62	90	48.65	17	9.19
ประถมศึกษาปีที่ 4	188	3	1.60	57	30.32	12	6.38	5	2.66	4	2.13	95	50.53	12	6.38
ประถมศึกษาปีที่ 5	184	5	2.72	59	32.07	9	4.89	4	2.17	2	1.09	92	50.00	13	7.07
ประถมศึกษาปีที่ 6	184	3	1.63	47	25.54	11	5.98	4	2.17	2	1.09	100	54.35	17	9.24
มัธยมศึกษาปีที่ 1	46	0	0.00	11	23.91	2	4.35	0	0.00	1	2.17	28	60.87	4	8.70
มัธยมศึกษาปีที่ 2	47	0	0.00	10	21.28	3	6.38	0	0.00	1	2.13	28	59.57	5	10.64
มัธยมศึกษาปีที่ 3	47	0	0.00	8	17.02	4	8.51	0	0.00	0	0.00	32	68.09	3	6.38
รวม		34	2.72	356	28.43	88	7.03	14	1.12	19	1.52	643	51.36	98	7.83

จากตาราง 2 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนรูปแบบที่ 6 On Hand ผสมผสานกับ Online และ On Demand มากที่สุด (ร้อยละ 51.36) รองมากเป็นรูปแบบที่ 3 On Hand ผสมผสานกับ On Demand (ร้อยละ 28.43) และรูปแบบที่ 7 On Hand ผสมผสานกับ On Air, Online และ On Demand (ร้อยละ 7.83) ตามลำดับ

2.2 ผลการประเมินความรู้ตามหลักสูตร

ผลการประเมินความรู้ตามหลักสูตรของนักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงาน อาชีพ และภาษาต่างประเทศ ปรากฏดังตาราง 3-11

ตาราง 3 ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง
มัธยมศึกษาปีที่ 3

ระดับชั้น	จำนวน นักเรียน (คน)	จำนวนนักเรียนที่มีผลการเรียนรู้ (คน)								จำนวน นักเรียน ที่ได้ ระดับ 3 ขึ้นไป	ร้อยละ นักเรียน ที่ได้ ระดับ 3 ขึ้นไป
		0	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4		
ประถมศึกษาปีที่ 1	3896	47	165	181	274	336	519	502	1872	2893	74.26
ประถมศึกษาปีที่ 2	4069	20	172	186	340	369	529	606	1847	2982	73.29
ประถมศึกษาปีที่ 3	4213	24	228	239	358	481	624	590	1669	2883	68.43
ประถมศึกษาปีที่ 4	4187	24	276	238	424	541	623	603	1458	2684	64.10
ประถมศึกษาปีที่ 5	3975	37	336	361	430	477	600	536	1198	2334	58.72
ประถมศึกษาปีที่ 6	4068	17	338	369	453	511	636	548	1196	2380	58.51
มัธยมศึกษาปีที่ 1	994	83	160	105	114	109	131	85	207	423	42.56
มัธยมศึกษาปีที่ 2	1059	117	196	99	95	82	124	112	234	470	44.38
มัธยมศึกษาปีที่ 3	881	21	136	66	101	90	129	107	231	467	53.01
รวม	27342	390	2007	1844	2589	2996	3915	3689	9912	17516	59.69

จากตาราง 3 ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ในภาพรวม มีจำนวนนักเรียนที่ได้ผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปร้อยละ 59.69 และจำนวนนักเรียนมีผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 50 ทุกระดับชั้น ยกเว้นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปน้อยกว่าร้อยละ 50

ตาราง 4 ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง
มัธยมศึกษาปีที่ 3

ระดับชั้น	จำนวน นักเรียน (คน)	จำนวนนักเรียนที่มีผลการเรียนรู้ (คน)								จำนวน นักเรียน ที่ได้ ระดับ 3 ขึ้นไป	ร้อยละ นักเรียน ที่ได้ ระดับ 3 ขึ้นไป
		0	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4		
ประถมศึกษาปีที่ 1	3896	41	159	135	244	310	451	524	2032	3007	77.18
ประถมศึกษาปีที่ 2	4069	23	186	193	272	319	520	602	1954	3076	75.60
ประถมศึกษาปีที่ 3	4213	15	280	252	370	432	591	574	1699	2864	67.98
ประถมศึกษาปีที่ 4	4187	32	349	337	450	503	587	579	1350	2516	60.09
ประถมศึกษาปีที่ 5	3975	41	506	379	500	484	575	472	1018	2065	51.95
ประถมศึกษาปีที่ 6	4068	17	523	439	545	514	549	471	1010	2030	49.90
มัธยมศึกษาปีที่ 1	994	119	240	93	129	95	84	77	157	318	31.99
มัธยมศึกษาปีที่ 2	1059	116	222	115	106	104	128	84	184	396	37.39
มัธยมศึกษาปีที่ 3	881	29	178	82	115	109	132	77	159	368	41.77
รวม	27342	433	2643	2025	2731	2870	3617	3460	9563	16640	54.87

จากตาราง 4 ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ในภาพรวม มีจำนวนนักเรียนที่ได้ผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปร้อยละ 54.87 และจำนวนนักเรียนที่มีผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 50 ทุกระดับชั้น ยกเว้นระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปน้อยกว่าร้อยละ 50

ตาราง 5 ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3

ระดับชั้น	จำนวน นักเรียน (คน)	จำนวนนักเรียนที่มีผลการเรียนรู้ (คน)								จำนวน นักเรียน ที่ได้ ระดับ 3 ขึ้นไป	ร้อยละ นักเรียน ที่ได้ ระดับ 3 ขึ้นไป
		0	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4		
ประถมศึกษาปีที่ 1	3896	68	164	139	202	299	523	541	1960	3024	77.62
ประถมศึกษาปีที่ 2	4069	25	212	162	326	378	538	652	1776	2966	72.89
ประถมศึกษาปีที่ 3	4213	23	284	233	376	464	623	646	1564	2833	67.24
ประถมศึกษาปีที่ 4	4187	22	315	313	444	572	682	627	1212	2521	60.21
ประถมศึกษาปีที่ 5	3975	31	374	362	496	547	624	531	1010	2165	54.47
ประถมศึกษาปีที่ 6	4068	17	365	354	541	550	635	548	1058	2241	55.09
มัธยมศึกษาปีที่ 1	994	104	185	59	114	135	124	106	167	397	39.94
มัธยมศึกษาปีที่ 2	1059	105	203	104	140	104	122	87	194	403	38.05
มัธยมศึกษาปีที่ 3	881	29	133	115	110	83	132	84	195	411	46.65
รวม	27342	424	2235	1841	2749	3132	4003	3822	9136	16961	56.91

จากตาราง 5 ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ของนักเรียนระดับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ในภาพรวม มีจำนวนนักเรียนที่ได้ผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไป
ร้อยละ 56.91 และจำนวนนักเรียนที่มีผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 50 ทุกระดับชั้น ยกเว้น
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปน้อยกว่าร้อยละ 50

ตาราง 6 ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนระดับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3

ระดับชั้น	จำนวน นักเรียน (คน)	จำนวนนักเรียนที่มีผลการเรียนรู้ (คน)								จำนวน นักเรียน ที่ได้ ระดับ 3 ขึ้นไป	ร้อยละ นักเรียน ที่ได้ ระดับ 3 ขึ้นไป
		0	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4		
ประถมศึกษาปีที่ 1	3896	27	84	127	201	272	466	596	2123	3185	81.75
ประถมศึกษาปีที่ 2	4069	21	103	126	228	322	517	571	2181	3269	80.34
ประถมศึกษาปีที่ 3	4213	23	131	162	292	389	657	697	1862	3216	76.34
ประถมศึกษาปีที่ 4	4187	22	179	210	362	415	667	663	1669	2999	71.63
ประถมศึกษาปีที่ 5	3975	39	258	274	444	486	615	601	1258	2474	62.24
ประถมศึกษาปีที่ 6	4068	17	239	258	414	548	669	615	1308	2592	63.72
มัธยมศึกษาปีที่ 1	994	82	125	113	107	106	158	112	191	461	46.38
มัธยมศึกษาปีที่ 2	1059	77	120	120	143	121	136	104	238	478	45.14
มัธยมศึกษาปีที่ 3	881	20	106	76	106	101	103	107	262	472	53.58
รวม	27342	328	1345	1466	2297	2760	3988	4066	11092	19146	64.57

จากตาราง 6 ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ในภาพรวม มีจำนวนนักเรียนที่ได้ผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปร้อยละ 64.57 และจำนวนนักเรียนที่มีผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 50 ทุกระดับชั้น ยกเว้นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปน้อยกว่าร้อยละ 50

ตาราง 7 ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน (คน)	จำนวนนักเรียนที่มีผลการเรียนรู้ (คน)								จำนวนนักเรียน ที่ได้ ระดับ 3 ขึ้นไป	ร้อยละ นักเรียน ที่ได้ ระดับ 3 ขึ้นไป
		0	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4		
ประถมศึกษาปีที่ 1	3896	22	63	61	145	183	406	481	2535	3422	87.83
ประถมศึกษาปีที่ 2	4069	17	77	92	144	191	332	537	2679	3548	87.20
ประถมศึกษาปีที่ 3	4213	13	96	102	178	279	515	584	2446	3545	84.14
ประถมศึกษาปีที่ 4	4187	18	107	106	203	306	534	572	2341	3447	82.33
ประถมศึกษาปีที่ 5	3975	23	136	126	218	321	527	614	2010	3151	79.27
ประถมศึกษาปีที่ 6	4068	14	143	161	330	336	550	566	1968	3084	75.81
มัธยมศึกษาปีที่ 1	994	91	98	49	47	50	142	138	379	659	66.30
มัธยมศึกษาปีที่ 2	1059	88	127	35	57	49	143	121	439	703	66.38
มัธยมศึกษาปีที่ 3	881	25	45	28	37	38	113	128	467	708	80.36
รวม	27342	311	892	760	1359	1753	3262	3741	15264	22267	78.85

จากตาราง 7 ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ในภาพรวม มีจำนวนนักเรียนที่ได้ผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไป ร้อยละ 78.85 และจำนวนนักเรียนที่มีผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 50 ทุกระดับชั้น

ตาราง 8 ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน (คน)	จำนวนนักเรียนที่มีผลการเรียนรู้ (คน)								จำนวนนักเรียนที่ได้ระดับ 3 ขึ้นไป	ร้อยละนักเรียนที่ได้ระดับ 3 ขึ้นไป
		0	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4		
ประถมศึกษาปีที่ 1	3896	22	63	68	175	246	493	562	2267	3322	85.27
ประถมศึกษาปีที่ 2	4069	27	84	86	148	246	422	648	2408	3478	85.48
ประถมศึกษาปีที่ 3	4213	12	80	87	183	299	548	628	2376	3552	84.31
ประถมศึกษาปีที่ 4	4187	17	172	159	215	362	589	676	1997	3262	77.91
ประถมศึกษาปีที่ 5	3975	29	230	169	277	362	578	671	1659	2908	73.16
ประถมศึกษาปีที่ 6	4068	18	304	222	285	360	549	566	1764	2879	70.77
มัธยมศึกษาปีที่ 1	994	95	158	69	93	81	126	137	235	498	50.10
มัธยมศึกษาปีที่ 2	1059	97	136	64	102	114	130	122	294	546	51.56
มัธยมศึกษาปีที่ 3	881	25	79	48	78	67	117	133	334	584	66.29
รวม	27342	342	1306	972	1556	2137	3552	4143	13334	21029	71.65

จากตาราง 8 ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ในภาพรวม มีจำนวนนักเรียนที่ได้ผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปร้อยละ 71.65 และจำนวนนักเรียนที่มีผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 50 ทุกระดับชั้น

ตาราง 9 ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง
มัธยมศึกษาปีที่ 3

ระดับชั้น	จำนวน นักเรียน (คน)	จำนวนนักเรียนที่มีผลการเรียนรู้ (คน)								จำนวน นักเรียน ที่ได้ ระดับ 3 ขึ้นไป	ร้อยละ นักเรียน ที่ได้ ระดับ 3 ขึ้นไป
		0	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4		
ประถมศึกษาปีที่ 1	3896	25	67	70	146	214	489	524	2361	3374	86.60
ประถมศึกษาปีที่ 2	4069	20	66	62	174	205	420	515	2607	3542	87.05
ประถมศึกษาปีที่ 3	4213	14	93	103	217	346	590	622	2228	3440	81.65
ประถมศึกษาปีที่ 4	4187	19	124	119	212	297	585	652	2179	3416	81.59
ประถมศึกษาปีที่ 5	3975	32	201	148	267	339	516	631	1841	2988	75.17
ประถมศึกษาปีที่ 6	4068	16	234	166	307	373	543	609	1820	2972	73.06
มัธยมศึกษาปีที่ 1	994	80	78	66	118	113	143	105	291	539	54.23
มัธยมศึกษาปีที่ 2	1059	92	138	52	64	73	122	140	378	640	60.43
มัธยมศึกษาปีที่ 3	881	27	49	53	86	78	89	143	356	588	66.74
รวม	27342	325	1050	839	1591	2038	3497	3941	14061	21499	74.06

จากตาราง 9 ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ในภาพรวม มีจำนวนนักเรียนที่ได้ผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปร้อยละ 74.06 และจำนวนนักเรียนที่มีผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 50 ทุกระดับชั้น

ตาราง 10 ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง
มัธยมศึกษาปีที่ 3

ระดับชั้น	จำนวน นักเรียน (คน)	จำนวนนักเรียนที่มีผลการเรียนรู้ (คน)								จำนวน นักเรียน ที่ได้ ระดับ 3 ขึ้นไป	ร้อยละ นักเรียน ที่ได้ ระดับ 3 ขึ้นไป
		0	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4		
ประถมศึกษาปีที่ 1	3896	35	169	185	237	411	614	532	1713	2859	73.38
ประถมศึกษาปีที่ 2	4069	32	172	207	297	442	562	572	1785	2919	71.74
ประถมศึกษาปีที่ 3	4213	17	258	243	338	465	594	594	1704	2892	68.64
ประถมศึกษาปีที่ 4	4187	25	368	294	419	429	629	543	1480	2652	63.34
ประถมศึกษาปีที่ 5	3975	33	498	365	463	449	596	492	1079	2167	54.52
ประถมศึกษาปีที่ 6	4068	16	538	428	519	459	653	477	978	2108	51.82
มัธยมศึกษาปีที่ 1	994	97	217	89	101	107	135	87	161	383	38.53
มัธยมศึกษาปีที่ 2	1059	99	166	106	119	99	117	98	255	470	44.38
มัธยมศึกษาปีที่ 3	881	15	137	89	88	101	118	102	231	451	51.19
รวม	27342	369	2523	2006	2581	2962	4018	3497	9386	16901	57.50

จากตาราง 10 ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ของนักเรียนระดับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ในภาพรวม มีจำนวนนักเรียนที่ได้ผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไป
ร้อยละ 57.50 และจำนวนนักเรียนที่มีผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 50 ทุกระดับชั้น ยกเว้น
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปน้อยกว่าร้อยละ 50

ตาราง 11 สรุปผลการเรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง
มัธยมศึกษาปีที่ 3

ระดับชั้น	จำนวน นักเรียน (คน)	จำนวนนักเรียนที่มีผลการเรียนรู้ (คน)								จำนวน นักเรียน ที่ได้ ระดับ 3 ขึ้นไป	ร้อยละ นักเรียน ที่ได้ ระดับ 3 ขึ้นไป
		0	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4		
ภาษาไทย	3896	390	2007	1844	2589	2996	3915	3689	9912	17516	59.69
คณิตศาสตร์	4069	433	2643	2025	2731	2870	3617	3460	9563	16640	54.87
วิทยาศาสตร์	4213	424	2235	1841	2749	3132	4003	3822	9136	16961	56.91
สังคมศึกษา ฯ	4187	328	1345	1466	2297	2760	3988	4066	11092	19146	64.57
สุขศึกษาและพลศึกษา	3975	311	892	760	1359	1753	3262	3741	15264	22267	78.85
ศิลปะ	4068	342	1306	972	1556	2137	3552	4143	13334	21029	71.65
การงานอาชีพ	994	325	1050	839	1591	2038	3497	3941	14061	21499	74.06
ภาษาต่างประเทศ	1059	369	2523	2006	2581	2962	4018	3497	9386	16901	57.50
รวมเฉลี่ย	881	365	1750	1469	2182	2581	3732	3795	11469	18995	64.76

จากตาราง 11 สรุปผลการเรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ในภาพรวม มีจำนวนนักเรียนที่ได้ผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปร้อยละ 64.76 และจำนวนนักเรียนที่มีผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 50 ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.3 ผลการประเมินทักษะชีวิต

ตาราง 12 ผลการประเมินทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียนที่ประเมิน (คน)	จำนวนของนักเรียนที่มีทักษะชีวิต (คน)					จำนวนนักเรียนที่ได้ระดับมากที่สุด	ร้อยละนักเรียนที่ได้ระดับมากที่สุด
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
ประถมศึกษาปีที่ 1	3896	1750	1535	510	81	20	3285	84.32
ประถมศึกษาปีที่ 2	4069	1917	1554	504	86	8	3471	85.30
ประถมศึกษาปีที่ 3	4213	1879	1652	599	78	5	3531	83.81
ประถมศึกษาปีที่ 4	4187	1686	1714	679	98	10	3400	81.20
ประถมศึกษาปีที่ 5	3975	1645	1593	637	91	9	3238	81.46
ประถมศึกษาปีที่ 6	4068	1668	1610	684	96	10	3278	80.58
มัธยมศึกษาปีที่ 1	994	376	358	214	42	4	734	73.84
มัธยมศึกษาปีที่ 2	1059	454	404	176	20	5	858	81.02
มัธยมศึกษาปีที่ 3	881	432	350	81	17	1	782	88.76
รวม	27342	11807	10770	4084	609	72	22577	82.57

จากตาราง 12 ผลการประเมินทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ในภาพรวม มีจำนวนนักเรียนที่มีทักษะชีวิตอยู่ในระดับมากที่สุดร้อยละ 82.57 และจำนวนนักเรียนที่มีทักษะชีวิตอยู่ในระดับมากที่สุดขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 70 ทุกระดับชั้น

2.4 ผลการประเมินทักษะอาชีพ

ตาราง 13 ผลการประเมินทักษะอาชีพของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3

ระดับชั้น	จำนวน นักเรียนที่ ประเมิน (คน)	จำนวนของนักเรียนที่มีทักษะอาชีพ (คน)					จำนวน นักเรียน ที่ได้ ระดับ มาก ขึ้นไป	ร้อยละ นักเรียน ที่ได้ ระดับ มาก ขึ้นไป
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
ประถมศึกษาปีที่ 1	3896	1821	1463	517	72	23	3284	84.29
ประถมศึกษาปีที่ 2	4069	2018	1454	529	54	14	3472	85.33
ประถมศึกษาปีที่ 3	4213	2055	1556	525	68	9	3611	85.71
ประถมศึกษาปีที่ 4	4187	2035	1554	529	49	20	3589	85.72
ประถมศึกษาปีที่ 5	3975	1962	1495	416	86	16	3457	86.97
ประถมศึกษาปีที่ 6	4068	2123	1421	450	65	9	3544	87.12
มัธยมศึกษาปีที่ 1	994	429	377	140	39	9	806	81.09
มัธยมศึกษาปีที่ 2	1059	566	394	75	14	10	960	90.65
มัธยมศึกษาปีที่ 3	881	478	321	70	10	2	799	90.69
รวม	27342	13487	10035	3251	457	112	23522	86.03

จากตาราง 13 ผลการประเมินทักษะอาชีพของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ในภาพรวม มีจำนวนนักเรียนที่มีทักษะอาชีพอยู่ในระดับมากขึ้นไปร้อยละ 86.03 และจำนวนนักเรียนที่มีทักษะอาชีพอยู่ในระดับมากขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 80 ทุกระดับชั้น

2.5 ผลการประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพ

ตาราง 14 ผลการประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียนที่ประเมิน (คน)	จำนวนของนักเรียนที่มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ (คน)					จำนวนนักเรียนที่ได้ระดับขึ้นไป	ร้อยละนักเรียนที่ได้ระดับขึ้นไป
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
ประถมศึกษาปีที่ 1	3896	2125	1324	374	56	17	3449	88.53
ประถมศึกษาปีที่ 2	4069	2263	1332	385	75	14	3595	88.35
ประถมศึกษาปีที่ 3	4213	2337	1344	449	69	14	3681	87.37
ประถมศึกษาปีที่ 4	4187	2452	1241	414	68	12	3693	88.20
ประถมศึกษาปีที่ 5	3975	2372	1144	365	72	22	3516	88.45
ประถมศึกษาปีที่ 6	4068	2453	1101	421	69	24	3554	87.36
มัธยมศึกษาปีที่ 1	994	583	277	79	45	10	860	86.52
มัธยมศึกษาปีที่ 2	1059	656	285	92	19	7	941	88.86
มัธยมศึกษาปีที่ 3	881	578	212	68	17	6	790	89.67
รวม	27342	15819	8260	2647	490	126	24079	88.07

จากตาราง 14 ผลการประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ในภาพรวม มีจำนวนนักเรียนที่มีความรอบรู้ด้านสุขภาพอยู่ในระดับมากขึ้นไปร้อยละ 88.07 และจำนวนนักเรียนที่มีความรอบรู้ด้านสุขภาพอยู่ในระดับมากขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 80 ทุกระดับชั้น

2.6 ผลการประเมินความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล

ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ปรากฏดังตาราง 15

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล (n = 127 คน)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (P : Plan)	4.51	0.43	มากที่สุด
1) การวิเคราะห์และการวางแผนจัดเตรียมคน	4.66	0.48	มาก
2) การวางแผนจัดเตรียมทรัพยากรและวัสดุอุปกรณ์ที่สนับสนุนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.47	0.59	มาก
3) การวางแผนเตรียมงบประมาณเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน	4.33	0.47	มาก
4) การวางแผนการบริหารจัดการการเรียนการสอน	4.58	0.54	มากที่สุด
ขั้นตอนที่ 2 ชี้นำรูปแบบไปใช้ (I : Implementation)	4.54	0.41	มากที่สุด
5) การนำรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.56	0.52	มากที่สุด
6) การใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ On Hand เป็นหลัก และผสมผสานกับรูปแบบ On Air, Online หรือ On Demand ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง	4.52	0.50	มากที่สุด
ขั้นตอนที่ 3 การสะท้อนผล (R: Reflection)	4.49	0.42	มาก
7) การสะท้อนผลจากการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการ PLC ระหว่าง ครู นักเรียน และผู้ปกครอง	4.38	0.49	มาก
8) การนำการสะท้อนผลไปใช้แก้ปัญหาในการเรียนการสอน	4.59	0.47	มากที่สุด
ขั้นตอนที่ 4 การกำกับติดตาม (M: Monitoring)	4.46	0.58	มาก
9) ผู้บริหารโรงเรียน มีการนิเทศกำกับติดตาม โดยใช้กระบวนการของการนิเทศภายในโรงเรียน	4.58	0.50	มากที่สุด
10) ศิษยานิเทศก์ประจำศูนย์เครือข่ายการศึกษา มีการนิเทศกำกับติดตามด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Supervision) ผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ	4.34	0.70	มาก
ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล (A: Assessment)	4.44	0.45	มาก
11) การประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูผู้สอนและผู้ปกครอง	4.39	0.48	มาก
12) การประเมินระหว่างเรียนและประเมินผลหลังการเรียนการสอน	4.52	0.50	มากที่สุด
13) การประเมินผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ตามหลักสูตร ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และความรอบรู้ด้านสุขภาพ	4.42	0.49	มาก
ภาพรวม	4.49	0.47	มาก

จากตาราง 15 พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ว่า เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.49$, S.D.=0.47) และเมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่า ขั้นตอนที่ 2 ชี้นำรูปแบบไปใช้ (I : Implementation) เห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.54$, S.D.=0.41) รองลงมา เป็นขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (P : Plan) ($\bar{X}=4.51$, S.D.=0.43) และขั้นตอนที่ 3 การสะท้อนผล (R: Reflection) ($\bar{X}=4.49$, S.D.=0.42) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

รายงานการวิจัย เรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ผู้วิจัย ได้สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2
2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ใน 4 ด้าน คือ ความรู้ตามหลักสูตร ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และความรอบรู้ด้านสุขภาพ
3. เพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (R & D) ผู้วิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินรูปแบบ ได้แก่ บุคคลที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา จำนวน 7 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 3 คน และตัวแทนผู้ทรงคุณวุฒิใน กตปน. 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย คู่มือประกอบการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และแบบประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยผู้วิจัย ดำเนินการเก็บรวบรวมโดยใช้แบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 ประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

1. ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 188 คน
2. นักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 27342 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลผลการประเมินความรู้ตามหลักสูตร แบบวัดทักษะชีวิต แบบวัดทักษะอาชีพ แบบวัดความรู้ด้านสุขภาพ และแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมโดยใช้แบบบันทึกข้อมูลด้วย Google form และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 เรียกว่า รูปแบบ PIRMA โมเดล ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินงานตามรูปแบบ บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในการใช้รูปแบบ และแนวปฏิบัติในการประเมินผู้เรียน ซึ่งขั้นตอนการดำเนินงาน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (P : Plan) ขั้นตอนที่ 2 ขึ้นนำรูปแบบไปใช้ (I : Implementation) ขั้นตอนที่ 3 การสะท้อนผล (R: Reflection) ขั้นตอนที่ 4 การกำกับติดตาม (M: Monitoring) และขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล (A: Assessment) โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล มีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง อยู่ในระดับมาก

2. ผลการประเมินการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

- 2.1 ผลการประเมินความรู้ตามหลักสูตรของนักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพ และภาษาต่างประเทศ พบว่า มีจำนวนนักเรียนที่ได้ผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปร้อยละ 64.76 และจำนวนนักเรียนที่มีผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 50 ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.2 ผลการประเมินทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า มีจำนวนนักเรียนที่มีทักษะชีวิตอยู่ในระดับมากขึ้นไปร้อยละ 82.57 และจำนวนนักเรียนที่มีทักษะชีวิตอยู่ในระดับมากขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 70 ทุกระดับชั้น

2.3 ผลการประเมินทักษะอาชีพของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า มีจำนวนนักเรียนที่มีทักษะอาชีพอยู่ในระดับมากขึ้นไปร้อยละ 86.03 และจำนวนนักเรียนที่มีทักษะอาชีพอยู่ในระดับมากขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 80 ทุกระดับชั้น

2.4 ผลการประเมินความรู้ด้านสุขภาพของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า มีจำนวนนักเรียนที่มีความรอบรู้ด้านสุขภาพอยู่ในระดับมากขึ้นไปร้อยละ 88.07 และจำนวนนักเรียนที่มีความรอบรู้ด้านสุขภาพอยู่ในระดับมากขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 80 ทุกระดับชั้น

2.5 ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ว่าเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.49$, S.D.=0.47)

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินงานตามรูปแบบ บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในการใช้รูปแบบ และแนวปฏิบัติในการประเมินผู้เรียน ซึ่งขั้นตอนการดำเนินงาน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (P : Plan) ขั้นตอนที่ 2 นำรูปแบบไปใช้ (I : Implementation) ขั้นตอนที่ 3 การสะท้อนผล (R: Reflection) ขั้นตอนที่ 4 การกำกับติดตาม (M: Monitoring) และขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล (A: Assessment) โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล มีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากหลักการออกแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานให้ประสบผลสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ จะต้องคำนึงถึงจุดประสงค์ของการเรียนที่กำหนดไว้ ระยะเวลาในการเรียน รวมถึงความแตกต่างของรูปแบบการเรียนรู้ และรูปแบบการคิดของผู้เรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน การออกแบบบทเรียน และการประเมินผลการเรียน ซึ่งจุดเด่นของการเรียนการสอนแบบผสมผสานคือ ทำให้เกิดความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและเพื่อนผู้เรียนคนอื่นๆ ทำให้ผู้เรียนและผู้สอนใกล้ชิดกันมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกันได้โดยสะดวก สามารถเข้าใจเพื่อนร่วมชั้นเรียนและเคารพเพื่อนร่วมชั้นเรียนมากขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น นอกจากนี้ผู้เรียนยังได้รับผลป้อนกลับจากการเรียนได้โดยทันที ซึ่ง

เป็นการส่งเสริมพัฒนาการเรียนของผู้เรียนแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพที่ผู้เรียนแต่ละคนมี นอกจากนี้ในการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการจัดรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยให้สถานศึกษาใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ On Hand เป็นหลัก และผสมผสานกับรูปแบบ On Air, Online หรือ On Demand ตามสภาพความพร้อมของนักเรียนและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง โดยในขั้นตอนการออกแบบระบบการเรียนการสอน ได้พัฒนามาจากระบบการเรียนการสอน ADDIE ที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์และการวางแผน (Analysis and Planning) ขั้นที่ 2 การออกแบบ (Design Solutions) ขั้นที่ 3 การพัฒนา (Development) ขั้นที่ 4 การนำไปใช้ (Implementation) และขั้นที่ 5 การประเมินผล (Evaluation) อีกทั้งผู้วิจัยมีการนำแนวคิดการมีส่วนร่วมมาใช้ในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน เรียกว่า การสานพลัง ได้แก่ พลังของเขตพื้นที่การศึกษา พลังของศูนย์เครือข่ายการศึกษา พลังของสถานศึกษา และพลังของครอบครัว ในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) ซึ่งหลักการมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมคิดตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมทำงาน ร่วมรับผิดชอบ เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน อันจะนำไปสู่เป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ที่สร้างขึ้น มีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิติธาร ชูทรัพย์ (2559: 147-152) ที่ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาคอมพิวเตอร์สารสนเทศขั้นพื้นฐาน โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมี 8 องค์ประกอบ คือ ชื่อรูปแบบ ที่มาและความสำคัญของรูปแบบ แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน หลักการวัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล 2) กระบวนการเรียนการสอนมี 2 รูปแบบ ได้แก่ การเรียนการสอนแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียนปกติ (Face to Face Learning) และ 2) การเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online Learning) ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการประเมินการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

2.1 จากผลการประเมินความรู้ตามหลักสูตรของนักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพ และภาษาต่างประเทศ พบว่า จำนวนนักเรียนที่ได้ผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปร้อยละ 64.76 และจำนวนนักเรียนที่มีผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 50 ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจาก

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล มีการวางแผนการเตรียมการก่อนดำเนินการจัดการเรียนการสอน ด้วยกระบวนการ 4Ms คือ 1) Man -การวิเคราะห์และการวางแผนจัดเตรียมคน มีการสำรวจและวิเคราะห์ความพร้อมของนักเรียนรายบุคคลว่านักเรียนแต่ละคนพร้อมที่จะเรียนรู้ในรูปแบบใด โดยพิจารณาจากความพร้อมของนักเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือสื่อสาร หรือสัญญาณการติดต่อสื่อสาร รวมทั้งมีการเตรียมความพร้อมของครูผู้สอน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน การผลิตและการใช้สื่อการสอนแบบออนไลน์ แอปพลิเคชันเพื่อการเรียนการสอน และแอปพลิเคชันเพื่อใช้ในการวัดและประเมินผล 2) Material -การวางแผนจัดเตรียมทรัพยากร และวัสดุอุปกรณ์ที่สนับสนุนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) Money -การวางแผนเตรียมงบประมาณเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนแบบผสมผสาน(Blended Learning) 4) Management -การวางแผนการบริหารจัดการการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ตามสภาพความพร้อมของนักเรียนและบริบทของโรงเรียน แล้วนำผลที่ได้จากการวางแผนมาใช้จัดการเรียนการสอน โดยเลือกรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ตามสภาพความพร้อมของนักเรียนและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และหลังการจัดการเรียนรู้มีการสะท้อนผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการ PLC ระหว่าง ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ทำให้ให้ทราบปัญหา อุปสรรคและแนวทางการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งมีการนิเทศกำกับติดตามการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้มีจำนวนนักเรียนที่ผลการเรียนระดับ(เกรด) 3 ขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 50 ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีธญา อินทภิรมย์ (2556: บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานระหว่างห้องเรียนปกติและบนเครือข่ายสังคมโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT “เรื่องระบบการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศ” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคะแนนการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กุลธวัช สมารักษ์ (2556: 113-115) ที่ได้วิจัยพัฒนารูปแบบการเรียนแบบผสมผสานผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์โดยใช้กรณีศึกษาด้วยวิดีโอแชนแนล เพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนแบบผสมผสานที่พัฒนาขึ้น มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีคะแนนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 จากผลการประเมินทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า จำนวนนักเรียนที่มีทักษะชีวิตอยู่ในระดับมากขึ้นไปร้อยละ 82.57 และจำนวนนักเรียนที่มีทักษะชีวิตอยู่ในระดับมากขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 70 ทุกระดับชั้น ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนแบบปกติที่โรงเรียนได้ ดังนั้น โรงเรียนแต่ละแห่งจึงต้องปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเป็นแบบผสมผสาน โดยให้นักเรียน

เรียนรู้ที่บ้านเป็นหลัก มีการยืดหยุ่นเวลาเรียนตามความเหมาะสม และครูมีการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการบูรณาการกับทักษะชีวิตของนักเรียน อีกทั้งนักเรียนมีเวลาได้เรียนรู้ทักษะชีวิตจากผู้ปกครองมากขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีทักษะชีวิตอยู่ในระดับมากขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 70 ทุกระดับชั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ กชนันท์ โนรินทร์ (2557: บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการเรียนแบบผสมผสานที่ส่งเสริมทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนประถมศึกษา มีคะแนนทักษะชีวิตหลังเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.3 จากผลการประเมินทักษะอาชีพของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า จำนวนนักเรียนที่มีทักษะอาชีพอยู่ในระดับมากขึ้นไปร้อยละ 86.03 และจำนวนนักเรียนที่มีทักษะอาชีพอยู่ในระดับมากขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 80 ทุกระดับชั้น ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนแบบปกติที่โรงเรียนได้ นักเรียนจึงต้องเรียนรู้ที่บ้านเป็นหลัก นักเรียนจึงมีโอกาสได้ใกล้ชิดกับการประกอบอาชีพของผู้ปกครองมากขึ้น อีกทั้งนักเรียนยังมีเวลาในการช่วยเหลือการประกอบอาชีพของผู้ปกครอง ส่งผลให้นักเรียนมีทักษะอาชีพอยู่ในระดับมากขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 80 ทุกระดับชั้น

2.4 จากผลการประเมินความรู้ด้านสุขภาพของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า จำนวนนักเรียนที่มีความรู้ด้านสุขภาพอยู่ในระดับมากขึ้นไปร้อยละ 88.07 และจำนวนนักเรียนที่มีความรู้ด้านสุขภาพอยู่ในระดับมากขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 80 ทุกระดับชั้น ทั้งนี้เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) นับเป็นโรคอุบัติใหม่ หน่วยงานต่าง ๆ จึงมีการสื่อสารและประชาสัมพันธ์อย่างแพร่หลาย ทำให้นักเรียนเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญในการป้องกันและดูแลสุขภาพให้ปลอดภัยจากโรค อีกทั้งในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้ความสำคัญกับการบูรณาการความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและการดูแลสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ด้านสุขภาพอยู่ในระดับมากขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 80 ทุกระดับชั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ (ออนไลน์: 2564) ได้กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาในโรงเรียน ภายใต้การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาในโรงเรียน เป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และสามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งมีความฉลาดรู้ทางสุขภาพ ตลอดจนสามารถส่งต่อข้อมูลไปยังครอบครัวและชุมชนของตนเอง เพื่อลดโอกาสของการแพร่ระบาดของโรค ควรมุ่งเน้นให้นักเรียนมีระบบความคิด การเตือนตนเอง และการมีคุณธรรม เพื่อสามารถปรับตัวและพร้อมรับมือกับสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น ผ่านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนในภาวะปกติ การจัดการเรียนรู้แบบ

ผสมผสานในกรณีที่มีการแพร่ระบาดอยู่ในวงจำกัด และการจัดการเรียนรู้ที่บ้านในกรณีที่มีการแพร่ระบาด ขยายวงกว้างหรือรุนแรง

2.5 ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ว่าเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.49$, $S.D.=0.47$) ทั้งนี้เนื่องจาก รูปแบบที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งผู้วิจัยได้อธิบายโครงสร้างของรูปแบบ และรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงานอย่างชัดเจน ทำให้โรงเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง ส่งผลให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ว่าเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐกร สงคราม (2555: 7-11) ที่ได้วิจัยเรื่อง ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตร์ เกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานมีความพึงพอใจต่อเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, $S.D. = 0.64$)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดลไปปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของตนเอง

1.2 ในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ครูผู้สอนไม่จำเป็นต้องยึดรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเพียงอย่างเดียว แต่ต้องจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผู้เรียนรายบุคคล โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

1.3 ในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ครูผู้สอนควรมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะความรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

1.4 การสานพลังจากทุกภาคส่วน จะส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้ประสบผลสำเร็จ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนาการสร้างคลังสื่อการเรียนการสอนออนไลน์ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

2.2 ควรมีการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางวิถีใหม่ (New normal) ในยุค Next Normal

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กชนันท์ โนรินทร์. (2557). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิต
สำหรับนักเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กระทรวงสาธารณสุข. (2560). แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่12(พ.ศ.2560 – 2564).
สืบค้นจาก [http://dmsic.moph.go.th/dmsic/index.php? &p=1&type=3&t=3&id=24&n_id=6991 &sec=2](http://dmsic.moph.go.th/dmsic/index.php?&p=1&type=3&t=3&id=24&n_id=6991&sec=2).
- กุลธวัช สมารักษ์. (2556). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานผ่าน เครือข่ายสังคม
ออนไลน์โดยใช้กรณีศึกษา ด้วยวิดีโอแฮร์ริง เพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.
วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2554). แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตบูรณาการ
การเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2561). แนวทางการเสริมทักษะและสร้างเสริม
ประสบการณ์อาชีพให้กับนักเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2564). แนวทางการจัดการเรียนการสอนใน
สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ภาคเรียน
ที่ 1 ปีการศึกษา 2564. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- จันทร์านี สงวนนาม. (2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ ๒.
กรุงเทพฯ : บัคคพอยท์.
- ชูศรี วงศ์รัตน์; และองอาจ นัยพัฒน์.(2551). แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองและสถิติวิเคราะห์ :
แนวคิดพื้นฐานและวิธีการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูศรี วงศ์รัตน์.(2544). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิต
การพิมพ์.
- ณัฐกร สงคราม. (2555). ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

- ดร.ณนา นาคชัยฤทธิ์. (2557). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์.
วิทยานิพนธ์ ปร.ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร
- เทือน ทองแก้ว. (2563). “การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่: ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19” *ครุสภาวิทยากร*, 1(2), 1-10
- นันทกิตติ แก้วกล้า. (2553). การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเขตตำบลท่ากระดาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขียงเทรา เขต ๑. สารนิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิติธาร ชูทรัพย์. (2559). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาคอมพิวเตอร์สารสนเทศชั้นพื้นฐาน โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นิภา อินทวงค์. (2548). การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต ๑. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ลำปาง : มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
แบบผสมผสาน : สัดส่วนการผสมผสาน. *พัฒนาเทคนิคการศึกษา*, 25(85), 33
- ประสาน พรหมณา. (2552). “การบริหารแบบมีส่วนร่วม” รายงานประจำปี ๒๕๕๒. โรงเรียนบ้านพรหมนิมิต สพป. สระแก้ว เขต ๑.
- ปรัชญนันท์ นิลสุข และปณิตา วรรณพิรุณ. (2556, มกราคม-มีนาคม). การจัดการเรียนรู้วิกิพีเดีย. (2564). การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019. เข้าถึงได้จาก <http://www.th.wikipedia.org/wiki/>
- วินัย ติสสงค์ และดวลย์ มาศจรัส. (2550). การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : ธารอักษร.
- ศรัณยา อินทรภิมย์. (2556). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานระหว่างห้องเรียนปกติและบนเครือข่ายสังคมโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT “เรื่อง ระบบการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศ” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- สาวิตรี เถาว์โท. (2558). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาปริญญาบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- อนุวัติ คุณแก้ว.(2560). สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อังศินันท์ อินทรกำแหง. (2560). ความรอบรู้ด้านสุขภาพ: การวัดและการพัฒนา. กรุงเทพฯ : สุขุมวิทการพิมพ์.

- อุทัย บุญประเสริฐ. (2547). **บทบาทและการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาในประเทศไทยที่คัดสรร**. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- เอกชัย เนาวนิช และปณิตา วรรณพิรุณ. (2555, กันยายน-ธันวาคม). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยใช้กระบวนการเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้ผ่านเอ็มเลิร์นนิ่งเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงตรรกะ สำหรับนักศึกษาปริญญาบัณฑิต. **วารสารวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์**, 23(3).
- เอมอชฌา วัฒนบูรานนท์.(2564).**การจัดการเรียนรู้สู่ศึกษาในโรงเรียนภายใต้การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)**. เข้าถึงได้จาก <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/bamrasjournal/article/view/242814>
- Allen, I. Elaine & Seaman, Jeff. (2010). **Learning on Demand: Online Education in the United States**. USA: Sloan Consortium.
- American Medical association. (1999). Health literacy: Report of the Council on Scientific Affairs. Ad Hoc Committee on Health Literacy for the Council on Scientific Affairs. **Journal of the American Health Association**, 281, 552-557.
- Bernath , R. (2012). **Effectives Approaches to Blended Learning for Independent Schools. (online)**. Available from <http://www.testden.com/partner/blended%20learn.html>
- Carman , J.M. (2005). **Blended Learning Design : Five Keys Ingredients.(online)** Available from <http://www.agilantlearning.com/pdf/Blended%20L.pdf>.
- Cronbach, L.J. (1990) . **Essentials of Psychology Testing**. 5th ed. New York : Harper Collins Publishers Inc
- Edwards, M., Wood, F., Davies, M. & Edwards, A. (2012). The development of health literacy in patients with a long-term health condition: The health literacy pathway model. **BMC public health**, 12(130), 1-15.
- Graham , C.R. (2012). **Introduction to Blended Learning. (online)**. Available from http://www.media.wiley.com/product_data/excerpt/86/C.pdf.
- Graham , C.R. ; Allen , S. & Ure , E. (2003). **Blended Learning Environments : A Review of the Research Literature**. Unpublished Manuscript , Provo , UT.
- Horn , B.M. & Staker , H. (2011). **The Rise of K-12 Blended Learning**. Unpublished Paper , : Innosight Institute.

- Kickbusch IS. (2001). Health literacy: Addressing the health and education divide. **Health promotion international**, 16(3), 289-297.
- Lee, S.-Y.D., Arozullah AM. & Cho YI. (2004). Health literacy, social support, and health: A research agenda. **Social science & medicine**, 58,1309-1321.
- Nutbeam, D. (2008). The evolving concept of health literacy. **Social Science & Medicine**, 67(2), 2072-8.
- Oliver , M. & Trigwell, K. (2005) . “Can Blended Learning Be Redeemed?. “ **E-Learning**. Volume 2 , Number 1 , 2005. pp: 17 – 26.
- Pornphol, P. & S. Chittayasothorn. (2020). **System Dynamics Model of COVID-19 Pandemic Situation: The Case of Phuket Thailand**. ICCMS '20: Proceedings of the 12th International Conference on Computer Modeling and Simulation, Brisbane QLD, Australia Association for Computing Machinery, New York, NY, United States.
- Ratzan SC, Parker RM. (2000) Introduction. In: National Library of Medicine current bibliographies in medicine: Health literacy. Selden CR, Zorn M, Ratzan SC, Parker RM, editors. NLM Pub. No. CBM 2000–1. Bethesda, MD: National Institutes of Health.
- Rootman, I. & Ronson, B. (2005). Literacy and health research in Canada. **Revue canadienne de sante publique**, 96(2), 562-577.
- Rootman, I. (2009). **Health literacy, what should we do about it? Presentation the faculty of education at the University of Victoria**. Columbia. Canada personal communication.
- Schwenger. B. (2018). **Creating blended learning experiences requires more than digital skills**. Available from [file:///C:/Users/SDU/Downloads/46SOTEL%20Symposium_%20Brief%20Presentation-266-1-10-20191218%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/SDU/Downloads/46SOTEL%20Symposium_%20Brief%20Presentation-266-1-10-20191218%20(1).pdf)
- Sorensen. (2013). **Health literacy: a neglected European public health disparity**. (Doctoral dissertation) Maastricht University, Netherlands.
- Stufflebeam, Daniel L. (2000). **Professional Standards and Principles for Evaluations**. In **Evaluation Models :Viewpoints on Educational and Human Services Evaluation**. Stufflebeam, D.L.; Madaus G.F. ; & Kellaghan T. pp. 439-455. 2nd ed. NewYork : Kluwer Academic Publishers

World Economic Forum. (2020). **The World Economic Forum COVID**. Available from <https://www.weforum.org/agenda/2020/07/covid19-education-lockdown-children/>

World Health Organization. (1998). **Health Promotion**. WHO Publications.

Zarcadoolas, C., Pleasant, A, & Greer, D. (2005). Understanding health literacy: An expanded model. **Health promotion international**, 20(2), 195-203.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ชื่อ-สกุล	ตำแหน่งและความเชี่ยวชาญ
1. ดร.ขจรศักดิ์ เขียวน้อย	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังเต่า ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล
2. นางวันเพ็ญ ชูโชติ	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดมิ่งคลาราม มหาวิทยาลัยทักษิณ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล
3. นางวิยะดา ไกรสร	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 4 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและ ประเมินผล
4. นางโชคดี จันทร์ทิพย์	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดวังรีบุญเลิศ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและ กระบวนการเรียนรู้
5. นางกาญจนา จิตสำรวย	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและ กระบวนการเรียนรู้

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบ

ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1. ดร.สุชาติพงษ์ ทรงทอง	ตัวแทนผู้บริหารการศึกษา
2. นายอัมพร ภาระพันธ์	ตัวแทนผู้บริหารการศึกษา
3. ดร.สมพงศ์ จินา	ตัวแทนผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ กตปน.
4. นายเกรียงศักดิ์ ศรีรุ่งเรือง	ตัวแทนผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ กตปน.
5. ดร.ขจรศักดิ์ เขียวน้อย	ตัวแทนผู้บริหารสถานศึกษา
6. นางวันเพ็ญ ชูโชติ	ตัวแทนผู้บริหารสถานศึกษา

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

**แบบประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของ
โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2**

คำชี้แจง จากรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ให้ท่านพิจารณาว่ามีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง มากน้อยเพียงใด

- มีความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ ความเหมาะสม/ ความถูกต้องมากที่สุด ให้ตอบ 5
 มีความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ ความเหมาะสม/ ความถูกต้องมาก ให้ตอบ 4
 มีความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ ความเหมาะสม/ ความถูกต้องปานกลาง ให้ตอบ 3
 มีความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ ความเหมาะสม/ ความถูกต้องน้อย ให้ตอบ 2
 มีความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ ความเหมาะสม/ ความถูกต้องน้อยที่สุด ให้ตอบ 1

รูปแบบการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
ด้านความมีประโยชน์					
1. รูปแบบที่สร้างขึ้นมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019					
2. โรงเรียนสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้					
3. ช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ตามหลักสูตร ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และความรอบรู้ด้านสุขภาพ					
ด้านความเป็นไปได้					
4. รูปแบบที่สร้างขึ้นสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติได้จริง					
5. รูปแบบที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019					
ด้านความเหมาะสม					
6. โครงสร้างของรูปแบบ ประกอบด้วย ที่มาและความสำคัญของรูปแบบ วัตถุประสงค์ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ขั้นตอนการดำเนินงานตามรูปแบบ บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในการใช้รูปแบบ แนวปฏิบัติในการประเมินผู้เรียน และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน มีความเหมาะสม					
7. ขั้นตอนการดำเนินงานตามรูปแบบ มีความเหมาะสม					
8. บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในการใช้รูปแบบ มีความเหมาะสม					

รูปแบบการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
9. แนวปฏิบัติในการประเมินผู้เรียน มีความเหมาะสม					
10. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน มีความเหมาะสม					
ด้านความถูกต้อง					
11. คู่มือการใช้รูปแบบมีความชัดเจนและครอบคลุม					
12. มีการอธิบายขั้นตอนการดำเนินงานตามรูปแบบอย่างชัดเจน					
13. มีการอธิบายบทบาทของผู้มีส่วนร่วมในการใช้รูปแบบอย่างชัดเจน					
14. มีการอธิบายแนวปฏิบัติในการประเมินผู้เรียนอย่างชัดเจน					
15. เครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในแบบมีความชัดเจนและครอบคลุม					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เพื่อให้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล มีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพสูงสุด ควรปรับปรุงแก้ไข หรือเพิ่มเติมในประเด็นใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบวัดทักษะชีวิต ฉบับที่ 1
สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาว่านักเรียนมีพฤติกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด
แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือให้ตรงกับระดับการปฏิบัติจริง
โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังต่อไปนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ทักษะชีวิต	ระดับการปฏิบัติ				
		★★★ ★★★ ★	★★★ ★★★	★★★ ★	★★★	★
		5	4	3	2	1
1	นักเรียนยินดีและชื่นชมกับความสำเร็จของผู้อื่น					
2	นักเรียนยอมรับข้อบกพร่องของตนเองและยินดีปรับปรุงแก้ไข					
3	นักเรียนช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ					
4	นักเรียนเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้แสดงความสามารถ					
5	นักเรียนเป็นมิตรกับทุกคนด้วยความจริงใจ					
6	นักเรียนแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ด้านต่าง ๆ กับผู้อื่นอยู่เสมอ					
7	นักเรียนเรียนรู้และใช้วิธีแก้ไขปัญหอย่างเหมาะสม					

ข้อ	ทักษะชีวิต	ระดับการปฏิบัติ				
		★★ ★★ ★	★★ ★★	★★ ★	★★	★
		5	4	3	2	1
8	นักเรียนรับผิดชอบการกระทำของตนเอง					
9	นักเรียนรับฟังคำแนะนำจากผู้อื่น					
10	นักเรียนเข้าใจความรู้สึกและอารมณ์ของเพื่อน และบุคคลใกล้ชิด					
11	นักเรียนขอโทษเมื่อตัวเองทำผิดหรือแสดง พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม					
12	นักเรียนให้อภัยความผิดพลาดของตนเองและผู้อื่น					
13	นักเรียนอดทนต่อสิ่งที่สร้างความรำคาญและความเครียดได้					
14	นักเรียนแสดงความสามารถให้ผู้อื่นเห็นได้					
15	นักเรียนปฏิบัติตามกฎ ระเบียบและข้อตกลงต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจอยู่เสมอ					
16	นักเรียนยอมรับสภาพความเป็นจริงด้านต่าง ๆ ของครอบครัว					
17	นักเรียนยินดีและปรับปรุงตนเองตามคำแนะนำของผู้อื่น					
18	นักเรียนค้นหาข้อบกพร่องของตนเองเพื่อแก้ไขปรับปรุงอยู่เสมอ					

ข้อ	ทักษะชีวิต	ระดับการปฏิบัติ				
		★★★ ★★★ ★	★★★ ★★★	★★★ ★	★★★	★
		5	4	3	2	1
19	นักเรียนรู้จักวิธีหลีกเลี่ยงให้พ้นจากปัญหาและความเครียดต่าง ๆ					
20	นักเรียนยอมรับความผิดพลาดและไม่เลิกล้มความตั้งใจ					
รวม						
รวมคะแนนทั้งหมด						
คะแนนเฉลี่ย						
การแปลความหมายคะแนน						

แบบวัดทักษะชีวิต ฉบับที่ 2

สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาว่านักเรียนมีพฤติกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือให้ตรงกับระดับการปฏิบัติจริง โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังต่อไปนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ทักษะชีวิต	ระดับการปฏิบัติ				
		★★★ ★★★ ★	★★★ ★★★	★★★ ★	★★★	★
		5	4	3	2	1
1	นักเรียนแสดงความสามารถ ความถนัดของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้					
2	นักเรียนแสดงจุดเด่นจุดด้อยของตนเองให้ผู้อื่นรับทราบด้วยความมั่นใจ					
3	นักเรียนยอมรับความแตกต่างทางความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของบุคคลอื่น					
4	นักเรียนมองตนเองและผู้อื่นเชิงบวก					
5	นักเรียนชื่นชมคุณค่าและความสามารถของผู้อื่นด้วยความจริงใจ					
6	นักเรียนอาสาทำงาน/ทำประโยชน์ที่มีคุณค่าต่อตนเองและผู้อื่น เพื่อส่วนรวม					

ข้อ	ทักษะชีวิต	ระดับการปฏิบัติ				
		★★ ★★ ★	★★ ★★	★★ ★	★★	★
		5	4	3	2	1
7	นักเรียนแสดงถึงความรู้สึก ความภาคภูมิใจในความสามารถ ความดีงามของตนเองและผู้อื่น					
8	นักเรียนแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างมั่นใจ					
9	นักเรียนปฏิบัติตามสิทธิของตนเองและไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น					
10	นักเรียนดำเนินชีวิตตามเป้าหมายที่วางไว้					
11	นักเรียนปฏิบัติตนเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม					
12	นักเรียนไม่ยึดมั่นในความคิดของตนเองหรือของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง					
13	นักเรียนแสวงหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ถูกต้อง เหมาะสม					
14	นักเรียนควบคุมอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม					
15	นักเรียนมีความอดทนต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเพื่อนหรือการยั่วเย้าต่าง ๆ					
16	นักเรียนมีวิธีการผ่อนคลายความเครียดให้กับตนเองอย่างเหมาะสม					
17	นักเรียนเลือกวิธีการสร้างความสุขให้กับตนเองอย่างมีเหตุผล ปฏิบัติได้จริง					

ข้อ	ทักษะชีวิต	ระดับการปฏิบัติ				
		★★ ★★ ★	★★ ★★	★★ ★	★★	★
		5	4	3	2	1
18	นักเรียนอาสาเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ต่อบุคคลอื่น ชุมชนและสังคมด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน					
19	นักเรียนสื่อสารกับผู้อื่นทั้งภาษาพูดและภาษา กายด้วยความสุภาพและเป็นมิตร					
20	นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลง ระเบียบ กฎ กติกา ต่าง ๆ ของสังคมด้วยความเต็มใจ					
รวม						
รวมคะแนนทั้งหมด						
คะแนนเฉลี่ย						
การแปลความหมายคะแนน						

แบบวัดทักษะชีวิต ฉบับที่ 3

สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาว่านักเรียนมีพฤติกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือให้ตรงกับระดับการปฏิบัติจริง โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังต่อไปนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ทักษะชีวิต	ระดับการปฏิบัติ				
		★★★ ★★★ ★	★★★ ★★★	★★★ ★	★★★	★
		5	4	3	2	1
1	นักเรียนแสดงออกด้านความรู้ ความสามารถ ความถนัดและจุดเด่นจุดด้อยของตนเองได้อย่างเหมาะสม					
2	นักเรียนยอมรับและเข้าใจในความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น					
3	นักเรียนมองโลกในแง่ดี มองเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น					
4	นักเรียนมีความเชื่อมั่น ภาคภูมิใจ ชื่นชม และยินดีในความรู้ความสามารถ และการกระทำดีของตนเองและผู้อื่น					

ข้อ	ทักษะชีวิต	ระดับการปฏิบัติ				
		★★ ★★ ★	★★ ★★	★★ ★	★★	★
		5	4	3	2	1
5	นักเรียนเคารพในสิทธิ เสรีภาพของตนเองและบุคคลอื่น และยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่นอย่างมีเหตุผล					
6	นักเรียนมีความมุ่งมั่น พยายามปฏิบัติตนเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย ที่ตั้งไว้					
7	นักเรียนรู้จักเลือกบริโภค แสวงหาและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร อย่างรู้เท่าทัน					
8	นักเรียนสามารถแก้ไขปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญด้วยวิธีการที่ถูกต้อง เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อตนเองและผู้อื่น					
9	นักเรียนสามารถสร้างผลงานที่แปลกใหม่ มีคุณค่าต่อตนเองและผู้อื่น					
10	นักเรียนสามารถควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกและจัดการกับความขัดแย้งต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม และเกิดผลดี					
11	นักเรียนสามารถเลือกวิถีคลายเครียดและสร้างความสุขให้กับตนเองและผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม					
12	นักเรียนกล้าและมีวิธีการปฏิเสธบุคคลอื่น เมื่อพิจารณาเห็นว่าสิ่งนั้นหรือการกระทำนั้น ๆ ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม					

ข้อ	ทักษะชีวิต	ระดับการปฏิบัติ				
		★★ ★★ ★	★★ ★★	★★ ★	★★	★
		5	4	3	2	1
13	นักเรียนชักชวน แนะนำ เพื่อนหรือบุคคลใกล้ชิดให้หลีกเลี่ยงจากการกระทำหรือเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสถานการณ์ที่มีความเสี่ยง					
14	นักเรียนสามารถอธิบายเหตุผลต่อการกระทำหรือความคิดที่ถูกต้อง เหมาะสมของตนเอง					
15	นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเพื่อทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมและประสบความสำเร็จ					
16	นักเรียนเสียสละและช่วยเหลือบุคคลอื่นด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน					
17	นักเรียนปฏิบัติและแสดงออกต่อบุคคลอื่นด้วยความสุภาพทั้งกาย วาจา และจิตใจ					
18	นักเรียนเป็นมิตรกับบุคคลอื่นด้วยความจริงใจ					
19	นักเรียนปฏิบัติตามกฎ กติกา และข้อตกลงต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจเพื่อประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม					
20	นักเรียนสามารถให้คำแนะนำแก่เพื่อน ผู้ใกล้ชิดด้วยความจริงใจและเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง					
รวม						
รวมคะแนนทั้งหมด						
คะแนนเฉลี่ย						
การแปลความหมายคะแนน						

แบบวัดทักษะอาชีพ ฉบับที่ 1

สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาว่านักเรียนมีพฤติกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด

แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือให้ตรงกับระดับการปฏิบัติจริง

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังต่อไปนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ทักษะอาชีพ	ระดับการปฏิบัติ				
		★★★ ★★★ ★	★★★ ★★★	★★★ ★	★★★	★
		5	4	3	2	1
1	นักเรียนรักและภาคภูมิใจในอาชีพของผู้ปกครอง					
2	นักเรียนรู้ว่าอาชีพของผู้ปกครองมีประโยชน์ และมีความสำคัญ					
3	นักเรียนมีส่วนช่วยเหลืองานอาชีพของผู้ปกครอง					
4	นักเรียนช่วยผู้ปกครองจัดเก็บและดูแลรักษา วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือในการประกอบอาชีพ					
5	นักเรียนมีความกระตือรือร้นและตั้งใจในการ ช่วยทำงานอาชีพของผู้ปกครอง					
6	นักเรียนเต็มใจในการช่วยเหลืองานอาชีพของ ผู้ปกครอง					
7	นักเรียนมีความภูมิใจที่ได้ช่วยเหลืองานของ ผู้ปกครอง					
8	นักเรียนมีกำลังใจในการทำงานเมื่อได้รับคำชม จากผู้ปกครอง					
9	นักเรียนเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบของ					

ข้อ	ทักษะอาชีพ	ระดับการปฏิบัติ				
		★★★ ★★★ ★	★★★ ★★★	★★★ ★	★★★	★
		5	4	3	2	1
	แต่ละอาชีพ					
10	นักเรียนต้องการประกอบอาชีพเหมือนบุคคลที่นักเรียนชอบ					
11	นักเรียนเลือกประกอบอาชีพตามความสนใจ					
12	นักเรียนมั่นใจว่าตนเองสามารถประกอบอาชีพสุจริตได้					
13	นักเรียนมีความภาคภูมิใจในการประกอบอาชีพสุจริต					
14	นักเรียนคิดว่าทุกคนควรมีอาชีพสุจริต					
15	นักเรียนตระหนักว่าการประกอบอาชีพทำให้มีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว					
16	นักเรียนตั้งใจเรียนเพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ					
17	นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ในอาชีพที่ตนเองสนใจจากสื่อเทคโนโลยี					
18	นักเรียนเรียนรู้อาชีพที่ตนเองสนใจจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน					
19	นักเรียนคิดว่าความขยันหมั่นเพียรทำให้การประกอบอาชีพประสบความสำเร็จ					
20	นักเรียนสามารถดูแลตนเองให้ปลอดภัยในการประกอบอาชีพ					
	รวม					
	รวมคะแนนทั้งหมด					
	คะแนนเฉลี่ย					
	การแปลความหมายคะแนน					

แบบวัดทักษะอาชีพ ฉบับที่ 2

สำหรับนักเรียนระดับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาว่านักเรียนมีพฤติกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด

แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือให้ตรงกับระดับการปฏิบัติจริง

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังต่อไปนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ทักษะอาชีพ	ระดับการปฏิบัติ				
		★★★ ★★★ ★	★★★ ★★★	★★★ ★	★★★	★
		5	4	3	2	1
1	นักเรียนรักและภาคภูมิใจในอาชีพของผู้ปกครอง					
2	นักเรียนรู้ว่าอาชีพของผู้ปกครองมีประโยชน์ และมีความสำคัญ					
3	นักเรียนมีความภูมิใจที่ได้ช่วยเหลืองานอาชีพ ของผู้ปกครอง					
4	นักเรียนช่วยผู้ปกครองจัดเก็บและดูแลรักษา วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือในการประกอบอาชีพ					
5	นักเรียนมีความกระตือรือร้นและตั้งใจในการ ช่วยทำงานอาชีพของผู้ปกครอง					
6	นักเรียนเต็มใจในการช่วยเหลืองานอาชีพของ ผู้ปกครอง					
7	นักเรียนมีความรอบคอบในการช่วยทำงาน อาชีพของผู้ปกครอง					
8	นักเรียนมีกำลังใจเมื่อได้รับคำชมจากการ ช่วยเหลืองานอาชีพของผู้ปกครอง					

ข้อ	ทักษะอาชีพ	ระดับการปฏิบัติ				
		★★★ ★★★ ★	★★★ ★★★	★★★ ★	★★★	★
		5	4	3	2	1
9	นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพของคนในชุมชน					
10	นักเรียนเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละอาชีพ					
11	นักเรียนมีการสำรวจตนเองเพื่อวางแผนในการเลือกอาชีพ					
12	นักเรียนต้องการประกอบอาชีพที่นักเรียนชอบและสนใจ					
13	นักเรียนมั่นใจว่าตนเองสามารถประกอบอาชีพสุจริตได้					
14	นักเรียนมีความภาคภูมิใจในการประกอบอาชีพสุจริต					
15	นักเรียนคิดว่าทุกคนควรมีอาชีพสุจริต					
16	นักเรียนตั้งใจเรียนเพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ					
17	นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ในอาชีพที่ตนเองสนใจจากสื่อเทคโนโลยี					
18	นักเรียนเรียนรู้อาชีพที่ตนเองสนใจจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน					
19	นักเรียนคิดว่าความขยันหมั่นเพียรทำให้การประกอบอาชีพประสบความสำเร็จ					
20	นักเรียนสามารถดูแลตนเองให้ปลอดภัยในการประกอบอาชีพ					
รวม						
รวมคะแนนทั้งหมด						
คะแนนเฉลี่ย						
การแปลความหมายคะแนน						

แบบวัดทักษะอาชีพ ฉบับที่ 3 สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณานักเรียนมีพฤติกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด

แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือให้ตรงกับระดับการปฏิบัติจริง

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังต่อไปนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ทักษะอาชีพ	ระดับการปฏิบัติ				
		★★★ ★★★ ★	★★★ ★★★	★★★ ★	★★★	★
		5	4	3	2	1
1	นักเรียนมีส่วนช่วยเหลืองานอาชีพของผู้ปกครอง					
2	นักเรียนช่วยผู้ปกครองจัดเก็บและดูแลรักษาวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือในการประกอบอาชีพ					
3	นักเรียนมีความกระตือรือร้น เต็มใจ และตั้งใจในการช่วยทำงานอาชีพของผู้ปกครองด้วยความรับผิดชอบ					
4	นักเรียนมีความภูมิใจที่ได้ช่วยเหลืองานอาชีพของผู้ปกครอง					
5	นักเรียนมีกำลังใจเมื่อได้รับคำชมจากการช่วยเหลืองานอาชีพของผู้ปกครอง					
6	นักเรียนต้องการประกอบอาชีพที่นักเรียนชอบและสนใจ					
7	นักเรียนมั่นใจว่าตนเองสามารถประกอบอาชีพสุจริตได้อย่างภาคภูมิใจ					
8	นักเรียนตระหนักว่าการประกอบอาชีพทำให้มีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว					

ข้อ	ทักษะอาชีพ	ระดับการปฏิบัติ				
		★★★ ★★★ ★	★★★ ★★★	★★★ ★	★★★	★
		5	4	3	2	1
9	นักเรียนตั้งใจเรียนเพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ					
10	นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ในอาชีพที่ตนเองสนใจจากสื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน					
11	นักเรียนประเมินความสามารถของตนเองเพื่อเลือกประกอบอาชีพได้					
12	นักเรียนเลือกเรียนในสิ่งที่นักเรียนต้องการประกอบอาชีพในอนาคต					
13	นักเรียนเห็นความสำคัญต่อการสร้างอาชีพ					
14	นักเรียนคิดว่าแหล่งเงินทุนมีความจำเป็นต่อการประกอบอาชีพ					
15	นักเรียนมีทักษะการทำงานร่วมกันเมื่อไปประกอบอาชีพ					
16	นักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาเมื่อไปประกอบอาชีพ					
17	นักเรียนมีทักษะการแสวงหาความรู้เมื่อไปประกอบอาชีพ					
18	นักเรียนสามารถนำความรู้ด้านเทคโนโลยี สื่อออนไลน์ มาเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ					
19	นักเรียนมีทักษะในการดูแลตนเองให้ปลอดภัยในการประกอบอาชีพ					
20	นักเรียนสามารถปรับตัวในการประกอบอาชีพตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก					
รวม						
รวมคะแนนทั้งหมด						
คะแนนเฉลี่ย						
การแปลความหมายคะแนน						

แบบวัดความรู้ด้านสุขภาพ ฉบับที่ 1 สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาว่านักเรียนมีพฤติกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด

แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือให้ตรงกับระดับการปฏิบัติจริง

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังต่อไปนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ความรู้ด้านสุขภาพ	ระดับการปฏิบัติ				
		★ ★	★ ★	★ ★	★ ★	★
		★ ★ ★	★ ★ ★ ★	★ ★ ★	★ ★	★
		5	4	3	5	1
1	นักเรียนเปลี่ยนหน้ากากอนามัยทุกวัน					
2	นักเรียนแจ้งผู้ปกครองเมื่อมีอาการไข้					
3	นักเรียนทิ้งสารคัดหลั่ง น้ำมูก น้ำลาย ลงถังขยะ					
4	นักเรียนเว้นระยะห่างจากผู้อื่น 1-2 เมตร เมื่อต้องอยู่ร่วมกัน					
5	นักเรียนสวมหน้ากากอนามัย ตลอดเวลาที่ออกนอกบ้าน					
6	นักเรียนล้างมือด้วยน้ำและสบู่ หรือแอลกอฮอล์					
7	นักเรียนสังเกตอาการเจ็บป่วยเบื้องต้นของตนเอง					
8	นักเรียนหลีกเลี่ยงการเข้าไปในพื้นที่เสี่ยง หรือพื้นที่ ที่มีคนจำนวนมาก					
9	นักเรียนทำความสะอาดพื้นผิวที่สัมผัสร่วมกัน เช่น ที่จับประตู ราวบันได					
10	นักเรียนอาบน้ำ ทุกครั้งหลังจากกลับมาจากนอกบ้าน					

ข้อ	ความรู้ด้านสุขภาพ	ระดับการปฏิบัติ				
		★★ ★★ ★	★★ ★★	★★ ★	★★	★
		5	4	3	5	1
11	นักเรียนไม่ใช้มือหยิบจับ อาหารโดยตรง					
12	นักเรียนรับประทานอาหารที่ปรุงสุกใหม่ๆ					
13	นักเรียนบอกผู้ปกครองเมื่อตนเองหรือเพื่อน ใกล้ขีดมีอาการ ไข้					
14	นักเรียนให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขในการสอบสวนโรค					
15	นักเรียนกักตัวอยู่บ้าน ระหว่างรอผลการตรวจ วินิจฉัยโรค					
16	นักเรียนรับประทานยาตามแพทย์สั่งและปฏิบัติ ตามคำแนะนำอย่างเคร่งครัดเมื่อมีอาการไข้					
17	นักเรียนติดต่อกับบุคคลอื่นด้วยโทรศัพท์หรือ ทางออนไลน์					
18	นักเรียนแยกทำความสะอาดเสื้อผ้าและของใช้ ส่วนตัว เครื่องนอนจากผู้อื่นเมื่อมีอาการไข้					
19	นักเรียนบอกผู้ปกครองเมื่อมีอาการป่วยรุนแรง ขึ้น					
20	นักเรียนแยกตัว แยกห้องนอนกับคนอื่นเมื่อมี อาการไข้					
รวม						
รวมคะแนนทั้งหมด						
คะแนนเฉลี่ย						
การแปลความหมายคะแนน						

แบบวัดความรู้ด้านสุขภาพ ฉบับที่ 2 สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาว่านักเรียนมีพฤติกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด

แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือให้ตรงกับระดับการปฏิบัติจริง

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังต่อไปนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ความรู้ด้านสุขภาพ	ระดับการปฏิบัติ				
		★★★★★	★★★★	★★★	★★	★
		5	4	3	2	1
1	นักเรียนเตรียมหน้ากากอนามัย แอลกอฮอล์ เพื่อป้องกันตนเอง					
2	นักเรียนเปลี่ยนหน้ากากอนามัยทุกวัน					
3	นักเรียนแจ้งผู้ปกครองเมื่อมีอาการไข้					
4	นักเรียนเว้นระยะห่าง 1-2 เมตร เมื่อต้องอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น					
5	นักเรียนสวมหน้ากากอนามัย ตลอดเวลาที่ออกนอกบ้าน					
6	นักเรียนล้างมือ ด้วยสบู่และน้ำ หรือใช้แอลกอฮอล์					
7	นักเรียนคัดกรองวัดไข้ สังเกตอาการของตนเอง					
8	นักเรียนหลีกเลี่ยงการเข้าไปในพื้นที่เสี่ยง หรือพื้นที่ ที่มีกลุ่มคนจำนวนมาก					
9	นักเรียนทำความสะอาดพื้นผิวที่สัมผัสร่วม เช่น ที่จับประตู ราวบันได					

ข้อ	ความรู้ด้านสุขภาพ	ระดับการปฏิบัติ				
		★★★ ★★★ ★	★★★ ★★★	★★★ ★	★★★	★
		5	4	3	2	1
10	นักเรียนอาบน้ำชำระร่างกายทุกครั้งหลังจากกลับมาจากนอกบ้าน					
11	นักเรียนไม่ใช้มือหยิบจับ สัมผัสอาหารโดยตรง					
12	นักเรียนรับประทานอาหารที่ปรุงสุกใหม่ๆ					
13	นักเรียนแจ้งผู้ปกครองหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเมื่อมีอาการไข้หรือสัมผัสใกล้ชิดผู้อื่นที่อาการไข้					
14	นักเรียนให้ข้อมูลที่เป็นจริง ในขั้นตอนการสอบสวนโรค					
15	นักเรียนรับประทานยาตามแพทย์สั่งและปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเคร่งครัดเมื่อป่วย					
16	นักเรียนใช้วิธีการติดต่อกับบุคคลอื่นด้วยโทรศัพท์หรือทางออนไลน์ เมื่อกักตัวหรือป่วย					
17	นักเรียนแยกทำความสะอาดเสื้อผ้า ของใช้ส่วนตัว เครื่องนอนจากผู้อื่นเมื่อป่วย					
18	นักเรียนแจ้งผู้ปกครองเมื่อมีอาการป่วยรุนแรงขึ้น					
19	นักเรียนแยกตัว กับคนอื่นเมื่อป่วย					
20	นักเรียนสวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลาเมื่อป่วย					
รวม						
รวมคะแนนทั้งหมด						
คะแนนเฉลี่ย						
การแปลความหมายคะแนน						

แบบวัดความรู้ด้านสุขภาพ ฉบับที่ 3 สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาว่านักเรียนมีพฤติกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด

แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือให้ตรงกับระดับการปฏิบัติจริง

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังต่อไปนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ความรู้ด้านสุขภาพ	ระดับการปฏิบัติ				
		★★ ★★ ★	★★ ★★	★★ ★	★★	★
		5	4	3	5	1
1	นักเรียนหลีกเลี่ยงการสัมผัสใกล้ชิดผู้อื่นที่มีอาการไข้และไอจาม					
2	นักเรียนไม่ใช้ของใช้ส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น					
3	นักเรียนเปลี่ยนหน้ากากอนามัยทุกวัน หรือเมื่อมีความชื้น					
4	นักเรียนเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเมื่อป่วย					
5	นักเรียนเว้นระยะห่าง 1-2 เมตร เมื่อต้องอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น					
6	นักเรียนสวมหน้ากากอนามัย ตลอดเวลาที่พบปะกับผู้อื่น					
7	นักเรียนล้างมือ ด้วยสบู่และน้ำ หรือ แอลกอฮอล์					
8	นักเรียนคัดกรอง วัดไข้ สังเกตอาการตนเอง					
9	นักเรียนหลีกเลี่ยงการเข้าไปในพื้นที่เสี่ยง หรือพื้นที่ที่มีกลุ่มคนจำนวนมาก					

ข้อ	ความรู้ด้านสุขภาพ	ระดับการปฏิบัติ				
		★★ ★★ ★	★★ ★★	★★ ★	★★	★
		5	4	3	5	1
10	นักเรียนทำความสะอาดที่פקอาศัย อุปกรณ์ และพื้นผิวที่สัมผัสร่วม เช่น ที่จับประตู ราวบันได					
11	นักเรียนอาบน้ำชำระร่างกายทำความสะอาดเครื่องใช้ส่วนตัว เช่น โทรศัพท์มือถือ หลังจากกลับมาจากที่นอกบ้าน					
12	นักเรียนไม่ใช้มือหยิบจับ สัมผัสอาหารโดยตรง					
13	นักเรียนรับประทานอาหารที่ปรุงสุกใหม่ๆ					
14	นักเรียนให้ข้อมูลที่เป็นจริง ในขั้นตอนการสอบสวนโรค					
15	นักเรียนรับประทานยาตามแพทย์สั่งและปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเคร่งครัด					
16	นักเรียนติดต่อกับบุคคลอื่นด้วยโทรศัพท์หรือทางออนไลน์ เมื่อป่วย					
17	นักเรียนแยกการทำมาสะอาดเสื้อผ้า ของใช้ส่วนตัว เครื่องนอนจากผู้อื่นเมื่อป่วย					
18	นักเรียนแจ้งผู้ปกครองหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทันทีเมื่อมีอาการป่วยรุนแรงขึ้น					
19	นักเรียนแยกตัว กับคนอื่นเมื่อป่วย					
20	นักเรียนสวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลาเมื่อป่วย					
รวม						
รวมคะแนนทั้งหมด						
คะแนนเฉลี่ย						
การแปลความหมายคะแนน						

แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของ
ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง
2. อายุ 1. 20-30 ปี 2. 31-40 ปี
 3. 41-50 ปี 4. ตั้งแต่ 51 ปี ขึ้นไป
3. ขนาดโรงเรียน
1. ขนาดเล็ก
 2. ขนาดกลาง
 3. ขนาดใหญ่

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการพัฒนา

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

- เห็นด้วยมากที่สุด ให้ตอบ 5
เห็นด้วยมาก ให้ตอบ 4
เห็นด้วยปานกลาง ให้ตอบ 3
เห็นด้วยน้อย ให้ตอบ 2
เห็นด้วยน้อยที่สุด ให้ตอบ 1

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (P : Plan)					
1) การวิเคราะห์และการวางแผนจัดเตรียมคน					
2) การวางแผนจัดเตรียมทรัพยากรและวัสดุอุปกรณ์ที่สนับสนุนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
3) การวางแผนเตรียมงบประมาณเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน					
4) การวางแผนการบริหารจัดการการเรียนการสอน					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ขั้นตอนที่ 2 ขั้นนำรูปแบบไปใช้ (I : Implementation)					
5) การนำรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน					
6) การใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ On Hand เป็นหลัก และผสมผสานกับรูปแบบ On Air, Online หรือ On Demand ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง					
ขั้นตอนที่ 3 การสะท้อนผล (R: Reflection)					
7) การสะท้อนผลจากการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการ PLC ระหว่าง ครู นักเรียน และผู้ปกครอง					
8) การนำการสะท้อนผลไปใช้แก้ปัญหาในการเรียนการสอน					
ขั้นตอนที่ 4 การกำกับติดตาม (M: Monitoring)					
9) ผู้บริหารโรงเรียน มีการนิเทศกำกับติดตาม โดยใช้กระบวนการของการนิเทศภายในโรงเรียน					
10) ศึกษานิเทศก์ประจำศูนย์เครือข่ายการศึกษา มีการนิเทศกำกับติดตาม ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Supervision) ผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ					
ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล (A: Assessment)					
11) การประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูผู้สอนและผู้ปกครอง					
12) การประเมินระหว่างเรียนและประเมินผลหลังการเรียนการสอน					
13) การประเมินผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ตามหลักสูตร ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และความรอบรู้ด้านสุขภาพ					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

รายชื่อคณะผู้วิจัย

ที่ปรึกษา

- | | |
|-------------------------|---|
| 1. นายสุรทิน ทิพย์อักษร | ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาศึกษานครศรีธรรมราชเขต 2 |
| 2. นายสุชาติพงษ์ ทรงทอง | รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครศรีธรรมราชเขต 2 |
| 3. นายวิจัย ไกรสิทธิ์ | ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและ
ประเมินผลการจัดการศึกษา |

คณะนักวิจัย

- | | | |
|---------------------------------|-----------------------|---------------|
| 1 นายวิจัย ไกรสิทธิ์ | ผอ.กลุ่มนิเทศฯ | ประธานกรรมการ |
| 2 นายจำรัส สุขเล็ก | ศึกษานิเทศก์ | กรรมการ |
| 3 นางพุทธชาติ ทวี | ศึกษานิเทศก์ | กรรมการ |
| 4 นายถาวร ปลอดชูแก้ว | ศึกษานิเทศก์ | กรรมการ |
| 5 นายจำรุณ หนูสังข์ | ศึกษานิเทศก์ | กรรมการ |
| 6 นางกาญจนา จิตรสำรวย | ศึกษานิเทศก์ | กรรมการ |
| 7 นางอรอนงค์ พรหมวิหาร | ศึกษานิเทศก์ | กรรมการ |
| 8 นางสุพิชฌาย์ ไกรนรา | ศึกษานิเทศก์ | กรรมการ |
| 9 นางกรรณา โชติวัน | ศึกษานิเทศก์ | กรรมการ |
| 10 นางปรีดา สุทธิชาติ | ศึกษานิเทศก์ | กรรมการ |
| 11 นายนิติธร ปิลวาสน์ | ศึกษานิเทศก์ | กรรมการ |
| 12 นางกมลทิพย์ สิ้นยัง | ศึกษานิเทศก์ | กรรมการ |
| 13 นายขจรศักดิ์ เขียวน้อย | ผอ.รร.บ้านวังเต่า | กรรมการ |
| 14 นางปณัสยา ชัยรักษา | ผอ.รร.บ้านไสส้าน | กรรมการ |
| 15 นางรชยา สุโพธิ์ | ผอ.รร.วัดโบราณาราม | กรรมการ |
| 16 นางกมลทิพย์ สงค์ดำ | ผอ.รร.บ้านเกาะขวัญ | กรรมการ |
| 17 นางนันทรัตน์ สุมล | ผอ.รร.วัดไม้เรียง | กรรมการ |
| 18 นางวันเพ็ญ ชูโชติ | ผอ.รร.วัดมงคลาราม | กรรมการ |
| 19 นายเกรียงศักดิ์ ศรีรุ่งเรือง | ผอ.รร.บ้านหนองท่อม | กรรมการ |
| 20 นางโชคดี จันทร์ทิพย์ | ผอ.รร.วัดวังริบุญเลิศ | กรรมการ |
| 21 นางกัลยา เกื้อกัม | ครู รร.วัดมณีเจริญ | กรรมการ |

22	นางจตุติมา พรหมศร	ครู รร.วัดท่ายาง	กรรมการ
23	นางสาววันเพ็ญ บุญชุม	ครู รร.วัดหน้าเขา	กรรมการ
24	นายณรงค์ศักดิ์ กำเนิดทอง	ครู รร.วัดกะเปียด	กรรมการ
25	นางเอมอร บุชบา	ครู รร.หมู่บ้านป่าไม้	กรรมการ
26	นางเพ็ญพนา รักษาแก้ว	ครู รร.บ้านห้วยกลาง	กรรมการ
27	นางกัลยารัตน์ อุบลกาญจน์	ครู รร.วัดทุ่งนาใหม่	กรรมการ
28	นางบำเพ็ญ หนูกลับ	ศึกษานิเทศก์	กรรมการและเลขานุการ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางบำเพ็ญ หนูกลับ
วันเดือนปีเกิด	17 กันยายน 2514
สถานที่เกิด	อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	66/20 ถนนยุทธศาสตร์ ตำบลปากแพรก อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2537	ครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา จากวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2540	ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสถิติการศึกษา จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2560	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผลงานทางวิชาการ	<ol style="list-style-type: none">ชุดฝึกอบรมการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ โดยเน้นทักษะการคิดรายงานผลการสร้างและพัฒนาคู่มือการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงสำหรับครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2หลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวัดและประเมินตามสภาพจริงสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้รายงานการวิจัยรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวัดและประเมินตามสภาพจริงสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้การนิเทศแบบ PDER เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครูผู้ช่วยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ปีการศึกษา 2552-2561การถอดบทเรียนสถานศึกษาและครูที่ประสบผลสำเร็จในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

